

SORUN Polemik

MARKSİST
İNCELEME
ARAŞTIRMA
ELEŞTİRİ
DERGİSİ

36

MAYIS 2009

www.sorunpolemik.com e.posta: sorunkolektif@gmail.com

Süresi: Şimdilik İki Ayda Bir Yayınlanır

Sayı: 36 (2009)

Fiyatı: 4 TL (KDV Dâhil)

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: **Sırrı Öztürk**

Yönetim Yeri ve İletişim:

Akbıyık Değirmeni Sokak, No: 33/A 34122

Sultanahmet-Eminönü/İstanbul

Telefon: (0212) 638 81 82 Fax: (0212) 638 81 72

Posta Çeki No: 98213

Banka Hesap No: İş Bankası Cağaloğlu Şubesi (1095) 325 835

Abonelik Yurtiçi yıllık 6 sayı - 30 TL. Yurtdışı dört katı

Yayın ilkelerimizle bağdaşmayan ilanlar kabul edilmez.

Gönderilen yazıların beş dergi sayfasını geçmemesi (CD ve e-posta),

Word programında zenginleştirilmiş metin biçiminde

kaydedilerek gönderilmesi gerekir.

Yazılı metinler kaynak gösterilerek kullanılabilir.

Teknik Hazırlık: Sorun Teknik Büro

Baskı: Maya Basın Yayın Matbaacılık Ltd. Şti.

İshakpaşa Cad. Kutlugün Sok. No: 9 34122 Sultanahmet/İstanbul

Tel: 0212 638 64 08

Yayın Türü: Yerel Süreli

ISSN 1303-2402

İÇİNDEKİLER

• DEVRİMCİ ANILARI YAŞATILACAKTIR!...	3
• Turgay Ulu -Şiir- Musa Şanak -Şiir-	4
• Sırrı Öztürk	
• Politika Cephesi	5
- 8 Mart, 21 Mart Kütlesel Çıkışlardaki Coşku ve Heyecanı Harmanlayarak 1 Mayıs'a Taşyalım. Bu Süreci 15/16 Haziran Ruhuyla Buluşturup Bütünleştirerek Kendi Sentezimizi Üretelim	5
- Darbe mi Devrim mi?	7
- 29 Mart 2009 Mahalli Seçim Sonuçları Üzerine...	10
- ABD Emperyalizminin "Yeni" Yüzü Obama!	15
- Amaç-Araç Diyalektik Bütünlüğü	19
- 1 Mayıs 2009 Üzerine Notlar	20
• İrfan Unal -Şiir-	26
• Ali Özdoğu - İsmail Arguvanlı	
• Sol'daki İdealizasyon-Mistifikasyon Geleneği Nasıl Yıkılır?	27
- Önce Sosyalist Literatürümüzü Sulandırdılar	27
- İdealizasyon- Mistifikasyon Geleneğinin Sol Örgütlerdeki Yansıması	29
- SİP-"TKP"den Örgütsüz Ajitasyon Örneği: "Durmayın... Felaketi Durdurun!"	31
• Ali Eriş	
- 1 Mayıs Çağrısı	33
• Babür Pınar	
• Sınıf Savaşımında Örgütlenmenin Yapısal Durumu ve İlişkilerin Organizasyonu	37
• Ahmet Temizel	
• Altemperyalist Tekelci Kapitalizm Nereye?	45
• Akman Eriş Hanaoğlu	
• Doğu Toplumlarında Liderlik ve Birey	48
• Yavuz Yıldırım Türk	
• "Türkiye Sosyalist" Hareketinin Bugünkü Durumunun Nedenleri -1-	61
• Selman Bağbancı	
• Devrimci Eğitimin Önemi - 2 -	71
• Yalçın Karadağ	
• Yalancı Tanıklar Kahvesi mi, Yalancı Devrimcilerin Lumpen Hikâyesi mi?..	80
• Asım Gönen -Şiir-	84
• Ahmet Kale	
• Kıvılcımlı'nın "Günlük Anılar"ı	86
• Turgay Ulu	
• M. Emin Aslan'ın "Kürd Ulusal Hareketinin Değerlendirilmesi ve Uluşal Siyaset" Kitabının Eleştirisi	90
• Ali İhsan Aksamaz	
• Dilekçe Vermekle Lazca Yaşar mı?!	93
• Sırrı Öztürk	
• Yakın Tarihimiz Nasıl Tahrif Ediliyor - 2 -	98
- Komünist Manifesto'nun Yayınlanması Üzerine Yapılan Tartışmalar	98
- Marksist Klasiklerin Üretiminde Tecimsel İlişki mi? Devrimci Sorumluluk mu?	103
- Bir 'Komünist Manifesto Öyküsü de Öncü'den	103
• S. P.	
• F Tipi Cezaevlerindeki Hukuk dışı Uygulamalar... Adalet Bakanlığı'na Dilekçe (Belge)	113
• 1 Mayıs 2009 Değerlendirmesi	116
• Kaan Kangal	
• EMEP'in 1 Mayıs'taki Tavrı Üzerine Eleştirel Notlar	118
• Bizden Haberler	120

DEVRİMCİ ANILARI YAŞATILACAKTIR!...

Sol “cenahımız”; meşreplerince devrim için dövüşen, Devrimci-Dönüştürücü-Marksist kimlik ve kişiliklere, ideolojik, politik ve etik üstün yeteneklere sahip bizim insanlarımızı proletaryanın koruyuculuğuna çekemediğimiz için son derece kusurlu hatta suçludur.

- ☆ Bizim en utanılacak, en affedilemez yanımız “politik açığa vurma” görevlerimizi yeterince yerine getiremeyişimizdir.
- ☆ Tutulacak “**Ana Halka**”yı bir türlü göremeyişimizdir.
- ☆ Ulusallık-Sınıfsallık sosyal muhalefet dinamiklerini uyumlandıramayışımdır.
- ☆ Yüzde yüz bağımsız ve yüzde yüz işçi sınıfı ve emekçi halklarımızın soysal / evrensel kurtuluş mücadelesini kavrayamayışımızdır.
- ☆ “Örgütler Anarşisi” hastalığımıza son veremeyişimizdir.
- ☆ Yeri bir daha doldurulamayacak olan kadrolarımızı koruyamayışımızdır.
- ☆ Tutarlı-somut-amaçlı bir iktidar projesiyle kapitalizmi aşmaya aday kendi sentezimizi üretemeyişimizdir.
- ☆ Devrimci hareketimizi kurumsal merkezî disiplinli bir otoriteye getiremeyişimizdir.
- ☆ İşçi sınıfının sendikal ve siyasal birliğini, “Komünistlerin Birliği” davasını gerçekleştiremeyişimizdir.
- ☆ “Marksizmin yorumu ve pratikte yeniden üretimi” sorunsalını yeterince kavrayamayışımızdır.
- ☆ Devrimci tarih ve geleneklerimizi harmanlayarak **İşçi Sınıfı Partisi**’nin oluşturulması davasına taşıyamayışımdır.
- ☆ Kolektif aklı, kolektif bilinci ve kolektif eylemi örgütleyemeyişimizdir...

Deniz, Yusuf, Hüseyin, Sinan, Mahir, Cevahir, Ulaş, İbrahim, Veli, Erdal, Seyyit, Necdet, Hıdır, İlyas, İlker, Eriş, Haki, Kemal, Mazlum, Mahsum, Fikri ve adları bu sayfalara sığdırılmayan bizim insanlarımızın -tüm devrimcilerin- (Bu arada Yn. Krl. Üyemiz Orhan Kaplan’ımızın) katledilişlerinin yıl dönümlerinde onlara yoldaşça ebedî saygı, burjuvaziye de binlerce lanet!...

SORUN Polemik

KÖPRÜ

Biriktirdim mektuplarını
Onüç yıl olmuş
Uç uca ekleyip
Bir köprü kurdum
Hücremden odana
Akşam gidiyorum
Sabah dönüyorum
Sırat bu mu
Bir ayağı çimen gül
Bir ayağı beton demir
Yıksam bir ayağını
Gitsem dönmesem
Gülüşüne tutunsam
Sunsam topladıklarımı
İşıtsak geceyi
Yan yana yana yana
Biriktirdim düşlerimi
Onüç yıl olmuş

Turgay Ulu

2 Nolu F Tipi Cezaevi Kandıra -Kocaeli

Nisan-2009

TAKİYECİ

I
Açtım A-Ka-Palı kutuyu
Yokladım içindeki mevzuyu

Dibinde vardı kör bir kuyu
Billahi içilmezdi suyu

II
Budur takiyecinin cenneti alası
Anca olur gayya kuyusu

Musa Şanak

2 Nolu F Tipi Cezaevi Sincan - Ankara

Politika Cephesi

8 Mart, 21 Mart Kütlesel Çıkışlardaki Coşku ve Heyecanı Harmanlayarak 1 Mayıs'a Taşyalım. Bu Süreci 15/16 Haziran Ruhuyla Buluşturup Bütünleştirerek Kendi Sentezimizi Üretelim.

Kütlesel çıkışları daha da anlamlı kılabilmek için 8 Mart, 21 Mart, 1 Mayıs, 15/16 Haziran türünden devrimci geleneklerimizden yola çıkarak hareketimizi bir basamak ileri sıçratabiliriz. Aleyhimizdeki pek çok faktöre rağmen, bahar ayları ile gelen kütlesel eylemlerimiz öğretici derslerle doludur. Hele 29 Mart 2009 Mahallî Seçimler dolayısıyla kitlelerin nasıl politize olduğunu, özellikle de Kürt illerindeki coşkulu eylemleri gördükten sonra Sol “cenahımızın” teori pratiği yeniden sınanmaya başlamıştır.

Şartlarını burjuvazinin tayin ve tespit ettiği “seçim hesaplaşması” sürecinde Sol “cenahımızın” belirleyici taraf olmasını gerektiren pek çok işaret alındı. Sol’un uygulamaya yöneldiği taktiksel duruşu önemli tartışmaları gündeme getirdi. Devrimcilerin, Sosyalistlerin, Komünistlerin devrimci taktik esnekliklerinin nasıl olması gerektiğine ilişkin bir deneyim birikimi süreci yaşandı.

Artısı eksisi ile yaşanan bu süreçten çıkarılması gereken biricik ders: 8 Mart, 21 Mart, 1 Mayıs, 15/16 Haziran türünden devrimci geleneklerimizden nasıl bir ders ve sonuç çıkardığımızın muhasebesi olmasıdır. Bu anlamlı tarihsel günlerin birbiriyle olması gereken organik ilişki ve bağlarının kurulup güçlendirilmesi öne çıkmıştır. Bu sürecin tutarlı-amaçlı-somut bir iktidar projesiyle bütünleşmesine katkı getirebiliriz. Kolektif aklı, bilinci ve eylemi örgütleme becerisi gösterdiğimizizde kendi sentezimizin üretilmesi de kolaylaşacaktır.

Tarihsel anlamı büyük olan bu sürecin artılarını kendiliğinden-bürokratik-ikameci ve “dar grup tavrı” ile hareket eden örgütsel çıkarlara kurban etmemeliyiz. Kürt ulusal hareketine faydacı yöntemlerle tutunan küçükburjuva “sol” yaklaşımları sosyal pratikte açığa vurarak devrimci harekete verdiği zararı izole etmeliyiz.

Alabildiğince kütleli ve alabildiğince demokratik çıkışlarda rol ve sorumluluk alan grup, çevre ve örgüt yapıları doğallıkla birlik, dayanışma, tartışma, ayrışma, bölünme ve yeniden buluşma sürecine girecektir. Girmiştir.

21 Mart 2009 Mahallî Seçim süreci de hâkim gerici sınıfların diktatörlüğüne karşı DTP'ye katkı, ittifak, dayanışma vb. çalışmalara çeşitli "sol" kesimlerin farklı niyet ve gerekçelerle katıldığını gördük.

Tasfiyeci, liberal, postmodern, yeni-sol, reformist ve özgürlükçü sol vb. siyasî grup, çevre ve örgütlerin yanı sıra devrimci ve marksist grup, çevre ve örgütlerin de DTP ile birlikte seçim çalışmalarına katıldığını gördük.

Kürt ulusal özgürlük talepleriyle öne çıkan DTP tüm zaafına, eksikliklerine ve "öndersizlik krizine" rağmen, sosyal pratikte önemli bir kitlesel tabana sahip olduğunu coşkulu ve kalabalık eylemleriyle kanıtlamıştır. Kürt proletaryasının, işsizlerinin, emekçilerinin ve yoksul köylülüğünün talep ve ihtiyaçlarını öne çıkaramayan, ayrıca, kapatılma tehdidi altında olan DTP; AKP'nin inkâr, imha ve asimilasyon politikalarına karşı âdeta tek muhalefet odağı olmuştur. DTP'nin daha çok Kürt illerinde yakalamış olduğu bu politik zeminin anlamlı bir gelişme ve sıçrama gösterebilmesi ve taleplerinin gerçekleştirilmesi için, Proletaryanın ve entelektüel birikimin yoğunluklu bulunduğu metropollerdeki işçi sınıfı hareketi ile sosyalist hareketi buluşturup bütünleştirme yeteneğine sahip bir hareketin eksikliği yeniden görüldü. Kürt ulusal hareketinin taleplerinin gerçekleştirilmesi **ISP**, **DPP** veya **KP** olmayı hak etmiş bir hareketin anlamlı ve ileri bir adım atması şartına bağlıdır. Yaşadığımız coğrafyada sosyal muhalefet dinamiklerini seferber edip iktidara taşıyacak ve de yerel, ulusal, sosyal ve evrensel kurtuluşun yolunu döşeyebilecek bir hareket henüz oluşturulamamıştır.

Çeşitli niyet ve amaçlarla DTP'ye ilkesiz biçimde eklenen "sol" grup, çevre ve örgütlerin anılan seçim çalışmalarını yakından izledik. DTP'ye destek-dayanışma mı, eklenmek mi, ittifak mı, kendi politikasızlığının üstünü örtmeye çalışmak mı, çaresizlik mi, ilkesizlik mi vb. olduğunu anlamaya çalıştık. Birilerinin telaffuz ettiği "ortak aday" konusundaki söylemleri sonradan "dar grup kültü" hastalığına dönüştü. Halk deyimiyle "cızdım oynamıram" diyenler çoğaldı. EMEP, ÖDP ve SİP-"TKP" vb.lerinin bağımsız aday tercihlerini öne çıkardığı görüldü. Küçükburjuva solculuğu, küçükburjuva devrimciliği ile küçükburjuvazinin komünistçilik oynayışı böylelikle bir kez daha sinanıp denendi.

Darbe mi Devrim mi?

Sol “cenahımızda” yaşanan ideolojik, politik ve örgütsel karmaşa “Darbe mi Devrim mi?” tartışmasını daha da tetikledi. Özellikle “Ergenekon Davası” ile kamuoyuna sunulan belge ve iddialar bu türden soru ve sorunları yeniden gündeme getirdi. Ulusalçı ve liberal “solcu” takımı konuyu meşreplerince tartışmaya ve böylelikle gündemi kendi lehlerine çevirmeyi denemiş oldu.

İdeolojik-sınıfsal çıkarları bir olan burjuvazi ile liberal “solcu” takımı ise, demagogileriyle siyasal-sosyal devrimlerle darbe-cunta ilişkilerinin bir ve aynı yerde olduğundan bahisle burjuva diktatörlüğünün karşıtı bir propaganda yapmayı yeğlemişlerdir.

Devrimciler, Komünistler açısından konu yeterince açıktır. Onlar darbeci-cuntacı değil, devrimcidir. Kapitalizmin yeryüzünden sökülüp atılması için darbeci yol-yöntemleri değil, devrimci-dönüştürücü yol-yöntemleri temel alırlar. İdeolojik, politik ve örgütsel konuları böyle olan Devrimciler, Komünistler bu doğrultudaki teori pratiklerini her şart altında kıvrımadan savunarak iddialarının arkasında nasıl durduklarını gösterirler. Polis sorgusunda, işkencede, mahkemede ve hatta darağaçlarına çıkarken de kimlik ve kişiliklerini, devrimci inanç ve bilinçlerini haykırmaktan asla geri durmazlar. Sosyalizmin onurlu ve gür sesine gölge düşürmezler. Günümüzün kaotik ortamında yapılan “darbe mi devrim mi” tartışmalarıyla at izi it izine karıştırılmak istenmektedir.

Devrimci ve Marksist Kadrolar açısından konu son derece açık ve nettir. Ayrıca, tarihsel-sosyal deneyimlerde bolca örneklediği için bu konu demagogilerle asla çarpıtılamaz.

Burjuva ideolojisi ve revizyonizmin etki alanına giren küçükburjuva “sol” kesimlerin; işçi sınıfına, onun öncülüğüne ve siyasal-sosyal devrimlerin zorunluluğuna inanmadıkları için burjuva iktidarlarının darbe-cunta aracılığıyla alaşağı edilmesine büyük umutlarla bel bağladıkları görülür. Görülmektedir.

Siyasal-sosyal devrimlerin tarihsel bir zorunluluk olduğunu gören, bu bilinci süzgeçlerinden geçiren Devrimcilerin, Komünistlerin işi gerçekten zordur. Uzun erimli, çok çetin, fakat onurlu ve sonuç alıcı bir mücadeleyle gündemine alan Kadrolar, bilinçli tercihleriyle birleşik, güçlü, güvenilir ve donanımlı bir **Araç**’ın, **İSP**’nin oluşturulmasının kavgasını verir. Aceleci, umutsuz, ufuksuz ve geleceği olmayan küçükburjuva nihilizmine kayanların darbe-cunta girişimlerine bel bağlanması onların ideolojik-sınıfsal konumlarına uygun düşmektedir. 27 Mayıs 1960, 12 Mart 1971, 12 Eylül 1980, 28 Şubat 1997 ve günümüzdeki örneklerine

rastlanan darbe-cunta girişimlerinin ideolojik-sınıfsal tahlillerle incelendiğinde burjuvazinin sömürsüne hizmet eden amaçlarını görmekte gecikmeyiz.

ABD-AB emperyalizminin, NATO'nun eğitim yetiştirdiği cihet-i askeriyenin emekli ve emeksiz paşalarından "devrimci bir darbe" beklentisi içinde olanlar (bilerek-bilmeyerek fark etmiyor) ya bilinç ve zeka özürdür ya da burjuva diktatörlüğüne katkı getirmekle görevlidir.

Burjuvazi-Proletarya temelindeki çelişki ve çatışkılar bilimsel yöntemle tahlil edemeyen küçükburjuva solculuğu ile devrimciliğinin darbe-cunta kalkışmalarına sempati duyması ya da angaje olmasını önleyip siyasal-sosyal devrimlerin zorunluluğunu somutta gösterecek teori pratiklere ihtiyaç duyulmaktadır.

Burjuvazinin gayrimeşru çocuğu olarak adlandırılan "bireysel terörizm" yöntemleri yerine programında proletarya ve devrim yazılı, devrim iddialı, devrim için dövüşen, bu amaçla donanımlı kurum ve araçlarımızın eksikliği yüzünden kestirmeci darbe-cunta yaklaşımları küçükburjuva kesimlerde büyük bir ilgi ile karşılanmaktadır.

Proleter Devrimci Kadroların ideolojik, politik ve örgütsel konumu gelişip güçlendikçe, "tutarlı bir demokrasi mücadelesi" ile "tutarlı-somut-amaçlı bir iktidar projesini" sınıfsal temelde örgütlendikçe darbe-cunta özelemleri de büyük oranda kırılıp devrimci harekete dönüşebilecektir. Devrimin uzun yürüyüşünde kır ve kent küçükburjuvazisinin ya harekete kazanılması ya da nötr hale getirilmesi önemlidir. Siyasal-sosyal devrimlerin kurmayı **ISP**'nin sosyal pratikte yerini alamadığı ortamlarda ilerici, demokrat, devrimci, sosyalist, yurtsever ve Marksist hareketlerin birbirinin dilinden anlamayışı, kolektif aklı, bilinci ve eylemi örgütlemenin gerçekleşmeyişi, "örgütler anarşisi" hastalığının bu düzeyde yaygınlaşması da "doğal" sayılacaktır.

Tarihsel bir hatırlatmaya ihtiyaç duyuyoruz: Darbe-cunta-siyasî suikast-kompo-entrika-bireysel terörizm vb. anarşist yöntemlerle çalkalanan Çarlık Otokrasisinde tam 60 yıl (1840-1900) süreyle sürdürülen bu düzenek RSDİP'nin oluşturulması, iktidara yürümesi ve Büyük Ekim Sosyalist Devrimi ile noktalanmıştır.

Yaşadığımız coğrafyada cumhuriyetin kuruluşundan beri burjuva resmî tarih anlayışı ile resmî ideolojisi (kemalizm) devlet eliyle burjuva yetiştirmeye koyulmuş, finans kapital oluşmuş, Devrimci ve Komünist Kadrolara da kan kusturulmuştur. Sistemin işçi sınıfına ve emekçi halklara uygulayageldiği baskı ve terörün daha da pekişmesi için askeri faşist darbeler seçkin asker-sivil bürokrasi tarafından sahnelenmiştir. Sahnelenmektedir.

Burjuva diktatörlüğünü, darbeci-cuntacı anlayışları alkışlayıp destekleyen küçükburjuvazi bu kalkışmalardan büyük zarar görmüştür. Buna rağmen, AKP gibi kara-gerici, ırkçı ve faşist bir partinin “seçim”lerle iktidardan düşürülemeyişi karşısında darbe-cunta kalkışmalarına olan eğilimi artmıştır. Kemalist seçkinler ve örgütleri, Aleviler, üniversite okumuş yarım-aydınlar, ulusalçı “solcu”lar -nasyonal sosyalistler-, devrime ve işçi sınıfına inanmayan tüm nihilist akımların eğilimleri bu doğrultudadır.

Cihet-i askeriyede (Polis Teşkilâtında, Çeşitli İstihbarat Örgütlerinde, Sendikalarda, Kitle Örgütlerinde, Eğitim ve Sağlık gibi tüm kurum ve kuruluşlarda) darbe-cunta kalkışmaları yerine iktidar projesi sağlam “Asker Sovyetlerini” (“İşçi Sovyetlerini”, “Köylü Sovyetlerini”) örgütleyen bir **ISP**’nin kurmaylığı yoksa orada çeşitli siyasî dram ve trajedilerin yaşanması doğaldır.

ISP’nin kurmaylığında uzun soluklu, donanımlı bir iktidar yürüyüşündeki devrimci-tarihsel-sosyal haklılığı hiçbir güç eleştiremez ve yargılayamaz. Evrensel ölçekte; tarihsel ve sosyal haklılığı olan Devrimci ve Komünist düşünce davranış çizgilerimizi inkâr, imha ve asimilasyon politikalarıyla darbelemeye yeltenen tüm burjuva diktatörlüğünün ömrü uzun olmamıştır.

TC örneğindeki darbe-cunta kalkışmaları burjuva diktatörlüğünün devamına hizmet amaçlıdır. Onların “demokrasi”, “özgürlük” yaftaları bu diktatörlüğü perdelemek için uydurulmuştur.

ISP kurmaylığındaki devrim amaçlı iktidar yürüyüşünde çok yönlü taktiksel zenginliklerin uygulanması gerekir. İktidar yolundaki Devrimci esneklik gözetilerek oluşturulan taktiksel zenginliklerimiz ile darbe-cunta girişimcilerin insanın ve insanlığın sosyal / evrensel kurtuluşuna karşı yöntemleri asla bir arada değerlendirilemez. Çünkü bunlar birbirine zıt anlayışlardır.

Siyasal-sosyal devrimler işçi sınıfı ve emekçilerin sosyal kurtuluşunu amaçlar. Tarihsel-sosyal haklılığı ve zorunluluğu içerir. Burjuva üretim, mülkiyet, paylaşım ilişkilerine dokunmayan darbe-cunta kalkışmaları ise hâkim gerici sınıfların iktidarlarına hizmet amaçlıdır. Bu türden kalkışmalar günümüzde ve TC özelinde, devlet tekelci kapitalizminin, tekelci militarist polis devletinin faşist-faşızan iktidarlarına hizmet eder ve de etmektedir.

İşçi sınıfı ile emekçi halkların sosyal / evrensel kurtuluş mücadelesinin yeminli düşmanı tüm faşist darbe-cunta girişimlerine binlerce lanet, emperyalist-kapitalizmi kökünden kazıyacak tüm Devrimci ve Marksist Kadrolara da ebedî saygı...

29 Mart 2009 Mahallî Seçim Sonuçları Üzerine...

29 Mart 2009 Mahallî Seçimlerini herkes ideolojik-politik ve örgütsel konumuna göre değerlendirdi.

Seçimlerde şu sonuçların alındığı görüldü: 6 milyonu fazladan yazılan 48 milyon seçmenden 39. 9 milyonu oy kullandı; yüzde olarak oy oranları: AKP; 39.9, CHP; 23, MHP; 16, DTP; 5.3, SP; 5.2 oranında oy aldı. Ağır hukukî, fiilî ve keyfî baskı ve terör altında seçimlere katılan DTP Kürt illerinde birinci parti olarak öne geçti. Bundan önceki seçimlerde alınan Kürt oyları 6.2'den 5.3'e düşüş gösterdi. Sol "cenahımız"ın ideolojik, politik ve örgütsel "vukuatı" yüzünden metropollerdeki oylar çok geri düzeyde kaldı. Yer yer bağımsız ve birleşik seçim taktiklerinin de Kürt oyları kadar bir kıymet-i harbiyesinin olmadığı anlaşıldı. Örneğin: DTP İstanbul'da; % 4.35 oranıyla 283.278 oy, İzmir'de; % 3.59 ile 83.079 oy, Ankara'da; % 0.49 ile 9.028 oy aldı.

"Sol" örgütler; 39.9 milyon geçerli oyun yalnızca 182 binini alabildi ("TKP"; 73.570, ÖDP; 62.740, EMEP; 45.745 oy almıştır). Bu oylar Belediye başkanlığı ve İl Genel Meclis seçim oy dağılımıyla aynıdır. Bu seçim sonuçları açık mücadele alanlarında faaliyet gösteren "sol" örgütlerin konumunu ve *Sosyalizm Davası*'na verdiği zararı ikircimsiz ortaya koymaktadır.

Yüzde yüz bağımsız, yüzde yüz işçi sınıfı ve emekçi halklarımızın sosyal / evrensel kurtuluşundan yana *Kolektifimiz Çalışanları* olarak taraflı bakış açımızla bu seçim sonuçları üzerine şunları söylemeliyiz:

1. Komünistler açısından: Şartları ve kuralları hâkim gerici sınıflar tarafından belirlenen seçimler her şeyin yerine konulamaz; ancak, seçimlerin önemli olduğunu da vurgulamalıyız.

2. Tutarlı-amaçlı-somut bir iktidar perspektifini kaybetmeden, şartları ile kurallarını hâkim gerici sınıfların belirlediği seçimler üzerine, komünistlerin taktiklerine *Dergi* sayfalarında oldukça geniş yer verilmiştir. Bu nedenle tavrımızda bir değişiklik yoktur. Sosyal pratikte tezlerimizin doğrulandığının önemli işaretlerini de aldığımızı söylemeliyiz.

3. Yine de başta işçi sınıfı, emekçiler, ezilen ve sömürülen halklarımız bu seçimlerden bir şeyler ummuş ve beklemiştir. Onların talep ve ihtiyaçlarına cevap veren bir sonucun alınmadığı görülmüştür.

4. Seçimleri önemseyen ve belli anlayış ve taktiklerle katılan; ilerici, demokrat, devrimci, sosyalist, yurtsever ve Marksist "cenahımız" da bu seçimlerden bir şeyler ummuş ve beklemiştir.

5. Komünistler seçim taktiklerini tespit ederken nihai hedefleri olan sınıfsız, sömürsüz, sınırsız, eşit ve özgür bir toplum tasarımını gölge-

leyen bir tutuma girmez. Burjuva parlamentarizmine ve oyunlarına tapınıp biat etmez. Devrimci esneklik ve zengin taktiksel konumlarıyla sürece müdahale eder. İşçi sınıfı ve emekçileri burjuvazinin saldırı ve demagogileri karşısında yalnız bırakmaz. Kitlelerin içinde olur. Politikleşen kitlelere kurmaylık eder. Kitlelerin sınıfsal tercihlerinin belirlenmesinde onlara yardımcı olur. Doğru hedefler gösterir. Kitleleri eğitirken hem öğrenir, hem de öğretir.

6. **ISP** seçim taktiklerini belirlerken burjuva ideolojisi ile revizyonizmi açığa vurup aşmayı amaçlar. **ISP** henüz oluşturulamamış ise "**Komünistlerin Birliği**" davasını gündeminden düşürmez. Bu asli görevinin önüne hiçbir taktiksel (anlık) görevi koymaz. Seçimlere doğrudan katılıp katılmama, dışındaki güçlerle geçici ve şarta bağlı ittifaklara girme, proletaryanın müttefikleriyle ittifak, dayanışma, işbirliği, güç birliği vb. konularda kararını verirken işçi sınıfı ve emekçi halkların ne kazanıp ne kaybedeceğini öne alır.

7. 29 Mart 2009 Mahallî Seçimlerine **ISP**'nin kurmaylığından yoksun biçimde girildiğinden yukarıda özetlenerek sıralanan devrimci ve zengin taktiksel esneklikler gözetilememiştir.

8. Mevcut Sol "cenahımızdan" da **Devrimci Proletarya Partisi**'nde olması gereken bağımsız, tutarlı bir sınıfsal tavır beklenemez.

9. Burjuva resmî tarih anlayışı ile resmî ideolojiye bağlı cenah bu seçimlerde (Ulusal "solcu" takımı, Cumhuriyet gazetesi okurları, "Ergekon Davası" sempatizanları, Harici Büro "TKP" hiziplerinden (UDC) bir bölümü, "gizli din taşıyanlar" misali lafta keskin ve devrimci geçinen pek çok grup ve örgüt yapıları, bazı Alevi kuruluşları, ADD, ÇYDD vb.) gerici CHP'yi destekledi.

10. II. Cumhuriyetçiler, liberal, tasfiyeci, reformist / revizyonist ve de AB'ye angaje "solcu" takımı, Harici Büro "TKP" hiziplerinden bir bölümü, Fethullahçı, Süleymancı, Işıkçı, Nurcu, Nakşi ve benzeri cemaat, tarikat vb. kara-gerici, ırkçı, faşist takımı da AKP'yi destekledi.

11. Kürt illerinde devletin tüm kurum ve kuruluşları, valiler, kaymakamlar, emniyet müdürleri, cihet-i askeriye, "Derin Devlet", DTP'ye karşı AKP'nin yanındaki yerini aldı.

12. Sağlı "sol"lu burjuva partileri, mehmetçik basını, yekvücut olmuşçasına Kürt düşmanlığına endekslenmiş biçimde DTP'nin karşısındaki yerini almada tereddüt etmedi.

13. Devlet ve iktidar PKK ve DTP'nin günümüzde uyguladığı politikalarından korkuyordu. Oysa PKK ile DTP Kürt burjuvazisinin plan ve projelerine uyumlu hareket ediyordu. Sistem açısından korkulacak bir öneri ve taleplerle hareket etmiyordu. "Akıllı" bir burjuva hükümeti bu

durumda Kürt ulusal hareketinin yeterince esnettiği öneri ve talepleriyle pekala uzlaşabilirdi. Mevcut iktidarlar uzlaşmayarak, “Kürt Sorunu”na çözüm yöntemi üretmeyerek sürecin bu biçimde götürülmesinden yanaydı. Burjuvazimiz “akıllı” bile değildi. Burjuvazinin “akıllı” olmayışı Devrimci ve Marksist kadroların lehine bir durumdu. Sol “cenahımız” da bu durumu değerlendiremedi. Devlet tekelci kapitalizminin “yüksek” çıkarlarını kollayıp gözetmekle yükümlü AKP iktidarı önceki iktidarlar gibi yaşadığımız coğrafyadaki emekçi halkları inkâr, imha ve asimilasyon politikalarıyla sömürsünü devam ettirmekten yanaydı. Burjuva demokratik ölçekte hiçbir taviz vermek niyetinde değildi. Gerici reform dahi yapamıyordu. Çünkü karşısında sistemi buna zorlayacak **Devrimci Proletarya Partisi** yoktu. Ulusal özgürlük talepleriyle politika yapan PKK ve DTP küçükburjuva kadrolarının önderliği, Kürt proletaryasının, emekçilerinin, yoksul köylülüğünün politik taleplerini savunmuyordu. Anılan önderliklerin ideolojik-sınıfsal konumları (ideolojik-politik gerilik, uzlaşmacılık, kararsızlık, teslimiyet vb.) ile tabandaki sınıfsal emekçi kesimin konumları (militanlık, direniş ruhu, coşku, kararlılık ve devrimci heyecan) birbiriyle çelişiyordu.

14. Kürt hareketinin tabanındaki sınıfsal emekçi kesimin ideolojik, politik birikim ve değerleri PKK ile DTP’ye hâkim olduğunda bu durum değişecektir. Sosyal pratikte Kürt kökenli Marksist Kadroların bu bilinci taşıdığına ilişkin bazı sevindirici işaretler de alınmaktadır.

15. Sağlı “sol”lu burjuva partilerinin tamamı bu “seçim hesaplaşmasında” DTP’yi doğrudan ve sanki proletarya partisi imiş gibi karşıya aldığı görüldü. Sosyal pratikte esamisi dahi okunmayan küçükburjuva solcularının, devrimcilerinin ya da komünistçilik oynayanların da benzeri bir konuma evrildiği görüldü.

16. Küçükburjuva “solcu” takımının DTP’ye ilkesiz ve faydacı biçimlerde tutunma “huyundan” bu “seçim hesaplaşması” sürecinde de vazgeçmediği anlaşıldı.

17. Kulağa hoş gelen, fakat aslında “boş bir seda” dahi olmayan “seçimlerde ortak aday” gösterme yarenlikleri de pratikte suya düştü. Folklorik Erzurum ağzıyla küçükburjuva “solcu” takımının bu konuda bir kez daha “cızdım oynamıram” dediği görüldü!... ÖDP, EMEP, SİP-“TKP” ve benzeri cenahtan aykırı sesler gelmeye başladı. “Dar grup tapımı” hastalığının tüm ilkesizliği çirkin örnekleriyle görüldü...

18. Kürt coğrafyasında AKP’nin “rakibi” DTP, özellikle de yoksul Kürt köylülüğü ve emekçiler coşkulu direngenlikleriyle sistemi âdeta silkelediler... 21 Mart 2009 Newroz gösterileriyle de sistemin Kürt illerindeki “referandum” davetlerinin rengi zaten daha önceden belirginleşmişti.

19. Sosyal muhalefet dinamiklerinin en anlamlılarından biri olan ulusal özgürlük ayağına denk bir sınıfsal muhalefet dinamiği ne hazindir ki proletaryanın yoğun biçimde bulunduğu metropollerde bir kez daha görülmedi. Çünkü işçi sınıfının sendikal ve siyasal birliği davasını gündemine almış bir **ISP** henüz oluşturulamamıştı. Böylece işçi sınıfı ve emekçi halklarımız sağlıklı “sol”lu burjuva partilerinin binbir kuşatmasına terk edilmişti.

20. 680 bin işçinin iş akitlerinin feshedildiği, siyasal-ekonomik krizin boyutlandığı, devlet tekelci kapitalizminin “rahatlıkla” uygulayageldiği baskı, sömürü, inkâr, imha ve asimilasyon politikalarının faşist-faşizan yöntemlere dönüştüğü bir dönemde, sınıfsal bilinçten yoksun işçi ve emekçilerin kara-gerici, ırkçı, şoven düzen partilerine oy verdiği görüldü.

21. Özgün bir örnek verecek olursak: Bursa’da 76 bin işçi işten atıldı. İşten atılmaları, işsizliği ve pahalılığı karşıya alan kitlesel eyleme 500 insan ancak getirilebilmiş ise bu proletarya kentinde mevzilenmiş(!) “sol”un hocaya, imama, papaza ya da dedeye gidip üstüne okutması gerekecektir.

22. Ulusallık-Sınıfsallık dinamiklerinin yeni nitelikler kazanmasının hangi manaya geldiğini ideolojik süzgeçlerinden geçirebilmiş kadroların, bu ve benzeri konuları yerli yerine koyması gerekecektir. “Seçim hesaplaşmasının” öğrettiklerinden biri de budur.

23. Sol “cenahın” seçim sonuçlarının değerlendirilmesi bahsinde, politikasızlığın nedenini kimi “solcu” örgütlerle DTP sözcüleri “Çatı Partisi”nin oluşturulamayışına bağlamaya çalıştığı görüldü(!). Sıkça tekrarladığımız gibi sosyal pratikteki yenilgi ve yanılmasını “Çatı Partisi” formülüyle DTP’ye tutunarak götürmeden yana olan küçükburjuva “solcu” takımı bitmez tükenmez yarım-aydın tartışmasını buraya da taşımaktan yanadır. Kürt ve Türk kökenli küçükburjuvazinin “Çatı Partisi”nde buluşması; bu alanda sosyalizme sempati duyan, duymaya aday insanlarımızı da kendilerine benzetecektir.

24. 29 Mart 2009 Mahalli Seçimlerinin doğurduğu sonuçlar her kesimde yorumlanmaktadır. Bölgemizde, Yakın Doğu’da, Uzak Doğu’da tahkimatını yeniden yapmaya yönelik ABD ve AB emperyalistlerinin NATO’cu plan ve projeleri uzantısında yeni bir biçimlenmeye gidileceği gözlemlenmektedir. Emperyalist-kapitalizmin “serbest pazar”ını gemlemeye(!) çalışan “yeni dünya düzeni” projeleri krizi önlemeyecektir. Emperyalizme kölece bağımlı TC devletinin uygulayacağı siyasal-ekonomi politikası: İçerideki sosyal muhalefet dinamiklerini faşist-faşizan yöntemlerle daha da ezme, krizin faturasını işçi sınıfı ve emekçi halklara çıkarmak; dışarıdaki (kucaktaki) “küçük emperyalist” niyetleriyle ABD ile

AB politikalarına (NATO, DB, IMF, DTÖ vb.) daha fazla uyarlanacağı olarak biçimleneceği anlaşılmaktadır.

25. Emperyalist-kapitalizmin tüm arayışları siyasal-sosyal devrimlerin öngününü işaretlemektedir.

26. Sol “cenahımızın” bu işareti alıp almadığı ve anın gerektirdiği kurumsal merkezi disiplinli **Araç**’larını üretilip üretilmeyeceği hem tartışmalıdır, hem de denenip sinanmaktadır.

27. Sağlı “sol”lu burjuva partileri başta olmak üzere, Sol “cenahımız” da bu “seçim hesaplaşması” sürecinden çıkardığı çok yönlü ders ve sonuçların uzantısında bölünme, ayrışma ve bütünleşme süreci yaşayacakları anlaşılmaktadır.

28. Mevcut “sosyalist sol” ideolojik-politik-örgütsel duruşuyla, tarzı siyasetiyle, “örgütler anarşisi” hastalığıyla, “seçim hesaplaşması”ndaki işlevsiz konumuyla, “sol söylem” ve aldığı oy sayısı ile hem kitlelerin politikleşerek bilinçlenmesine, hem işçi sınıfının sendikal ve siyasal birliği temelinde bütünleşmesine, hem de Devrimci ve Marksist Sol Kadroların “**Komünistlerin Birliği**” davasına büyük zarar vermektedir.

29. Genel anlamıyla Sol “cenahımızın” bu onulmaz zaafı devrimci müdahalelerle mutlaka aşılacaktır.

30. DTP’nin gölgesinde güçsüzlüğünü saklama kurnazlığı gösteren işlevsiz “sol” grup, çevre ve örgütler bir yandan DTP’nin yanında olduğunun mesajını verdi, fakat CHP’ye oy verdiği anlaşıldı, diğer yandan “DTP alanlara taşıdığı kitesini sandığa taşıyamadı” diyerek kendi “vukuatını” gizlemeye çalıştı.

Neleri ve nasıl yapmalıyız: Bu “seçim”ler de gösterdi ki, devlet tekelci kapitalizminin kriz şartlarında deneyip sınavacağı bu türden politikaları açığa vurmak ve aşmak yolundaki Devrimci ve Marksist Sol Kadroların sorumluluğu daha artacaktır. Kolektif aklı, bilinci ve eylemi örgütlemenin önemi daha fazla bilince çıkarılacaktır. Nihai amacı-hedefi bir olan, fakat şimdi farklı formasyonlarda durmayı tercih eden kadrolarla yaratıcı diyalogların iklim ve altyapısı oluşturulacaktır. Çeşitli istişari toplantılar, konferans ve kurultay gibi etkinliklerin gerçekleşmesi yolundaki çabalar yoğunlaştırılacaktır. Kadrolar arası demokratik tartışma, “Devrimci Oturum” disiplinleri düzenleme ve sonuçlarına katlanma ilkeselliği yeniden gündemleştirilecektir. Siyasal birliğin önündeki engellerle mücadele edilecektir. “Dar grup kültürü”, kişiye tapınma, inkarcı, sekte, fanatik, dogmatik anlayışlarla sosyal pratikten kopuk aşırı teorizme ve entelektüalizme kaymış “aydın” tartışmalarının açığa vurulmasına daha da hız verilecektir. Sokağın kullanılmasında ve sonuç alınmasında kitlelere kurmaylık edecek güvencelerin oluşturulmasında da-

ha titiz ve donanımlı olmaya özen gösterilecek, küçükburjuva “sol” unsurların romantik ve hesapsız “atak”larına prim verilmeyecektir. Devrimci ve Marksist Sol Kadroların yığınağı nereye ve nasıl yapması gerektiği dürüst, samimi, ilkeli, iyi yürekli ve militan kadrolara bıkıp usanmadan anlatılacak ve bu yolda bazı yaptırımlar uygulanacaktır. Burjuva resmî tarih anlayışı ve resmî ideolojiye tapınan küçükburjuva solculuğu, devrimciliği, komünistçiliği daha da karşıya alınıp teşhir ve tecrit edilecektir. İşçi sınıfının sendikal ve siyasal birliği davası gündemimizden düşmeyecektir. **“Komünistlerin Birliği”** davasının arkasında duran kadrolar sosyal pratikleriyle diyalog ve ilişkilerini daha da anlamlı kılacaktır. Sistemin faşist-faşızan uygulamalarına karşı tüm Devrimci ve Marksistlerin elindeki araç, kurum, mevzi ve kadroların korunması için hazırlık çalışmaları yapılacaktır. Faşizm tehlikesine karşı “Enformasyon Ağı” ve çeşitli “Çalışma Grupları” örgütlenmelidir. Ulusallık-Sınıfsallık dinamiklerinin yeni nitelikler kazanması mücadelesinde Proleter Devrimci kadrolar daha etkin bir çabanın içinde olacaktır.

ABD Emperyalizminin “Yeni” Yüzü Obama!

“Emperyalist Hegemonlar Obama Figürüyle Tahkimatını Yapıyor. Yakın Doğu Halkları, Proletarya, Kürtler, Aleviler Ne Yapıyor?” Bu soruyu yöneltmenin tam da zamanıdır.

G-20 toplantıları neden düzenleniyor? 60. yıldönümünde “yeni” NATO hangi görevleri üstleniyor? “Medeniyetler İttifakı” toplantısının arka planında neler yatıyor? Emperyalist gerici güçlerin gündemini yeterince biliyor muyuz? Emperyalist-kapitalist sistemin gerilettilip aşılması için neleri yapıyoruz? sorularına her siyasî eğilim kendi sınıfsal bakış açısıyla çeşitli cevaplar vermektedir.

TC’nin de aralarında olduğu G-20 olarak adlandırılan 20 kapitalist ülkenin, emperyalist-kapitalist sistemin yaşamakta olduğu krizin boyutlanmasıyla birlikte “yeni” arayışlara yöneldiği görülmektedir. Kapitalist yönelimli G-20; G-8 “zenginler kulübü”nün kararlarına bağımlı ve onların “arka bahçesi”dir.

NATO emperyalizmin işçi sınıfı ve emekçi halkların haklı talepleri ve sosyal / evrensel kurtuluş mücadelesine yöneltilmiş en etkili bir silahtır. ABD çıkarlarını koruma yolunda tahkimatını yaparken NATO aracını işbaşı yapıyor. Öteki emperyalist ülkelerle taşeron ülkeleri de bu işin içine sokmaya çalışıyor.

ABD emperyalist politikalarında neden imaj değiştirmek ihtiyacını duymuştur? En önemli faktör; dünya çapında emperyalizme karşı uya-

niş ve eylemlerin artışını birinci olarak sayabiliriz. Dünya çok yönlü çelişki ve çatışkılarının derinleştiği bir süreci yaşamaktadır. Kapitalizmin krizi o derece ciddî bir boyuta ulaştı ki hegemonların elinde krizi yumuşatıcı hiçbir çözüm yöntemi yok. Ayrıca, ABD içindeki çelişki ve çatışkılar o denli fazla ki sistem içinden de ayaklanma noktasına gelmiştir. Bu süreç daha da artacaktır. ABD'nin içinden yıkılması gündemdedir. Uluslarötesi tekelleci sermaye bu gelişmelerin farkındadır.

Obama'nın, Başkan olur olmaz TC'ye geliş arakes kapitalizmin denendiği bir coğrafyadaki "modele" tutunarak emperyalist amaçlarla girdiği Irak ve Afganistan batağından nasıl çıkacağını, ABD'nin jandarması rolüne soyunmuş TC'nin bu emperyalist niyetlerle nasıl kullanılacağına ilişkindir.

Obama'nın gelişini Sol gücünce karşıya aldı. Etkin olmayan kitlesel çıkışlarıyla onurlu bir tavır sergiledi. Sivil-asker herkesi hizaya getirdi, politikalarına angaje kesimlere ödev ve görevlerini lisanı münasiple hatırlattı. Demokrat ve laik geçinen basını "laikçi" yorumlar yaparak "İlimli (Amerikancı) İslâm"dan rahatsızlık duyanların yüreğini rahatlattı.

Emperyalizme bağımlı biçimde politik tercihlerini yapanlar ABD'nin etki alanlarını korumak, tıkanan politikalarına yardımcı olacaklarını bildirdi ve belkemiksiz duruşlarıyla esneyebildiği kadar esnedi.

ABD-AB'nin başını çektiği hegemonlar dünyada iç savaşların, ayaklanmaların daha da gelişeceğini bilincindedir.

Emperyalist-kapitalizmi tarihsel ve sosyal olarak aşmaya aday Sosyalist Sistem'in çözülmesiyle birlikte dünya çapında hâkimiyetini ilan eden kapitalist ülkeler, tüm haşmetlerine ve yapısal krize rağmen, hayatî çıkarları için tarih ve sınıf bilinciyle hareket etmektedir. Kapitalistlerin tarih ve sınıf bilinci Sol "cenahımız"dakinden çok daha "ilerde" olduğunu söylemeliyiz. Emperyalist hegemonlar sistemlerinin çürüdüğünü, tarihsel-sosyal olarak hududa dayandığının bilincindedir. Hegemonlar yaşanan krize rağmen iktidardadır. Bir yanıyla çok güçlü ve tehlikeli askeri ve sivil güçlere -silahlara, araçlara- sahiptir. Diğer yanıyla siyasal-ekonomik, kültürel, etik, vb. açılardan tarihin çöplüğüne atılmayı bekleyecek kadar çürümüşür.

AKP'nin "Siyasî İslâm", "İlimli (Amerikancı) İslâm" projesi; kitleleri sosyal sınıf ve sosyolojik emekçi halk gerçekliği dışında kara-gerici, ırkçı ve şoven anlayışlar yörüngesinde kutuplaştırmak ve gruplara ayırmaktır. ABD'nin politikası da aynı yöndedir. Bush ve Obama figürleri temsil ettikleri tekellerin -çıkarcı gruplarının- günümüzdeki sözcüleridir. Obama figürü yeterli tarih ve sınıf bilinci edinememiş kitleler üzerinde uyutucu bir etki yapmaya kurguludur. Obama "sadık müttefiki" TC'ye

gelişinde G-20 ile NATO'nun 60. yıldönümünde üzerinde uzlaştıkları kararları tebliğ etmiştir: "TC bizim arka bahçemizdir" yolundaki destursuz sözleri AKP'nin emperyalizme gönüllü göbek bağının en güzel bir ifadesidir. Anılan politikaları bir zamanlar ANAP'ta uygulamıştı. Fakat AKP bu politikaları pervasızca daha da uçlara taşımıştır.

AKP, ikiyezlü politikalarıyla ABD ve İsrail'in bölgedeki amaçlarını iyi bilmekte ve bunlara uygun, -üzerine düşen- görevleri üstleneceğinin işaretlerini vermektedir.

Sistemin çözülüşünün burjuva basınındaki en anlamlı ifadesini; "Amerika Birleşik Devletleri (ABD) gibi Anadolu Birleşik Devletleri (ABD) neden olmasın" söyleminde buldu! Gerçeklikte "ABD+TC Balayı" olarak adlandırılan ilişkilerle Obama'nın ziyareti iki ABD+ABD söylem ve yakıştırmasının çakıştığını göstermektedir. "Model ortaklık" olarak adlandırılan ilişki ve diyalogların ne anlama geldiğini doğru okumalıyız.

AKP, TC'nin geleneksel "küçük emperyalist" niyetlerle ABD-AB emperyalizminin bölgesel çıkarlarıyla çelişmeyen taşeron ve işbirlikçi politikalara dünden angajedir.

TC'nin NATO'nun 60. kuruluş yıldönümü toplantılarındaki tutumu bunu tüm yönleriyle açıklıyor. AKP'nin NATO'dan talepleri emperyalizme bağımlılığın hangi düzeyde olduğunu da göstermiştir. NATO'cular da kara-gerici, ırkçı ve şoven politikalarla aldatılan emekçi halkların bu duygularını gıdıklayacak "taviz"leri vermeye dünden razıdır.

AKP'nin popülist (halk dalkavukluğu) ve pragmatik (iş bitirici) politikalarını (aynı zamanda sağlı "sol"lu burjuva partilerinin tamamının politikalarını) açığa vuracak birleşik, güçlü, güvenilir ve donanımlı bir **İşçi Sınıfı Partisi**'nin oluşturulması görevinin bugünlerde gündeme daha fazla oturduğu görülmektedir.

İçer beyaz ABD Başkanı Obama'nın gelişini "hayra" yoran burjuva ve küçükburjuva "solcu" takımının sözcüleri de kitlelerin bilincini bulanırıcı yayınlar yapmaktadır. Yakın Doğu ve Uzak Doğu'da tahkimatını güçlendiren emperyalizmin niyetlerini ancak Devrimci ve Marksist Kadrolar açığa vurmaktadır.

"TC coğrafyası itibarıyla jeostratejik-jeopolitik bir öneme sahiptir" diyen burjuva politikacıları bu olguyu "şantaj" malzemesi olarak kullanmaktadır. Bunu bilen hegemonlar günümüzde kuzu postuna bürünmüş kurt misali emperyalist çıkarları doğrultusunda bölgemizdeki ülkelerle diyaloga giriyor; politikacıları dinliyor ve demokrasi havarisi pozlarına bürünüyor. Çıkarlarının devamını güvenceye alacak kiralık ve satılık kalemlemlerle politikacılar arıyor. Yalnızca aramıyor, buluyor da...

Obama TC'ye gelişinde ister sosyal muhalefeti temsil etsin, ister etmesin, ister "sivil toplum" örgütü olsun hemen her cenaha agucuk gugucuk dağıttı. Burjuva basını Obama'ya hemencecik "gönül çelen" adını takmakta gecikmedi (AKP'nin faşist bakanları ile başbakan ökse koymasaydı, meclise sahte işçi ve komünist parti yöneticilerini dahi çağıracaktı). TBMM'de yapacağı konuşma toplantısına yalnızca AKP, CHP, MHP, DTP gibi siyasî partilerin liderlerini değil, Alevileri, eşcinsel-transseksüel, çevreci, vb. eğilimlerin temsilcilerini davet ederek onları da unutmadı. Din adamlarını da dinledi. Asıl görüşmeyi emperyalizmin projelerini kölece uygulamaya aday AKP ile yaptı. DTP ile yapılan görüşme de PKK'nin bölgede nasıl etkisiz hale getirileceğinin tebligatıydı. Öteki siyasî partilerle yapılan görüşme göz boyamaydı yalnızca.

TBMM'ye gelmeyen TSK'da bu kez gelmemezlik edemedi!

PKK'nin bölgeden tasfiyesine devlet-ordu dünden razıydı. Bu tasfiye hareketi yalnızca TC'nin değil, Irak, Suriye ve İnan gerici rejimlerinin de özlemiydi. TC'nin ve Bölgenin gerici Kürt liderlerinin yanı sıra karagerici, ırkçı, şoven tüm güçleri PKK'nin şahsında ve "Kürt düşmanlığına" endeksli politikalarında birlikte hareket ediyordu. Kimilerinin beklediği "Kürdistan Sorunu" ile "Kürt Sorunu" Obama figürüyle de çözüme kavuşturulmayacaktı. Bölgedeki Kürt halkının "çözüm" beklentileri, öteki emekçi halkların "sosyal kaderi" hegemonların çıkarlarına uygun biçimde nasıl dizayn edilmiş ise öyle olacaktı. Bu oyunu kökten değiştirip dönüştürecekle Devrimci ve Marksist örgütsel güvenceler Yakın Doğu'da henüz işbaşı yapamamıştı.

Obama'nın dünya çapında giderek keskinleşen sınıflar mücadelesini esnediği kadar esneterek yumuşatmaya çalışması sebepsiz değildi. Obama figürünün küreselleşen uluslarötesi tekelci sermayenin çıkarları uğruna oynamayacağı rol yoktu. Kendisi, öteki ABD başkanları gibi, bu işler için özel olarak yetiştirilmişti. Bush'un yerinde kalması ezilen ve sömürölen emekçi halkların -insanlığın- ayağa kalkması için daha yerinde olurdu. Olmadı. "Yüksek" bir tarih ve sınıf bilincine sahip olan tekelci sermaye bundan ürtü ve tahterevallinin diğer ucunda oturan Obama figürünü kitlelerin önüne sürdü.

Sağlı "sol"lu burjuva basını ile ondan aşağı kalmayan küçükburjuva solcuları, devrimcileri ve komünistçilik oynayanları da yayın organlarında Obama hakkında çeşitlemelerde bulunmaktan geri durmadı: Barack Hüseyin Obama! Sanırsınız Tanrı da hegemonların günümüzdeki emperyalist politikalarını götürmeye aday bu insan figürünü özellikle ve özenerek yaratmıştı!.. Barack; Yahudi, Hüseyin; Müslöman, Obama; Hristiyan. Genleri ve kromozomlarıyla üretilmiş bu melez insan çüröyen kapitalizmin kurtarıcılığına soyunmuş / soyundurulmuştu.

Emperyalist-kapitalist ölüm tüccarlarının ırkı, cinsi, rengi hikâeydi. Hepsi de işçi ve emekçi halkların kanını dökmüş, insanlığı onulmaz acılara sürüklemişti. Onlar: Sosyal sınıf ve sosyolojik emekçi halk gerçekliğini unutturmak, tarihsel sınıflar mücadelesini yumuşatmak ve pazarın çıkarları için her telden çalacaktır. Görevleri: farklılıkları olumlayıp sözde hoşgörülü olmak, etnik, ırk, renk, cins, dil, inanç, din, coğrafya, tarih, sınır, kültür vb. kavramlar üzerine “modern burjuva” görüşlerini harmanlayıp cilalayarak sunmak, küresel değerlere pozitif bakmak, din ve siyaset ilişkisinde Bilimsel Sosyalizm-Komünizm düşmanı tüm burjuva ideolojisi ve revizyonizmin cephaneliğinden ödünç aldığı tezleri savunmak, vb. simgeleri tekrarlamaktır. Küreselleşmiş uluslarötesi tekelci sermaye güçleri Obama’ya üzerinde çalışacağı dersleri âdeta ezberletmiştir.

Amaç-Araç Diyalektik Bütünlüğü

Sol “cenahımızda” öteden beri “yazanlar-konuşanlar” ile “yapanlar” hem ayrı kulvarlarda hem de emek güçlerini buluşturup bütünleştirmeden “yol” alıyor! Daha tam olarak söylenecekse: Yol aldığını zannediyor.

Bu iki siyasal duruşa demiryolu misali ebediyete kadar uzanan “birleşmeyen yollar” denilmesini uygun buluyoruz.

İdeolojik-teorik-politik ve örgütsel çabalarıyla mücadele eden Komünistler “birleşmeyen yolları” birleştirmeleriyle tanınır. Kadroların buluşup bütünleşebilmeleri için de ayrışmayı öne çıkarırlar. İdeolojik-teorik çalışması ile birikimini işçi sınıfı ve emekçi halkların en ileri ve militan kadrolarıyla buluşturamadıktan sonra bu türden çabaların hiçbir kıymeti harbiyesi de yoktur. Tarih boyunca da olmamıştır.

Hele nihai amacı-hedefi bir olan kadroların kolektif olarak saptanmış temel ilkeler yörüngesinde emek güçlerini bütünleştirmemesinin hiçbir inandırıcı gerekçesi de yoktur. Olamaz.

Günümüz şartlarında devlet tekelci kapitalizminin Devrimci ve Marksist Sol Kadrolara saldırıya geçeceği bir sır değildir. Ne yapacağız? Oturup azrailin canımızı almasını bekleyeceğiz?

Kapitalizmin krizi sınıflar mücadelesinde daima iki olguyu gündeme taşımıştır. Ya faşizm, ya devrim. Sermaye sınıfı kriz şartlarında sürekli biçimde bunun bedelini işçi sınıfı ve emekçi halklara çıkaragelmiştir. Dünya ve bölge çapında da bu süreç işletilmektedir. Kapitalizmin krizi; tutarlı-amaçlı-somut bir iktidar projesi olan Devrimci ve Marksist Sol Kadrolara da bazı imkân ve fırsatları sunmaktadır.

Bizlere sunulan bu tarihsel imkan ve fırsatları nasıl değerlendireceğiz? “Benim partim, benim sendikam, benim gençlik-kadın örgütüm, benim gazetem, dergim, benim platformum” diyen zorlamalarımızla mı?

Nihai amacı-hedefi bir olan Devrimci ve Marksist Kadroların bu durumda artık “üzümün çöpü, armudun sapı” türünden sosyal pratikten kopuk “aydın” çeşitlemeleri ve “dar grup kültürü” ile hareket edemez. Hedefi bir olan kadroların bunu lafzen ifade etmesi tek başına bir anlam taşımaz. Nihai amaca-hedefe ulaşacak araçların oluşturulmasında da somut projeleri olması aranır. Kapitalizmi aşmaya aday en anlamlı araç **PARTİ** aracıdır.

İşçi sınıfının, Marksizm-Leninizm ve Proletarya Enternasyonalizmi penceresinden bakınca ortada bu türden bir **PARTİ** aracı yoktur. Kendiliğinden kurulmuş, ikameci ve bürokratik işleyişli örgütler vardır. **PARTİ** ile örgüt başkadır.

Amaç-Araç diyalektik bütünlüğü burada önem kazanır. Tek başına amaç, lafza indirgenmiş amaç hiçbir şey ifade etmez. Etmediği milyon kere sınıanıp denendi. Halk deyimiyle bu türden amaçlara karnımız toktur. Sosyal pratikten kopuk, aşırı teorizme-entelektüalizme kaymış ve de aydın geçinen onlarca-yüzlerce insanımız var. Basın-yayın organlarında, TV.lerde, panellerde hep konuşuyorlar. İş yapmaya gelince de başlıyorlar patinaj yapmaya...

1 Mayıs 2009 Üzerine Notlar

1 Mayıs 2009 üzerine notları kaleme almadan önce “Nasıl Yapmalıydılar, Nasıl Yaptılar?” türünden bir başlık atmaya düşünüyorduk. Sonradan vazgeçtik. Çünkü, mevcut Sol “cenahımıza” yıllardır bu konuda hayat ve mücadelenin bize (hepimize) öğrettiğini sandığımız deneyimlerimizi aktarmaya çalışmamız hiçbir işe yaramamıştı.¹ Küçükburjuva solculuğu, devrimciliği ve günümüzde öne çıkan komünistçiliği ile hesaplaşmamıştık. Mevcut örgütler parti olmadığı halde parti imiş gibi hâlâ hareket ediyor / edebiliyordu. Sol “cenahımız” proletaryanın öncülüğünü ilke olarak kabul eden ve “**Komünistlerin Birliği**” temelinde ne ayrışabilmiş ne de yeniden buluşup bütünleşebilmişti. İdeolojik, politik ve örgütsel açıdan yanlış ve yanlıgıllardan gerekli bir kopuş süreci yaşanmamıştı.

Gerek telif eserlerimiz aracılığıyla, gerek *SORUN Birlikte Sosyalist Dergi*'de (1987-1992), gerekse **SORUN Polemik Dergi**'mizde konuyu gündemde tutan yazı ve polemiklerimizle Sol “cenahımıza” bu konuda bir yaptırım ya da basınç uygulanabilmişti. *Kolektifimiz* ile benzeri ide-

olojik, politik çizgide mücadele veren ve samimi olarak “**Komünistlerin Birliği**” hattını savunan dışımızdaki yoldaşlarımız da bu konuda bir yaptırım ve basınç uygulayabilmişti. Nesnel gerçeklik buydu. ‘Somut şartların somut tahlili’ni yapmaya aday Komünist Kadroların “politik açığa vurma” görevlerini / görevlerimizi yeterince yerine getiremeyişimiz bizim (hepimizin) en büyük kusuru ve “vukuatımız” olarak tarihe kaydını düşürecekti.

İşçi Sınıfı Partisi (ISP)’nin kurmaylığından yoksun olarak kutlanmaya çalışılan bu 1 Mayıs etkinliklerinde ve bu bilinen önemli aracın eksikliği yüzünden mevcut “sol”un öncülüğünde yapılan 1 Mayıs etkinlikleri de doğallıkla başarılı olamayacaktı.

Halbuki daha görkemli 1 Mayıs etkinliklerinin gerçekleşmesinin **PARTİ** aracı dışında tüm şartları mevcuttu.

Doğallıkla hareketimizi somut-tutarlı-amaçlı birlik sürecine taşımalıydık. Çünkü başka bir seçeneğimiz kalmamıştı. Hayat ve mücadele Sol “cenahımızın” tüm projelerini sınavı deneyerek reddetmişti.

Sosyalist / komünist geçinen örgütler yapılan 1 Mayıs 2009 değerlendirmelerinde bu konuya hiç değinmiyor ve suyuna tirit bir tartışmayı gündemleştirmek istiyorsa, bizlerin de konuyu böylesine temelden çarpan burjuva ve küçükburjuva “sol” akımları anladığı dilde açığa vurma hakkımız vardır.

“Politik açığa vurma” görevimizi yerine getirirken; gerek 29 Mart 2009 Mahallî Seçimleri sürecinde² gerekse bu 1 Mayıs 2009 etkinlikleri sürecinde asıl davamızı gündemden düşürmeden esneyebildiğimiz ölçüde devrimci bir esneklik göstermeyi uygun bulmuştuk. Üslup ve yöntemlerimizi gözden geçirmiştik. Böylelikle Sol “cenahımızın” da örgütsel aidiyet ve politikalarını gözden geçirmelerini beklemiştik. Yapmaya çalıştığımız uyarı, eleştiri, öneri ve değerlendirmelerin ne ölçüde işe yaradığını gördükten sonra, mevcut “sol” örgütler konusundaki politikamızı gözden geçireceğimizi önceden duyurmuştuk. Bununla da yetinmemiş, sosyal pratiğimizle yapılması gerekeni, salt pankart açıp, “benim” saplantılarına düşmeden, “platform” tuzaklarındaki “dipsiz kuyu boş ambar” tartışmalarına düşüp kaybolmadan gerekeni, iddiamızın arkasında nasıl durduğumuzu, kitlelerin içinde kolektif duruşumuzla yaparak göstermeye çalışmıştık.

Sözün özü; 1 Mayıs 2009 üzerine şu notların düşürülmesini uygun buluyoruz:

1. 1 Mayıs kararlılığı siyasîdir. Bu 1 Mayıs’ta burjuvazi ile proletarya “Taksim kararlılığında” karşı karşıya gelmiştir. Bu netleşmeyi doğru okumalıyız.

2. Bu 1 Mayıs 2009 etkinliklerinde de örgüt ile **PARTİ**'nin ayrı olduğu, **İSP**'nin gecikmeden oluşturulmasının ne demek olduğu kör gözlere gircesine öne çıkmıştır.

3. İdeolojik, politik ve örgütsel konumu defalarca sınanan örgüt / partilerin, sendikaların böylesine anlamlı dönemlerde kurmaylık yapamayacağı bir kez daha anlaşılmıştır.

4. Emperyalist-kapitalizmin, uluslarötesi teknelci sermayenin yerli ortağı, taşeronu, işbirlikçisi olan küçük emperyalist hâkim gerici sınıfların işçi sınıfı ve emekçi halklar üzerinde “rahatlıkla” uygulaya geldiği artı-değer sömürüsü, baskı ve terörün bu türden “sol” örgütlerle gerilettilip aşılamayacağı görülmüştür.

5. “Neden Taksim?” ve “tek yol, tek yöntem” olarak yalnızca İstanbul’da “Taksim”e endekslenen bir sendikal ve siyasal saplantının arkası doldurulamamış, kitlelere yeterince anlatılamamıştır. Aynı zamanda tutarlı bir kitle çalışması yapılamamıştır.

6. Tutarlı bir kurmaylıktan yoksunluğuna ve örgütsüzlüğüne rağmen, 1 Mayıs etkinliklerinin tüm coğrafyada yaygınlaştığı görülmüştür. Burjuvazinin 1 Mayıs 2008’de uyguladığı terör kararlı kadroları daha da bilemiş ve katılımı artırmıştır.

7. Teknelci, militarist, polis devletinin bilinen tüm yöntemlerine ve “sol”un politikasızlığına rağmen, ilerici, demokrat, devrimci, sosyalist, Türk-Kürt yurtsever ve Marksist cenahımız, özellikle “Taksim’in fethedilmesi” nin hangi anlama geldiğini ideolojik süzgeçlerinden geçirmiş ve kararlılıkla-militanca barikatlara yüklendiği görülmüştür. Taksim’e girmesine binbir burjuva yöntemiyle izin verilen 5 bin kişi dışında, Taksim’i ara sokaklardan zorlayan onbinlerce kararlı insanlarımızın eylemliliği gözlerden kaçırılmamıştır.

8. İşçi sınıfının sendikal ve siyasal birliğinin oluşmaması yolundaki bölücü-bozguncu tavırlarıyla bilinen sendika bürokratları ile EMEP, ÖDP, SİP-“TKP” türünden reformist örgütler; birleşik, yığınsal ve Taksim kararlılığındaki kolektif etkinliklerin karşısında durmuştur.

9. Birer devlet sendikasına dönüşmüş mevcut sendikalara-sendikacılara (sendika bürokrasisi ile işçi aristokrasisine) ve onların “kurmaylığına” güvenmenin hangi anlama geldiği bir kez daha görülmüştür.

10. 1 Mayıs değerlendirmesinin yapılacağı günlerde gerçekleşen ‘kabine değişikliği’ haberleriyle gündem ustalıkla değiştirilmiş ve AKP’nin faşist kimliğinin sorgulanması kitlelerden gizlenmeye çalışılmıştır.

11. Sosyalist / komünist iddialı örgütler; sömürüye, şovenizme ve sosyalşovenizme karşı net bir duruş sergileyememiştir. Kürt ulusal özgürlük hareketinin taleplerine de sahiplenilememiştir.

12. Kapitalizmin yapısal krizi kitlelere anlatılamamıştır.

13. Irkçılık ve faşizm tehlikesine karşı *Birleşik İşçi Cephesi*'nin oluşturulmasının önemine vurgu yapılamamıştır.

14. *Kolektifimiz Çalışanları* dışında işçi sınıfının sendikal ve siyasal birliği sorunsalının ne demek olduğu kavranamadığından bu konuya değinen de olmamıştır.

15. Türk-İş ile Hak-İş'in sistemin yanındaki politikaları açığa vurulamamış, onların düzenlediği Kadıköy'deki 1 Mayıs etkinliklerine katılarak, anılan sendikaların tabanındaki işçi sınıfına doğru yolu gösterecek, oportünist sendikacıları açığa vuracak örgütlülüğün çok zayıf ve cılız kaldığı görülmüştür.

16. Devletin yönlendirdiği Kadıköy Mitingi katılanlar açısından tam bir fiyaskodur. Bu mitinge çeşitli niyetlerle angaje olan liberal EMEP'in ve işçi sınıfını-sosyalist hareketi bölmek ve Çağlayan çukuruna çekmekle görevli SİP-"TKP"nin konumu tam da onlara yakışan bir tutumdur.

17. "Taksim'e endeksli" DİSK, KESK, TMMOB, TTB vb. kuruluşların da Türk-İş ve Hak-İş'ten geri kalmayan, üstelik "sol" gösterip sağ oynayan konumu da açığa vurulamamıştır.

18. "Taksim'e girme" yolunda Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık, TBMM Başkanlığı, Valilik, Emniyet Müdürlüğü vb. ilişkileri öne çıkaran liberal, tasfiyeci, reformist ve uzlaşmacı tavırlar ne görülebilinmiş ne de yeterince açığa vurulabilinmiştir.

19. Devrimci ve Marksist bir kurmaylığa sahip *İSP*'nin oluşturulması şartına bağlı olarak hâkim gerici sınıflara şunları haykırarak bir kurmaylığın eksikliği büyük acılarla bir kez daha anlaşılmıştır:

"Ey burjuvazi, 89 yıldır Devrimcilerin, Komünistlerin terimizi ve kanımızı emerek semirdin. 1 Mayıs bayramlarımızı kan dökerek engellemeye çalıştın. Şimdi işçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele gününün adını ve amacını "emek ve dayanışma tatil günü" yaparak özünden çarpıtıp bizlere horoz şekeri gibi bir ikramda bulunuyorsun! Tekelci, militarist, polis devleti yöntemleriyle bizim insanlarımıza kan kusturmaya yöneliyorsun. Krizin faturasını işçi sınıfına, emekçi halklara çıkarıyorsun. Avantalar ve yağmalar düzenini "demokrasi" diye bizlere yutturmaya yelteniyorsun. Taleplerimizi devlet terörü yöntemleriyle bastırmaya kalkıyorsun. Düşünme ve örgütlenme özgürlüklerimizi kullanırken taleplerimizi savsaklıyorsun. 'Yeter artık!...' diyor ve arkamıza aldığımız bir milyon insanımızın örgütlü gücüyle 1 Mayıs 2009 günü tarihsel ve sosyal haklılığımızla Taksime çıkıyoruz. Gücün yetiyorsa gel bizim sınıfsal-tarihsel yürüyüşümüzü provoke et ya da engelle!..."

20. Sendikacılarla sağ ve “sol” teslimiyetçi oportünist örgütlerin talepleri burjuvazi tarafından dikkate dahi alınmamıştır.

21. Burjuvazinin icazetiyle ve sınırlı sayıda bir katılımla Taksim’e girilmesi ve bunun yüceltilmesi doğru tahlil yapan kadroları yanılmamıştır. “Taksim duvarı” devrimci yol ve yöntemlerle yıkılmamıştır.

22. Taksim’deki Cumhuriyet Abidesi’ne karanfil bırakılması ve önünde hamasete varan konuşmaların yapılması, anılan kesimlerin ideolojik, politik konumunu net biçimde yansıtmaktadır.

23. Burjuva resmî tarih anlayışı ile resmî ideolojisini yansıtan Taksim Cumhuriyet Abidesi’ne asılan ve “benim” anlayışını öne çıkaran örgüt pankartları burjuva ve küçükburjuva “solcu” anlayışlarını doyuma uğratmış olduğu anlaşılmıştır.

24. İşsizliği, hayat pahalılığını, inkar, imha ve asimilasyoncu politikaları yaratan ABD ve AB emperyalizmini, NATO’cu politikaları ve AKP’nin uluslarötesi tekelci sermaye yanlısı, işçi ve emekçi halk düşmanı politikasını açığa vurup bizim insanımızı bilinçlendiren ve tutulacak “Ana Halka”yı somutta gösteren birlikçi bir politika izlenmemiştir.

25. Burjuvazinin Sol “cenahımız”dan daha ileri bir tarih ve sınıf bilinciyle hareket ettiği görülmüş, siyasal ve sosyal devrimlerden korktuğu uyguladığı polisye yöntemlerle daha da açığa vurulmuştur.

26. İşçi ve emekçi düşmanı politikalarıyla burjuvazinin sınıfsal çıkarlarını korumak üzere eğitilip yetiştirilmiş polis teşkilâtı da hâkim gerici sınıf iktidarları gibi korktuğu için cop ve gaza yüklenmiştir. AKP iktidarı ile polis teşkilâtı korkmakta haklıdır. Çünkü, eşitsiz, adaletsiz, özgürlüksüz bir sistemin uygulaya geldiği sömürü, baskı ve devlet terörü bir gün mutlaka geri tepecektir. Bunun işareti alınmıştır.

27. Gerici reform dahi yapamayan AKP iktidarı sınıflar mücadelesinin giderek şiddetleneceği ve krizin boyutlanacağına bilinciyle devlet terörünü daha da tırmandıracağı açıktır.

28. Sol “cenahımızın” burjuvazinin sömürü, baskı ve devlet terörüne başvurduğu şartlarda nasıl hareket edeceği, yığınağı nereye ve nasıl yapacağı, sosyal muhalefet dinamiklerini nasıl harekete geçirip uyumlandıracağı dürüst, namuslu ve ilkeli insanlarımızca bu 1 Mayıs etkinlikleri münasebetiyle bir kez daha düşünölmeye başlanmıştır.

29. Daha görkemli ve donanımlı 1 Mayıs; Devrimci ve Marksist Sol Kadroların yaşadığı “Öndersizlik Krizi” aşıldığında birleşik, güçlü, güvenilir ve donanımlı bir PARTİ’nin inşa edildiği süreçlerde gerçekleşebileceği anlaşılmıştır.

Dipnot Açıklamaları:

- 1 Ayrıntılı bilgi için bakınız: S. Ö., “Hangi ‘Birlik’? Partileşme Mücadelesinin Neresindeyiz-Komünistlerin Birliği”, s. 42-61 “1 Mayıs 1998 ve Kapitalist Anarşi Üzerine Notlar” ve s. 61-65 “1 Mayıs Nasıl Kutlanır?”, “Bir Dahaki 1 Mayıs Nasıl Kutlanmalıdır?” başlıklı yazılar, Sorun Yayınları, Sorun Broşür Dizisi: 9, 1998.
- 2 S. Ö., **SORUN Polemik Dergisi**, Ocak 2009, Sayı: 34, s. 28-37, “Mahallî Seçimlerdeki Tavrımız ile Devrimci ve Marksist Sol’un Seçim Taktikleri” ve Mart 2009, Sayı: 35, s. 33-36, “29 Mart 2009 Mahallî Seçimleri ve Sol’un ‘Politikası’” başlıklı yazılarımız.

Web ve E-posta Adreslerimiz

SORUN Polemik

Marksist İnceleme Araştırma Eleştiri Dergisi:

www.sorunpolemik.com

sorunkolektif@gmail.com

Sanat Cephesi:

www.sanatcephesi.org

sanatcephesi@gmail.com

Sorun Yayınları Kolektifi:

www.sorunyayinlari.net

sorunkolektif@gmail.com

KIRMANCIYA BELEKÊ

Kültür-Tarih-Halkbilim Dergisi:

www.kirmanciye.com

kirmanciya_beleke@hotmail.com

Emeğin Ressamı Avni Memedoğlu:

www.avnimemedoglu.com

sanatcephesi@gmail.com

İŒÇİ

attın beni fabrikandan
ne tazminat ne sigorta
iŒ güvencesi hak getire
gayri aız bundan sonra
Öyle kolay değil
yirmi birinci yüz yıllarda iŒ bulmak
hele adam gibi bir iŒ
Œyle karın tokluğuna
kıın açık gezmeyeceksin mesela
mümkün m'ola

attın beni fabrikandan
ne sigorta ne sendika
artık mimplendim
kim iŒ verir bana
kim yüzüme güler senin gibi
aım a
istemem ne sigorta ne sendika
ne de iŒ güvencesi
biliyorsun
gidecek yerim yok senden baŒka
hadi durma al
al da sömür beni

oysa bizim
hiç de vaktimiz yok
anlatmalıyız insanlara
aŒkların en doğru
en büyüğünü
en anlaŒılır dille

İrfan nal

Temmuz 2006

Ali Özdoğu - İsmail Arguvanlı -Polemik- Sol'daki İdealizasyon-Mistifikasyon Geleneği Nasıl Yıkılır?

Önce Sosyalist Literatürümüzü Sulandırdılar

Sol, solcu, sosyalist, devrimci, komünist, vb. literatürümüz bir türlü rayına oturtulamadı. Sosyalist literatürümüz, terminolojimiz, dil, terim ve kavramlarımız avantalar ve yağmalar düzenine uygun biçimlerde altüst edildi. Nedenlerini ayrıntılı biliyoruz. Telif eserlerimizde, dergilerimizde konuyu ayrıntılı olarak işliyoruz; gündemde sıcak tutmaya çalışarak aşmaya çalışıyoruz.

Bilimsel Sosyalizm-Komünizm kaynağından beslenen bilinçli kadrolar açısından konu elbette şaşırtıcı değildir. Sosyalist literatürümüzün bu düzeyde çarpıtılıp sulandırılması son derece “doğal” ve “olağandır,” diyenlerimiz de haksız sayılmaz.

İdeolojik, teorik, politik ve örgütsel temellerinden -özünden- koparılmış bir Sol “daha nasıl olacaktı ki?”

Sol “cenahımızın” bu türden büyük bir “vukuatı” varken yalnızca sosyalist literatürümüz değil, devrimci tarihimiz, geleneklerimiz, kültürel zenginliklerimiz, orijinal sınıf ilişki ve çelişkilerimizle birikimlerimiz de büyük oranlarda sulandırılmıştır (Tarihî TKP'mizin isim ve sıfatları da bilinen avantürüye takımınca çalınıp kullanılabilenmiştir!...).

Kimler ve nasıl sulandırmıştır? sorusu çok su kaldırır. Kestirmeden bir cevabı da yoktur.

Bugünkü sınırlı bilgilerimizle Sol “cenahımızın” sosyal pratiğine baktığımızda idealizasyon ve mistifikasyonların bu düzeyde yaygınlaştırılışını daha tam olarak görmeye çalışıyoruz.

Gerek sosyal olay, olgu, süreç ve verileri, gerekse Sol “cenahımızın” ideolojik, politik ve örgütsel evrimini nesnel gerçekliği içinde incelediğimizde ve de tüm süreçlerde **PARTİ** ve **Partileşme Sorunu** ile karşılaşlıyoruz. Ele aldığımız pek çok konu ve sorunun temelinde yeterince özümlememeyen bu mesele yatıyor çünkü.

Sol “cenahımızı” vareden bir tarih, bir coğrafya, kültürel birikim, emekçi halk hareketleri, isyan, başkaldırı, ayaklanma, hak arama, direniş ve sınıflar mücadelesi, grev, militan eylemler, entelektüel çalışma ve benzeri etmenler var.

Sol, solcu, sosyalist, devrimci, komünist isim ve sıfatlarını rastgele kullanamayız. *Dergi*'miz yazarları açısından bu konudaki tutumumuz ol-

dukça net ve anlaşılır bir düzeydedir. “Genel anlamıyla “Sol”, “Sol ‘cenahımız’”, “Sosyalist Sol”, “Devrimci Sol”, “Liberal, tasfiyeci, reformist, sosyalreformist, şoven, sosyalşoven, postmodern, özgürlükçü, yeni-sol” ve benzeri bir literatürü kullanırken gösterdiğimiz biricik özen; “Devrimci ve Marksist Sol Kadroları” kalın çizgilerimizle diğerlerinden ayırmak, niyet ve amacımızı bilince taşımaktır. Bu çerçevede ayrışmak, arınmaktır. Komünistler bu açıdan bölücüdür. Bölücü olmadan bütünleştirici olamayız. Sözün özü: Çarpıtılıp sulandırılan sosyalist literatürümüzü ayakları üzerine oturtmak, bu amaçla yapılan tartışmaları anlamlı kılmak durumundayız. Gerek sosyalist literatürümüzü, gerekse devrimci tarih ve geleneklerimizi çarpıtıp sulandırma işini üstlenmiş burjuva ve küçükburjuva “sol” akımların zararını izole edip açığa vurmadan Bilimsel Sosyalizm-Komünizm kaynağından doğru beslenmeyi başaramayacağımız açıktır.

Sosyalist literatürümüzü sulandırma işinde rol ve sorumluluk alanların ideolojik, politik ve örgütsel konumu sıkça tekrarladığımız gibi küçükburjuva solculuğu, küçükburjuva devrimciliği ve küçükburjuvazinin komünistçilik oynaması gibi ideolojik-sınıfsal rahatsızlıklar nedeniyle öne çıkıyor. Bu üçlünün beslenip içimize sokulmak istenmesinin arkasında burjuva ideolojisi ve revizyonizmin (ağa babalarının) parmağını görüyoruz. Esin ve beslenme kaynağı burjuvaziye dayandırılınca konunun vahameti daha anlaşılır oluyor.

Sosyalist literatürümüzün binbir niyetle çarpıtılıp sulandırılması günümüzdeki “örgütler anarşisi” hastalığımızın ve Sol’un işlevsiz duruma düşürülüşünün de nedenlerinden biridir.

Sosyalist literatürümüzün “iğdiş” edilmesiyle Sol “cenahımız” bir türlü hesaba katılmadığı gibi kendine de gelemiyor. Tutarlı bir tarih ve sınıf bilinciyle kendini vareden tarihsel-sınıfsal devrimci geleneklerine bağlı kalarak kendi sentezini üretmiyor. **İşçi Sınıfı Partisi**’ni oluşturup bir türlü örgütsel güvencesine kavuşamıyor. Böylece sosyal muhalefet dinamiklerini seferber edemiyor. İşçi sınıfının sendikal ve siyasal birliğini gerçekleştirilemiyor. Emekçi kadın hareketine, devrimci gençlik hareketine, Kızılbaş-Alevi hareketi ile Kürt ulusal özgürlük hareketine politika üretmiyor. ‘Fukara Müslüman’ı, yoksul köylülüğü kara gerici, ırkçı, faşist örgütlerin sömürsüne terk ediyor. Ulusallık-Sınıfsallık dinamiklerini uyumlandırılamıyor. “Millî Mesele” ile “Milliyetler Meselesi”ne proje üretmiyor. Kolektif akılı, kolektif bilinci ve kolektif eylemi örgütleyemiyor. Tutarlı-amaçlı-somut bir iktidar projesi üretmiyor. vb...

Sol “cenahımızın” sosyal pratikteki çok yönlü “vukuatı” (hepimizin vukuatı) yüzünden her altüst oluşta bozgunlardan bozgunlara uğratılıyor. Örgütsel güvencelerimizi, bir daha yeri doldurulması zor olan değerlerimizi ve kadrolarımızı kaybediyoruz. Elimizdeki **Kurum** ve **Araç**’larımızın güvenliğini sağlayamıyoruz. Burjuva resmî tarih anlayışı

ile resmî ideolojisinden kurtularak, uzun erimli ve sonuç alıcı yöntemleri sorgulayamıyor ve öğrenemiyoruz. Yüzde yüz bağımsız ve yüzde yüz işçi sınıfı ve emekçi halklarımızın sosyal / evrensel kurtuluşu davasına bir türlü sarılmıyoruz; bu gerçekliği bilince çıkaramıyoruz.

İdealizasyon - Mistifikasyon Geleneğinin

Sol Örgütlerdeki Yansıması

Mevcut sözlüklerdeki anlamıyla: *İdealizasyon*: Ülküselleştirme...Eşsizleştirme; *Mistifikasyon*: Gizemli kılma... olarak açıklanmaktadır.

İdealizasyon-mistifikasyon sözcüklerini daha anlaşılır kılmak için bu sözcükleri halk diliyle “argo” dahi olsa “palavra” olarak da okuyabilirsiniz.

İdealizasyon-Mistifikasyon konusunda Harici Büro “TKP” kadroları ile hiç kimse yarışamaz. Onlar bu türden bir “yolu” önce döşediler, sonra da işin içinden çıkamadılar. “TKP” isim ve sıfatlarını, devrimci geleneklerini bu yöntemle sömürü aracı yaptılar. Başta DİSK olmak üzere entrika yöntemleriyle ele geçirdikleri tüm sendikaları, örgütleri, meslek odalarını, derneklerin içini boşaltıp işlevsiz duruma soktular. MDD'nin öztürkçeleştirilmiş demek olan UDC'yi kağıt üzerinde kurdular. Burjuva CHP'yi ilkesiz yaklaşımlarla desteklediler. Tarihî TKP'nin uzantısı Devrimci Kadroların elindeki kurum ve araçları “sinsi kuşatma” yöntemleriyle kuşatmayı ve **“Komünistlerin Birliği”** davasını kundaklamayı denediler. Kadrolar arasına “kama” soktular. SSCB'nin saygınlığını sömürüp “Sovyet dalkavukluğu” yaptılar. İşçi sınıfı hareketini, sosyalist hareketi, ilerici gençliği, emekçi kadın hareketini birbirinin dilinden anlamaz duruma getirdiler. Kimliği, kişiliği tartışmalı sahte komünistleri yücelterek milletin başına belâ getirdiler. İdeolojik, teorik, politik, örgütsel, kültürel, moral ve etik değerleri tartışmalı birini putlaştırıp “Bilen Yoldaş Çok Yaş!” diyerek örgütsüz ajitasyon geleneğine katkı getirdiler.

İdealizasyon-Mistifikasyonlarla özellikle de genç kadroları örgütlerine biat ettirme işinde mevcut tüm Sol örgütlerdeki işleyiş hemen hemen aynıdır.

“Marksizmin yorumu ve pratikte yeniden üretimi” yöntemi yerine hayat ve mücadelenin reddettiği örgüt yapılarında ısrar, Marksist eleştiri-özeleştirenden kaçma, birleşik, güçlü, güvenilir ve donanımlı **ISP**'nin inşası yerine bürokratik “dar grup kültü” konusundaki ilkelilikler, örgüt şeflerini yüceltme, kişiye tapınma, Bilimsel Sosyalizm-Komünizm dışı teori pratikler, aşırı teorizme, entelektüalizme kayma, Dünya devrimci

pratiğindeki deneyimleri taklit ya da kopya etme, vb. sapkınlıkların kol gezdiği bir dönemi “yeni”den yaşamaktayız.

Harici Büro “TKP”nin “1973 Atılımı” ile başlatılan idealizasyon ve mistifikasyonları bir kısım genç kadroların beynini âdeta esir aldı. Bu türden bürokratik örgütlenme anlayışı sonucunda bizim insanlarımızın ideolojik-teorik-örgütsel kimyası da bozuldu. Anılan “TKP” örgütlenmesinden günümüze somutta örgüt ve kurum olarak ne kaldı? Cevabını bizlerle bırakmayın. Sizler sorgulayın. Biz açığa vurmaktan âdeta bıktık...

İdeolojik ve sınıfsal açıdan bakınca; “TKP” adını kullananlardan kayda değer geriye ne kaldı? Cevaplayalım: Burjuva resmî tarih anlayışı ile resmî ideolojiye angaje bir iki dergi ve yörüngesindeki bir avuç genç insan; bir vakıf (TÜSTAV), bir iki yerel kültür derneği, bir iki sendika yönetimine çöreklenmiş sendika bürokrati, Gorbacov’un, İsmail Bilen’in yerine konulacak birilerini bekleyen “TKP”liler...

Bir de 10 Eylül 1920 Tarihî TKP’mizin tarihine ve geleneklerine saygılı olduğunu ifade edip “Birlik ve Dayanışma” slogan ve söylemleriyle “TKP”yi yeniden diriltmeye çalışan birkaç ham hayalciyi sayabiliriz.

10 Eylül 1920 Tarihî TKP’nin arkasında Komünist Enternasyonal geleneği ile SSCB’nin saygınlığı vardı. TKP’nin tarihi, devrimci geleneği, **Partileşme Sorunu** konusundaki ilkesel komünist tavrı, sosyal meşruiyeti ile devrimci yasallığı, kongre yöntemiyle temel ilkelerde anlaşmış, tek bir komünisti dışarıda bırakmayan partileşme anlayışı hesaba katılmadan TKP’nin uzantısı bir çağrışım yapmaya kimsenin hakkı yoktur.

Harici Büro “TKP”nin örgütsel trajedisi; kendi bürokratik “dar grup kültürü”nü parti olarak ilan edişlerinden; öne çıkan / çıkarılan kadrolarının kimlik ve kişiliklerinin (ideolojik, politik, kültürel, etik ve moral açılardan) çok tartışmalı oluşundan; Marksist-Leninist-Enternasyonalist ilke, kural, yöntemlerin gözetilmeyişinden, Komünist normların işletilmeyişinden kaynaklanmaktadır.

Kendilerini Tarihî TKP’nin uzantısı ya da “ardılı” gösterme merakının bilimsellikle bir ilişkisi yoktur. Olmamıştır.

Devrimci kimlik-kişilik gibi konularda yapılan değerlendirmelerde: İdeolojik, politik ve örgütsel konuları Marksist açıdan tartışmalı olsa da Kıvılcımlı, Deniz, Mahir ve İbrahimler için asla dillendirilmeyen eleştiriler Harici “TKP” yöneticileri için rahatlıkla ifade edilebilmektedir.

Tarihî TKP ile başlayan ve bir türlü bu türden bir partileşme ile ideolojik, politik ve örgütsel-organik ilişkisi bulunmayanların günümüzde de bu tarihle kendi bürokratik “dar grup kültürü” örgütlerini özdeşleştirme çabası içinde oldukları görülmektedir. Dr. Şefik Hüsnü Değmer ve arkadaşlarının 1944 TKP’si ile başlayan ve Tarihî TKP’nin uzantısı çağrışı-

mı yapan örgütlenmelerle “1973 Atılımı” ile başlayan Harici Büro “TKP” nin 10 Eylül 1920 geleneği ile uzak-yakın, ideolojik, teorik, politik ve örgütsel bir bağı bulunmamaktadır.

Harici Büro “TKP”nin ve kadrolarının yaşadığı örgütsel travma ve trajedilerden sonra, “alan kapatma” sevdasıyla yanıp tutuşan küçükburjuva “sol” SİP serüvencileri, onların bu konudaki yanılığını yüzünden meydanı boş bulmuş ve kendi bürokratik örgütlerini aynı hamurdan gelen öteki şerikleriyle buluşarak “TKP” olarak ilan etmiş / edebilmiştir.

Küçükburjuva solculuğu ile küçükburjuva devrimciliğine nazire yapan küçükburjuva unsurlar bu kez komünistçilik oynamaya merak salmış ve nevezhur SİP birden bire “TKP” oluvermiştir!

TKP isim ve sıfatlarının, tarih ve devrimci geleneklerinin böylesine tahrif edilişi karşısında ciddî kadrolar (Hakikî Devrimciler, Komünistler) bu türden örgütlenmelere daima karşı çıkmıştır. (Karşı çıkmakla da kalmamış, **PARTİ** ve **Partileşme Sorunu** konusundaki ilkeselliklerinin daima arkasında durmuştur. Yaşadığımız coğrafyadan başlamak üzere evrensel ölçekte nasıl bir partileşmenin gerekliliği üzerine ideolojik, politik bir hattı tutmuşlardır.) Harici Büro “TKP”ye de SİP-“TKP”ye de asla parti muamelesi yapmamıştır. Bundan böyle de, **İşçi Sınıfı Partisi** bilinen ilke, kural ve yöntemlere dayalı olarak oluşturulana, “**Komünistlerin Birliği**” davasının arkasında duran kadrolar arası Komünist normlar işletilene kadar da bu türden örgütlere parti muamelesi yapmayacaktır. Çünkü, günümüzdeki sınıflar mücadelesine kurmaylık yapacak **PARTİ**, bu türden örgütlenmeler değildir. Parti denildiğinde çeşitli idealizasyon-mistifikasyonlarla kendiliğinden, “vahiy geleneği” ile kurulan bu örgütleri anlamıyoruz.

SİP-“TKP”den Örgütsüz Ajitasyon Örneği:

“Durmayın... Felaketi Durdurun!”

Yaşadığımız coğrafyadaki sınıflar mücadelesinden bağımsız ve kopuk (eski deyimiyile “zaman ve mekandan münezzeh”) örgütler örgütsüz ajitasyonlardan medet ummaktadır.

29 Mart 2009 Mahallî Seçim sürecinde SİP-“TKP” de “Durmayın... Felaketi Durdurun!” başlıklı bir bildiri ve afiş yayınlayarak örgütüne oy talebinde bulundu!

Sol “cenahımızda” bu türden örgütsüz ajitasyon örneklerine sıklıkla rastlanıyor. “Durdurun, durmayın, davranın, indirin, kapatın, açın, kapatılmaz, önlenemez, geliyoruz, geldik, geçit yok, vb...” talimatlarından geçilmiyor. Kitlelere bu türden ajitasyonlarla talimat verenleri kimse de çıkıp sorgulamıyor. Kitleler de bu türden yukarıdan buyrukların

tam tersini yapıyor. Böylece komünistçilik oynayan küçükburjuva avantürye takımını çok mahcup durumda bırakıyor.

İdealist-metafizik çağrışımlarla politikayı bu türden örgütsüz ajitasyonlara indirgeyen anlayışların gazeteleri, dergileri, afişleri, pankartları, radyoları, TV.leri, sendikaları, kitle örgütleri, kültür merkezleri de aynı mantıkla hareket etmektedir.

Örgütsüz ajitasyonlardan başka bir hüneri olmayan örgütler; ne işçi sınıfını, ne emekçi halklarımızı, ne insanımızı tanıyor; ne tarihimizi, ne coğrafyamızı, ne emekçi halk hareketlerini, ne isyan ve başkaldırıları, ne ayaklanmaları, ne hak arama eylemlerini, ne grev ve direnişleri, ne kültürel zenginliklerimizi, ne dini, ne inançları, ne gelenek-göreneklerini tanıyor; insanımızın ne düşününe, ne cenazesine, ne gecekondusuna, ne evine, ne fabrikasına-işyerine gidiyor; kurtarma iddiasında olduğu işçi sınıfının ne yiyip içtiğini, ne de nasıl yaşadığını biliyor. Ama hiç utanıp sıkılmadan (Niçin utanıp sıkılsın ki, burası köpeksiz köydür âdeta. Kimseye Sosyalizm-Komünizm atağından ötürü hesap sorulmaz.) parti olmadığı halde parti imiş gibi hareket edebiliyor. Örgüt kurup parti atağına giriyor. Sürüsüne bereket bu türden örgütlerin hepsi birbirini olumluyor. TKP adı SİP-“TKP”ye bağışlanıyor, *Kolektifimiz Çalışanları*’ndan gayri kimse bu ismi tırnak içine dahi almıyor!..

Devrimci ve Komünist iddialarının arkasında ilkesel olarak duranlar, küçükburjuva unsurlarla komünistçilik oynayan SİP-“TKP” şeflerine şunları söyleyecektir: Madem TKP ve parti olma iddiasındasın, neden devrimci tarihimizdeki isim ve sıfatları çalıp “alan kapatma” işine soyunuyorsun? Hangi hakla TKP adını kullanıyorsun?* Proletarya Devrimcilerinin böyle bir kararı yoktur. Buyruk vermeyi bırak, düş önümüze, yol-erkan göster. Küçükburjuva öğrenci gençliği binbir idealizasyon-mistifikasyon yöntemiyle kışkırtacağına başta işçi sınıfı hareketini, sosyalist hareketi buluşturup bütünleştir ve önce komünist olduğunu ispat et. Sosyal meşruiyetini ve devrimci yasallığını lafla değil, sosyal pratiğinle göster, ferasetini bir görelim. Ulusallık-Sınıfsallık temelindekilerle öteki sosyal muhalefet dinamiklerini uyumlandırıp seferber et, tutarlı-amaçlı-somut bir iktidar, siyasal-sosyal devrim projesi üret. Burjuva resmî tarih anlayışı ile resmî ideolojilerden arındığını kanıtla. İdeolojik, politik ve örgütsel cüretini bir görelim, sosyal pratikte cüretinin arkasında nasıl durduğunu kanıtla, bir görelim. O zaman dediklerini gidip birlikte yapalım...

28 Nisan 2009

* SİP-“TKP” yalnızca Tarihî TKP’imizin isim ve sıfatlarını çalıp kullanmamış, sosyalist gerçekçilik sanat akımının biricik temsilcisi **Sanat Cephesi**’nin adını da hiç utanıp sıkılmadan çalıp kullanmaya yeltenmiştir!..

1 Mayıs Çağrısı

Yoldaşlar, İşçiler, Emekçiler, Dostlar Haydi 1 Mayıs'a!

Uluslararası işçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs'ı dünyada ve ülkemizde kızıl karanfiller gibi anacağız. Kavgaya çekilen emek dökümlü kızıl bir bayrak gibi karşılayacağız seni Mayıs'ın ilk günü. İşçiler, emekçiler, "gerçek demokrasi" isteyenler, başta Türk-Kürt olmak üzere farklı milliyetlerden gelen tüm emekçiler, ilerici-devrimci-yurtsever gençler, emekçi kadınlar, işçilerden-emekçilerden-sosyalizmden yana olan namuslu aydınlar... sizleri işçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs'ta saflarımızı sıklaştırmaya, sesinizi yükseltmeye, mücadeleyi-sınıf kavgasını ortaklaştırmaya, yükseltmeye çağırıyoruz.

1 Mayıs'ı yasaklamakla, 1 Mayıs'ı kutlayanları yargılamakla, alanlarda 1 Mayıs'ı kutlayanlara saldırmakla, 1 Mayıs'a az bir zaman kala işçi-emekçi mahallelerine faşist devlet terörü uygulamakla, 1 Mayıs'a katılacak olanları tehdit etmekle 1 Mayıs'tan kurtulabileceklerini sanıyorlarsa boşuna!

Bizler sınıflar savaşımına ilk kez örgütlü olarak katıldığımız 1955-1960'lı yıllarda, bütün engellere rağmen 1 Mayıs'ı kutladık. Egemen güçlerin kolluk görevlileri, Biz "Tarihi Türkiye Komünist Partililer"ın evlerini, 1 Mayıs'tan 1-2 gün önce 29-30 Nisan gecesinde, esrar tekkesi basar gibi, çocuklarımızın çığlıklarını komşularımıza duyurmak ve çevreye korku salmak için küfür ve hakaretlerle basarlardı. Bunlar yetmezmiş gibi, bir de komşuların kendilerine zarar gelmemesi için yaptıkları "maskaralıklar", faşist devlet terörünün üzerine tuz-biber olurdu. Komşu kadının çenesi açılır: "Kalk kalk Bey! Bak Arnavut Hüseyin'in komünist oğlunu polisler götürüyor!" diye bağırdı. Bu bağırlara dayanmak, polisin işkencesine dayanmaktan daha zor olurdu. Polislerin bizleri kapattıkları nezarethanelerde tek başımıza da kalsak 1 Mayıs ve Enternasyonal Marşı'nı söylerdik. Bazen, tesadüfen 3 komünist aynı nezarethaneye düşmüşsek, 3 komünist aynı nezarethanede çömeliriz, baş başa verip ellerimiz birbirimizin omuzunda o yüce günü kutladık. Eşlerimizse protesto için evlerimizin pencerelerine kızıl bayrak asarlardı. Bizleri 2 Mayıs günü nezarethaneden serbest bırakırlardı. Bazen de 1 Ma-

ysis öncesi polis bizleri evlerimizden toplamadan önce evlerimizden kaçır, başka yerlerde toplanır, kendi özgür alanlarımızda, flamalar, şiirler, marşlar eşliğinde 1 Mayıs'ı kutlardık.

Bu eli kanlı faşist-kemalist devlet, kendi özgür alanlarımızda 1 Mayıs'ı kutlarken yakaladıkları arkadaşlarımıza-yoldaşlarımıza 3'er, 5'er yıl hapis cezası verirdi. Bütün yasaklamalara, cezalandırmalara karşı direnmenin adı idi 1 Mayıs.

Türkiye Cumhuriyeti devletinde "cumhuriyet" in ilanı ile birlikte 1 Mayıs yasaklandı. 1 Mayıs yasağı uzun yıllar devam etti. İşçi sınıfına, geniş emekçi kitlelerine, emekçi halklara yönelik olarak uygulanan yasaklamalarla, baskı-zulüm-asimilasyon-sömürü-sömürgecilik-yıldırma politikalarıyla, "kontrgerilla cumhuriyeti" ne dönüşen uygulamalarıyla 1 Mayıs günlerini terör estirme günlerine dönüştürdü. 1977 1 Mayıs'ında işçi sınıfımız, geniş emekçi yığınlar ve emekçi halklarımız, yaklaşık olarak 500 bin katılımla, büyük bir coşku, disiplin, ayaklanma ruhu ve sevinç gösterileri içinde Taksim 1 Mayıs alanına kızıl bir nehir gibi aktı. Taksim 1 Mayıs alanı kızıla boyandı. 50 yıllık faşizmin koyduğu 1 Mayıs yasağı bir kere daha kırıldı. İnsanlarımız ellerinde kızıl bayrakları, Marx, Engels, Lenin posterleriyle alana girdiler. İşçi sınıfımız, geniş emekçi kitleler, emekçi halklarımız kitleli olarak, kendi ruhuna ve içeriğine uygun olarak 1 Mayıs alanında kutluyordu. Kutlamanın sonlarına doğru "kontrgerilla devleti" Inter Continental Otel'den, Sular İdaresi'nden, Taksim Air France Havayolları'nın üstündeki Adalet Partisi binasından 1 Mayıs alanına kurşun yağdırdı.

15/16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nden korkan "kontrgerilla devleti", 1977 1 Mayıs'ın içeriği ve ruhundan da korktu. Korkusu intikam alma hırsına dönüştü. Taksim 1 Mayıs alanını kana boyamaktan çekinmedi. Saldırıda/katliamda işçi sınıfımız ve müttefikleri 34 yiğit insanını kaybetti/şehit verdi. Yüzlerce insanımız yaralandı. Başında S. Demirel'in bulunduğu Milliyetçi Cephe Hükümeti, kendi halkına yönelik olarak, insanlık tarihinde lanetle anılacak olan 1 Mayıs katliamını gerçekleştirdi. Bu 1 Mayıs katliamı işçi sınıfının tarihine de unutulmayacak bir biçimde yazıldı.

(Katliamın siyasal sorumlusu "kontrgerilla devleti" idi. Katliamı gerçekleştiren "kontrgerilla devleti" nin soysuz, faşist figürleri kimlerdi? 32 yıl oldu. Tetikçiler, katiller neredeler? Katliam davasının seyri hangi durumda? 02 Temmuz 1997'de mahkeme savcının isteği üzerine karar aldı. Kararda yargılananların gerçek suçlular olmadığını, gerçek suçluların/sorumluların, asıl tertipçilerin ortaya çıkarılması gerektiği belirtildi. Kararda kamu görevlileri hakkında soruşturma açılması isteniyordu. Mahkeme kararında ayrıca, 1 Mayıs faciasını bizatihi yaratan, kararlılık-

la sırf yıldırım amacını ile uygulayanların, bu yurt ve insanlık düşmanı gerçek ve asıl faillerin bulunması gerektiğine işaret ediyordu. O zamandan bu yana 32 yıl geçti. Binlerce dava, soruşturma açıldı ve sonuçlandırıldı. Ama şimdiye kadar mahkemenin bu kararının yerine getirilmesi için bir adım bile atılmadı/atırılmadı.)

Peki kimdi bu on parmağından on kan akan insanlık düşmanı faşist katiller? Sıralayalım.

Alparslan Türkeş: 12 Eylül 1980 öncesi faşist terörün ele başısı. MHP Genel Başkanı. 1977 yılında güvenlik işlerinden yani MİT'ten sorumlu Başbakan Yardımcılığı görevindeydi. MHP Davası İddianamesi'nde 1 Mayıs katliamının A. Türkeş'in İstanbul Yakacık'taki köşkünde planlandığı, silah ve cephanelerin bu evden dağıtıldığı kanıtlarıyla birlikte ortaya konmuştur. Bu işçi sınıfı ve emekçi halklar düşmanı eli kanlı faşistin Halk Mahkemeleri önünde yargılanması gerekiyordu. Şanslı imiş, eceli ile öldü.

Orhan Kilercioğlu: Kontrgerillacı olan bu kişi, Genel Kurmay Başkanı Semih Sancar'ın özel sekreteriydi. 1 Mayıs katliamı sırasında albaydı ve 1981 yılında K. Evren Askeri Cuntası tarafından generalliğe yükseltildi. O. Kilercioğlu, katliamlardan bizzat sorumlu olanların başında yer alıyordu. O. Kilercioğlu Süt Endüstrisi Kurumu'nun başına getirildi. Türkiye Gazetesi'ne köşe yazarı yapıldı ve parlamento seçtirildi. Parlamento da militarizmle parlamento arasındaki ilişkileri düzenledi. Şimdi bu kontrgerillacının nerede olduğu bilinmiyor.

Hamza Görgüç: 1 Mayıs katliamı sırasında MİT Müsteşarı idi. Taksim 1 Mayıs alanına 10 noktadan ateş eden tetikçiler, MİT elemanları tarafından ve H. Görgüç'ün emriyle katliamdan sonra alandan kaçırıldılar.

Nihat Kaner: 1977 yılında İstanbul Emniyet Müdürü idi. 1 Mayıs katliamının sorumluluğunu taşıyan, daha sonra gerçekleri saptırma-ya/çarpıtmaya çalışan bu polis şefi de Askeri Cunta tarafından 1981 yılında Bursa Emniyet Müdürlüğü'ne atanmıştır.

Oktay Engin: Dönemin Emniyet Genel Müdürlüğü güvenlik önlemlerinden sorumluydu. 1955 yılındaki 6-7 Eylül olaylarının çıkarılmasında ajan-provokatörlük rolü oynayan bu kişi, Askeri Cunta tarafından Emniyet Müdürlüğü'ne getirilmiştir.

Mehmet Akzambak: Eski bir Emniyet Müdürü. 1 Mayıs katliamının gözü dönmüş katillerinden biri.

Inter Continantal Oteli güvenlik amiri.

1 Mayıs alanına yakın bir yerden, alana bir arabadan ateş açan Alaaddin adındaki subay.

A. Türkeş'in lacivert elbiseli komandoları.

Dört emekli Kurmay Albay.

Alana giren kitleye on noktadan ateş açan MİT elemanları.

Panzerli polis ekipleri.

Bunların hiçbirini yargı önüne çıkarılmadığı gibi 12 Eylül 1980 faşist askeri darbesinin ardından, askeri cunta tarafından önemli görevlere getirildiler.

Bugün, 1978 1 Mayıs'ında, 1977 1 Mayıs'ının, burjuva devletinin/siyasetinin önemli temsilcilerinden S. Demirel'in ekibi generallerden, işbirlikçi burjuvazinin holdinglerinden, 1 Mayıs'ı yeniden yasaklayan faşist zihniyetten ve uygulayıcılarından, 1 Mayıs şehitlerimizin hesabı sorulmalıdır.

İşçiler, emekçiler, yoldaşlar, dostlar!

Burjuvazinin/devletin silahlı/silahsız tetikçilerinin, işçi sınıfımıza ve emekçi halklarımıza karşı işlediği cinayetlerin hesabının tek tek sorulması için Gümüşsuyu'ndan Taksim'e akıyorduk. İşçi sınıfı haklı olarak şu sloganları haykırıyordu: "Çarklar durdu elimizde DGM'yi ezdik sıra MESS'de", "Zafer çileli ve yoksul halkımızın olacak!", "Zafer emekçi halkımızın olacak!"... DGM'yi ezenler MESS'i dize getirmişlerdi. Böylesine yalın, bilinç bileyici deneyimlerden geçti işçi sınıfımız. Burjuvazinin/faşist devletin katlettiği sınıf kardeşlerimizin kan bedellerini ödetmeye, hesap sormaya tüm sınıftan yana ilkeli, dürüst ve namuslu sendikacılara sesleniyorum. Köle/efendi ilişkilerinden biran önce kurtulun ve yönünüzü işçi sınıfına dönün. Burjuvaziye/burjuvazinin faşist devletine/burjuvazinin acil-ön kurmay heyeti MGK'ye kapıkulluğu/uşaklık yapmayı bırakın. İşçileri genel greve, genel direnişe hazırlayın. İşçilerle genel greve, genel direnişe hazırlanın. İşçiler genel greve ve genel direnişe hazır. İşçi sınıfının önünü kesmeyin. İşçi sınıfının aristokrat kesiminin yaşantısı olan burjuva konformist ve bohem yaşamı bırakın. Bu yaşam tarzı içinden geldiğiniz sınıfa ihanetten başka bir şey değildir. Artık safınızı, yönünüzü belirleyin. Ya burjuvaziye kapıkulluğuna devam edin, ya da işçi sınıfımızın/emekçi halklarımızın safında yeralın. Bugün 1 Mayıs. Karar gününüz olsun! İmzanızı işçi sınıfı/emekçi halklarımızın yanına atamıyorsanız, onun karşısında yer alıyorsunuz anlamına gelir.

1 Mayıs karar gününüz.

Atın imzanızı!

10 Nisan 2009

Sınıf Savaşımında Örgütlenmenin Yapısal Durumu ve İlişkilerin Organizasyonu

Demokrasi Mücadelesinin Anlamı

Kapitalist bir sistem içerisinde, emekçileri, işçileri, emeklerinin ürününe çeşitli biçimlerde ve farklı yollardan el koyarak, gasp ederek, emekçileri sömüren burjuva sınıf ve kesimlerle, işçi sınıfının sürdürdüğü mücadelenin temel ve sınıf mücadelesinin durumunu gösteren unsuru, “hak alma savaşıdır”. Hak alma savaşının yükselme derecesi, işçilerin kendileri için sınıf konumuna ulaşma derecesini gösterir. Denilebilir ki, işçi sınıfının hak alma savaşımı, onun sınıfsal varoluşunun ön verisi ve göstergesidir. Hak alma savaşımının, işçi sınıfının “kendisi için sınıf” olması doğrultusunda önemli bir adım sayılması; hak alma savaşımının, aynı zamanda, işçi sınıfının kapitalist sistem içerisinde kalmasının da bir göstergesi olduğunu belirlemeyi dışlamaz. İşçi sınıfının burjuvaziye karşı sürdürdüğü hak alma savaşımı, onun kapitalizmi reddetmesi değil, varlığını kabullenmesi anlamına gelir.

Bir kapitalist ülkede, işçi sınıfının hak alma savaşımını açık ve örgütlü bir biçimde sürdürme derecesi, o ülkede kapitalist sistemin gelişkinlik ve örgütlülük derecesine koşut bir seyir izler. Kuşkusuz işçi sınıfının, hak alma savaşımını açık örgütlü ve hatta savaşımın şiddetini artırarak sürdürmesi, o ülkede, kapitalist gelişmenin ve dolayısıyla burjuva demokrasininin kurulması ve yaşatılmasının teminatıdır. Burjuva demokratlarının göstermek istediklerinin aksine, hak alma savaşımında, işçi sınıfının “dizginlenmesi”, o ülkede burjuva demokrasininin gelişmesini baltalar.

Emperyalizm çağında burjuvazi, kapitalist gelişmenin zorunlu sonucu, demokrasinin savunuculuğunu terk ederek, siyasi tekelleşmeye yöneldi. Emperyalizm çağında, burjuva siyasası, asıl olarak siyasî gericiğe tekabül eder. Burjuvazinin yöneliminin esas yanı siyasî gericiliktir. Burjuva demokrasisi, bir devlet biçimi olması itibarıyla, o ülkede, çatışan sınıfların örgütlülük derecesine, savaşım gücüne ve bu güçler arasındaki denge durumuna bağlı olarak varolur ve biçimlenir. Bu nedendir ki, burjuva demokrasininin varlığı, asıl olarak, siyasî gericilik eğili-

mi gösteren burjuvazinin gücüne değil, doğrudan, burjuvaziye karşı savaşıyor işçi sınıfının ve emekçi yığınların toplumsal güçlerine bağlıdır.

Kapitalist bir ülkede, büyük burjuvazi ile çatışan işçi sınıfı ve emekçi halk yığınları, ne ölçüde örgütlenirse ve hak alma savaşımında, demokrasi savaşımında ne denli ileri adımlar atabiliyorlarsa ve bu yönde sürdürülen savaşımın şiddeti ne denli fazlaysa, o ülkede burjuva demokrasisi, o ölçüde kurulur ve geliştirilir. Kapitalist sistemde, işçi sınıfının hak alma mücadelesinin (düzen içi mücadelenin) bir yanı ekonomikse (sendikal), diğer yanı da siyasi ve siyasal mücadelenin karşılığı ise demokrasi mücadelesidir. Kapitalist ülkelerde demokrasi mücadelesi; proleter demokrasisi, ya da açık ifadesiyle devrim mücadelesi değil; dar anlamda, burjuva demokrasisi mücadelesidir. Denilebilir ki, emperyalizm çağında, burjuvazinin, demokrasinin yerine, siyasi gericiliği ikame etme eğilimi karşısında, işçilerin ve emekçi yığınlarının demokrasi savaşımı, burjuva demokrasisinin varolmasının maddî, siyasî temelini oluşturur. Emperyalizm çağında burjuvazinin demokrasi karşıtı olduğundan hareketle artık "burjuva demokrasisinin" elde edilemez bir devlet biçimi olduğunu söylemek; işçi sınıfının, sınıf savaşımındaki belirleyici güçlerden birisi olduğu gerçeğini yadsımakla eşdeğerdir.

Burjuva demokrasisi, işçi sınıfına ve emekçi yığınlara, iktisadî, siyasî, ideolojik örgütlenme ve sınıf mücadelesinin ivmesini arttırma olanağı sağlar, bu nedenledir ki, diğer açık baskıcı burjuva diktatörlük biçimlerine göre, burjuva demokrasisi, işçi sınıfı için tercih edilebilir bir burjuva devlet biçimidir. Ancak unutmamak gerekiyor ki, buna rağmen, burjuva demokrasisi, gerçek anlamda, burjuva diktatörlüğünün bir biçimidir ve işçi sınıfını sömürmek ve dolayısıyla sömürünün sürdürülmesi için baskı uygulamakta, burjuvaziye çok daha fazla olanak sağlar.

Komünistler, işçi sınıfının hak alma mücadelesinin, yani iktisadî kazanımlar ve siyasî demokrasi için mücadelenin; tarihsel bir dönem içerisinde zorunluluğunu vurgulamaktan ve demokrasi mücadelesinin, işçi sınıfının gerçek kurtuluşu yolunda atılan önemli bir adım olduğunu belirlemekten geri kalmazlar. Ancak diğer yandan komünistler, ileri doğru atılan bu adımın sınırları içerisinde kaldığı sürece, işçi sınıfının gerçek kurtuluşa ulaşamayacağını açıklamakla yükümlüdürler. Komünistleri, reformcu sosyalistlerden, küçükburjuva demokratlardan ayıran temel noktalardan birisi de budur.

Bu açıklamalardan sonra varacağımız ilk sonuç şudur; işçi sınıfının hak alma savaşım örgütleri olan sendikalar ve demokratik kitle örgütleri ve yasal işçi partileri, asıl olarak, burjuva demokrasisinin organları-

dır. Devrimci işçiler sendikalarda ve demokratik kitle örgütlerinde ve işçi partilerinde aktif olarak yer alırlar, yer almalıdırlar da. Çünkü bu demokratik örgüt ve işçi partilerinin özellikle barış dönemlerinde, işçi sınıfının demokratik inisiyatifinin gelişmesinde, önemli rolleri vardır. İşçi sınıfının, hak alma mücadelesi (sendikal, demokratik) onun demokratik sınıf örgütlenmesini gerektirir. İşçi sınıfı arasında devrim bilincinin gelişmesi ve örgütlenmesine önderlik eden komünistler, demokratik kitle örgütlerinin önemini belirlerken, işçi sınıfının gerçek kurtuluşunun proletaryanın devrimiyle; yani, kapitalist sistemin “iyileştirilmiş” iktisadî, siyasî biçimleri de dahil, tüm siyasî, ideolojik, iktisadî organ ve aygıtlarının parçalanması ile mümkün olacağı gerçeğinden uzaklaşmazlar.

İktisadî anlamda demokrasi için mücadele; işçi sınıfı ile burjuvazinin birbirinden kopmasının değil; bu iki karşıt sınıfın, belli sınırları zorlasalar da, o sınırlar içerisinde kalarak birbiriyle uzlaşmasının ifadesidir. İşçi sınıfının sendikal örgütlenme ve demokrasi mücadelesi, kendiliğinden bir süreç izler. Sanıldığına aksine, işçilerin sendikal mücadele ve demokrasi bilincine ulaşması süreci, komünistlerin özel ve iradî bir faaliyetini gerektirmez. İşçiler çoğunlukla ve hemen hemen her zaman, komünistlerin siyasî çalışmasının rolünü de unutmaksızın belirlemek gerekirse, sendikal hareket ve demokrasi bilincini kendiliğinden kazanırlar.

Geri kapitalist üretim ilişkilerinin var olduğu ülkelerde ve dolayısıyla da siyasî gericiliğin, burjuva devlette açık, pratik ifadesini bulduğu ülkelerde; sınıf savaşımının “zorlu” oluşu, sendikal mücadelenin ve demokrasi mücadelesinin sosyalizmin asıl sorunu olduğu kanısının, sosyalistler arasında yaygınlaşmasına yol açmaktadır. Proletarya devriminin sulandırılması da bu noktada gerçekleşmektedir.

Toplumsal Uzlaşma Ve Sınıf Savaşımı

Kapitalist sistemde, işçi sınıfının ve emekçi yığınların, hak alma mücadelesi etrafında organize olan demokratik kitle örgütleri, asıl olarak sınıfın kapitalist düzen içi örgütlenmeleridir ve genel anlamda, çatışan sınıfların uzlaşma kanallarıdır. Sosyalistlerin önderliğinde kurulmaları nedeniyle, kimi demokratik kitle örgütlerinin, toplumsal uzlaşmanın unsurları olmadıkları; ya da bu örgütlerin, bugünkü yapısal nitelikleriyle sosyalist devrimin, sosyalizmin inşasının unsurları olabilecekleri savı bir yanılısamdır. Bir sınıfın, egemen olan sınıftan hak alma mücadelesi,

(sendikal, siyasî) hak almak isteyen sınıfın, karşı sınıfın toplumsal varlığını ve bir arada, birlikte yaşama koşullarının meşruluğunu kabul etmesini gerektirir. Toplumsal uzlaşma anlamına gelen böylesi bir durum; ancak ve ancak sömürülen sınıf, egemen sınıfın iktidarını parçalamak için savaşa girişirse ve bu doğrultuda organize olursa aşılır. Böylesi bir durumda ise sendikalar, yapısal niteliğini yitirir, kırılmaya uğrar ve kendini aşarak başka nitelikte bir sınıf örgütüne dönüşür. Deyim yerindeyse sendika olmak vasfını yitirir.

“Toplumsal uzlaşma” tüm toplumsal alanların gündemini sıklıkla işgal eden bir sorundur Toplumsal yaşam, toplum üyesi bireye, diğer bireylerle belli eylemlilikleri ve yaşam pratiğini paylaşmayı dayatır. Bu dayatma birey için geçerli olduğu kadar toplumsal gruplar için de geçerlidir. Hatta farklı etnik toplumların ve farklı ulusal toplulukların da, belli koşullar içerisinde, belli dönemlerde, bir arada yaşam pratiğine girdikleri görülür. Her toplumsal yaşam içerisinde, bireyin bireyle, bireyin grupla, grupların gruplarla belli dönemlerde sosyal ilişkiler tarafından sınırları çizilmiş belli koşullarda bir arada yaşaması zorunlu olur. Toplumsal yaşam, o toplumda yaşayan bireyler ve gruplarda uzlaşma eğilimi de yaratır. Bireyin toplumsal yaşam gereksinimi uzlaşma eğiliminin maddî zeminini oluşturur. Ancak bilinmesi gereken, bir şeye eğilimin o şeyin gerçekleşmesi anlamına gelmediğidir. Bir şeye eğilim, o şeye yönelimi ifade eder. Bir toplumda yalnızca bir şeye eğilim yoktur. Bir toplumda, sosyal gruplara ve bireylere ait yüzlerce eğilim aynı zamanda vardır ve bu farklı eğilimler birbirine yakın veya zıt da olabilirler. Toplumsal yaşam aynı anda birbirine zıt eğilimleri de içinde barındırır. Bu zıt eğilimlerin gücü ve etki alanına bağlı denge durumu, o toplumdaki herhangi bir eğilimin gerçekleşebilirlik olasılığını da belirler, sınırlar.

Toplumsal yaşam bireylerde ve gruplarda uzlaşma eğilimini yarattığı gibi çatışma eğilimini de yaratır. Farklı çıkarları, dolayısıyla farklı alışkanlıkları ve yaşam tarzları söz konusu olan birey ve gruplardan oluşan bir toplumda çatışma eğiliminin varolması da kaçınılmazdır. Öncelikle belirlemek gerekiyor, her bireyin kendini yeniden üretimi ve yaşamını sürdürmek için gereksinim duyduğu maddî, entelektüel yaşamsal kaynaklara ulaşma zorunluluğu, bireyin diğer bireylerle çatışmasına zemin yaratır. Bu durum toplumsal gruplar için de geçerlidir. Birey maddî varlığını sürdürmenin yanında, entelektüel varlığını şu ya da bu biçimde toplum içerisinde ifade etme eğilimi içerisinde. Bireyin (ya da toplumsal grubun) kendini ifade etme isteği, diğer bireylerin de kendini ifade etme isteği ile çatışır.

Zorunlu bir araya gelen bireylerin kendilerini şöyle ya da böyle ifade etmek istemelerinden ve ayrı ayrı yaşamsal çıkarlarını savunma durumlarından dolayı birbirleriyle çatışma içerisine girmeleri, toplumsal yaşamın kaçınılmaz sonucudur. Ancak toplumu oluşturan birey ya da toplumsal grupların birbiriyle çatışma hali, o toplumun yok olmasını da hazırlar. Bir yanıyla toplumsal yaşam zorunluluğu ve toplumsal yaşamın, o toplumu oluşturan birey ve grupların kendi aralarındaki çatışmayı kaçınılmaz yaratması ve bu çatışmanın, o toplumun parçalanması ve hatta yok olmasına yol açması; o toplumda yaşayan birey ve gruplarda uzlaşma eğilimini de yaratır. Uzlaşma eğilimi, bu eğilimin maddî ve düşünsel zeminini oluşturan kendi gerçekliğinin zeminini yaratan çatışmayı yok edemez; frenler, en aza indirir. Çünkü çatışmanın nedeni ya da maddî kaynağı, aynı toplumda yaşamak zorunda olan sınıfların ve hatta bu sınıfların içerisinde yer alan bireylerin (grupların) maddî varlıklarının yeniden üretimi ve maddî entelektüel varlıklarının sürdürülmesi gereksinimidir. Bu gereksinim çatışmanın olduğu kadar toplumsal yaşam zorunluluğunun da gerekçesidir. Toplumsal yaşam zorunluluktan doğmuştur. İlk topluluk halinde yaşamın gerçekleşmesinde rol oynayan birleştirici etken uzlaşma değil, insanların bir arada yaşamasını gerektiren maddî zorunluluktur. Bireyin kendi varlığını yeniden üretme zorunluluğu karşı cins iki bireyin biraraya gelmesi gereksinimine dayanır. Bu zorunlu biraraya gelme aynı zamanda biraraya gelen bireylerin çatışmasını da hazırlar, içinde barındırır. Bireyler arasındaki bu çatışma, bireylerin birlikteliğine dayalı ilişkilerin yok olması ile dolayısıyla biraraya gelmenin son bulması ile sonuçlanmamışsa ve bu son istenmiyorsa, bireyler arasında uzlaşma eğiliminin doğmasının koşulları varolur. Çatışma ve çatışma eğiliminin olduğu yerde uzlaşma eğilimi ve uzlaşma da vardır. Ama uzlaşma eğilimi toplumsal yaşamın ilk nedeni ya da zemini değildir. Toplumsal yaşamda, en az seviyede olsa da çatışma söz konusu olduğu sürece, uzlaşma eğilimi de sürekli vardır. Ancak uzlaşma eğiliminin sürekliliği, uzlaşma pratiğinin sürekliliği anlamına gelmez. Uzlaşma sürekli değil, geçicidir.

Uzlaşma eğilimi, birey ya da grupların çatışmasının bir sonucu olarak ortaya çıktığı anlamda uzlaşma pratiği, gönüllülüğü değil, tahammülü içerir. Uzlaşma sağlanan bir toplumda, uzlaşan birey ve gruplar arasında gönüllü birliğin mevcut olduğundan söz edilemez. Uzlaşmanın geçici karakteri, uzlaşan birey ve grupların birbirlerine tahammülle bir arada varoluş biçimini de belirler. Bir toplumda bireyler ya da sınıfsal gruplar arasında uzlaşmanın varlığından söz etmek; bu birliğin içinde çatışma eğilimi barındırdığından, çelişkinin kaçınılmaz olarak karşı du-

ruşla ve dolayısıyla çatışma ile sonuçlanacağı olasılığından söz etmek demektir. Aralarında çelişki ve çatışma eğilimi olan bireyler bir arada bulunuyorsa, bireylerin birbirlerine tahammül ettikleri açıktır. Tahammül, sürekli birlikteliği değil, ayrılmayı getirir.

Toplumdaki çatışmanın dizginlenmesi, frenlenmesi; o toplumdaki bireyler ve toplumsal gruplar (sınıflar, uluslar) arasında uzlaşmanın gerçekleşmesi ile sağlanır. Uzlaşma geçici bir barış sağlar. Ancak uzlaşma, o toplumdaki birey ve gruplar arasındaki çatışmanın kaynağını ortadan kaldıramadığı anlamda geçicidir. O toplumda çatışmanın en aza indirilmesi ve toplumu oluşturan bireylerin maddî varlığının yeniden üretilmesi; bireyin maddî ve entelektüel yaşamını sürdürmesi için gereksinim duyduğu yaşamsal kaynaklara ulaşmasındaki düzenlemelerin niteliğine bağlıdır. Bu düzenlemenin niteliği toplumdaki çatışmanın niteliğini ve zeminini belirler. Bir toplumda üretim ilişkileri (dolayısıyla mülkiyet ilişkileri) bireyler ve gruplar arasındaki eşitsizliği ortadan kaldıran ya da en aza indiren bir biçimde düzenlenmiş ise, o toplumda çatışma yok olmasa da en az noktaya iner. Çatışmanın söz konusu olmadığı ya da en aza indirildiği (Bireyin maddî yaşamının yeniden üretiminde çatışma varlığını sürdürebilir.) toplumda uzlaşma da pratik zeminini yitirir ve gereksinim olmaktan çıkar, toplumların ve giderek insanlığın gündeminden düşer. Ortak amaçla bir arada duran ve aynı yaşam biçimini benimsemiş, maddî ve entelektüel zenginlikleri birlikte yaratan ve eşit paylaşan, toplumun ideal-pratik düzenlenişinde ortak normlara sahip bireyler arasında uzlaşma değil, gönüllü birliktelik var olur.

Her uzlaşma, bu uzlaşma eğilimini doğuran çatışma ile ele alınmalıdır. Uzlaşma kendisinin eğilim olarak ortaya çıkaran çatışmadan koparılarak, başlı başına bir sorun olarak ele alınamaz. Uzlaşma eğilimi, bu uzlaşma eğilimini yaratan toplumsal çatışmadan koparılarak "özel" önemde bir sorunsal olarak ele alınırsa, fonksiyonu abartılır ve saçmalığa varılır. İkincil olarak uzlaşma geçicidir; uzlaşmanın sürekli olabilirdiğinden söz etmek, uzlaşmayı maddî zemininden koparak, idealler düzeyine çıkarmak demektir. Bu da uzlaşmayı ahlâki bir sorunsal olarak görmeyi getirir. Üçüncü olarak, her toplumda uzlaşma pratiği kurumsallaşır, toplumsal örgütlenmelerde somut ifadesini bulur.

Burjuva demokrasininin, bir uzlaşma rejimi olarak, erdeminden söz etmek; uzlaşmayı ahlâki bir sorunsal düzeyinde ele almanın göstergesidir. Burjuva demokrasisi, mülkiyet ilişkilerinde "eşit" olmayan bireylerin, kağıt üzerinde eşitlenmesidir. Bu, burjuva sınıfın, emekçi sınıflar üzerindeki diktasını gizler. Burjuva demokrasisinde sömürücü sınıfın sömürülen sınıfla bir arada yaşaması uzlaşmaya dayalıdır. Bu bir ara-

da yaşama gönüllülüğü değil, bu iki sınıfın birbirine tahammülünü içerir. Bireylerin ya da sınıfların birbirine tahammül ederek bir arada yaşaması erdem sayılamaz. Burjuva demokrasisi ikiyüzlülüğü ve aldatmacayı ifade eder. Burjuva demokrasisi, bireylerin üretim ilişkileri içerisinde eşitliğini sağlamaz, aksine bu gerçekliğin üzerini sermaye sahipleri lehine örter. Gerçekliğin üzerini örtme; sınıflar arasındaki çatışmanın geçici olarak frenlenmesi nedeniyle, siyasî, ahlâki düzlemde içerisine düşülen yozlaşma ve kirliliği görmezden gelmektir. Kuşkusuz her ahlâki yaklaşım gibi bu yaklaşım da gerçeklik karşısında iflas eder.

Burjuva demokrasisinde, özgürlük, eşitlik, adalet, birer gerçeklik olmaktan öte, kavram olarak vardır. Burjuva demokrasisi yalnızca burjuvazi için gerçeklik kazanır; toplumun çoğunluğunu teşkil eden emekçi yığınlar için diktatörlüktür; kapitalist sömürünün sürdürülmesi için baskı ve zulmü içeren rejimdir. Dolayısıyla burjuva demokrasisinde “özgürlük, adalet, halkçılık, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı, eşitlik” kavramları toplumun çoğunluğunu oluşturan sınıf ve grupları uyutan, teselli eden kurumsal ve ahlâki normlar olarak kalır. Kapitalist sistem içerisinde özgürlük, eşitlik, adalet ve halkçılık kavramları, dinsel düsturlar gibi emekçi yığınları uyuşturur.

Burjuva demokrasisi; İşçi sınıfı ile burjuvazinin uzlaşmasını ifade eder, bu iki sınıf arasındaki çelişki ve çatışmayı frenler, ancak durdurmaz. Bu rejim, uzun döneme yayılsa da insanlık tarihindeki geçici olma durumu mutlakdır.

Kapitalist sistem içerisinde işçi sınıfı ile burjuvazi arasında uzlaşma mümkündür. Burjuva demokrasisinde varolan sınıf örgütleri bu uzlaşmanın araçları olarak rol alırlar ve bu konumlarına uygun yapıda organize olurlar. Toplumsal uzlaşma iki sınıfın birbirine tahammülüne dayalı olduğu için, erdemli bir durumu değil; kirliliği içeren bir durumu anlatır. İşçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki uzlaşmanın kalıcı ve mutlak sağlanabileceği düşüncesi toplumsal gerçekliğe aykırıdır. Tam tersi de doğrudur; işçi sınıfı ile burjuvazi arasında uzlaşmanın hiçbir zaman gerçekleşemez olduğu düşüncesi toplumsal gerçekliği yadsır. Bu yaklaşım da diğer yaklaşım gibi, toplumsal ilişkilerde maddî koşulların belirleyici olduğu gerçekliğini dışlayan ahlâki bir yaklaşımdır.

İşçi sınıfı ile emekçi halk kesimleri arasındaki uzlaşma, istenilir değil iktisadî zorunluluk zeminine oturan geçici bir durumdur. İktisadî alandaki uzlaşma, siyasî alanda da yansımaları bulur.

Kapitalist sistem içerisinde, işçi sınıfının diğer emekçi yığınlarla (halk katmanlarıyla) ve küçükburjuvazi ile uzlaşması da olanaklıdır.

Kuşkusuz uzlaşmanın gerçekleşmesi, tarihsel, toplumsal bir eylemlilik zeminine oturur. Uzlaşma yapmak için uzlaşma olmaz. Farklı sınıf ve gruplar, kendi sınıf, grup, birey çıkarlarının çakıştığı dönemlerde, bu çıkarları doğrultusunda gerçekleşen toplumsal eylemliler içerisinde uzlaşırlar. Bu uzlaşmanın maddî koşullarının ortadan kalktığı durumda bu uzlaşmayı sürdürmek, bilimsellikten uzaklaşmak anlamına gelir. Pratik anlamda uzlaşmanın maddî (ve elbette siyasi) koşullarının ortadan kalkması ile her sınıf kendi çıkarları doğrultusunda kendi yoluna yönelir. Bu durumda aynı cephede geçici olarak yer almış olan sınıf ve katmanlar karşı karşıya gelirler ki; bu iki sınıf arasında bir çatışma olarak gerçekleşir. Bu süreçte sosyalizme yönelen sınıf karşısında yer alan halk katmanları gericiler; ve kaçınılmaz olarak fiilî ya da göreceli olarak karşı-devrim cephesine katılırlar. İşçi sınıfı ile küçükburjuvazinin (kuşkusuz diğer halk kesimlerinin) uzlaşması belirli bir dönem içerisinde ve belirli sınırlar içerisinde olanaklıdır. Ancak bu uzlaşma da, her uzlaşma gibi geçicidir. Bu uzlaşmanın olabirliğini reddetmek kadar, bu uzlaşmanın sürekli ve mutlak bir şey olduğunu ileri sürmek de yanlıştır; bilimselidir.

Kimi sosyalist ideolog, uzlaşma sorununu maddî köklerinden ve toplumsal olgulara dayalı işlevinden kopararak ele alıyor. Çoğu siyasî parti ve örgüt uzlaşmayı siyasî birliklerin gerekçesi ve zemini sayıyor. Birlik için uzlaşmak gerekir düşüncesi çoğu sosyalist partiye egemendir. Dolayısıyla bu yaklaşım; birlik sorununu uzlaşmaya bağladığı anlamda, siyasî birliklerin gerçekleşmemesini de ahlâki düzleme indirgeyerek çıkmaza düşüyor.

Kuşkusuz bir arada olma sorunu, iki farklı siyasî grubun irade birliğinin sağlanmasını ifade ediyorsa, bu noktada, iki sınıfın uzlaşması söz konusudur. Ancak halk katmanları içerisindeki iki sınıfın uzlaşmasının da, bir tarihsel döneme denk düşen eylemlilik içerisinde ve sürece uygun bir politik biçimde gerçekleşebilir olduğu unutulmadan ele alınması gereklidir.

28 Nisan 2009

Altemperyalist Tekelci Kapitalizm Nereye?

Emperyalist kapitalist sistem krizle birlikte yeniden harmanlanırken emperyalist hiyerarşideki devletler yerlerini korumanın ve bir üst basamağa sıçramanın hesapları içinde bulunuyor. Biz bu bilgiyi sürekli tekrarlıyoruz, dikkat çekmek istediğimiz emperyalist-kapitalist sistemin bütünlüğü ve içindeki mağrur Türkiye kapitalizminin hareket içindeki konumudur.

Hiyerarşinin aktörleri, ağabeyleri, G-20'nin seçkin üyeleri, eski kıtanın semirdikçe semirmiş kurtlarının emperyalist gericiliği mutlak kılma çabaları ve Avrupa birliğini kurtarma telaşları, Lula popülizminin IMF boyunduruğundan kurtardığı Brezilya kapitalizminin dış ringe çıkma isteği, Putin'in demir eli çevresindeki Rus oligarşisinin Çarlık Rusyası hayalleri, binlerce dinin, kast sisteminin yaşadığı Hindistan kapitalizminin eski İngiliz efendilerinden aldığı sinai kompleksler üzerinden kurdukları düşler, Amerikan dışişleri bakanını ayağına çağırıp "ne olacak bizim aldığımız devlet tahvilleri" diyen burjuvaziye bir bileşeni kabul eden devlet tekelci Çin kapitalizminin ibret verici gelişimi ebetteki hareket içindeki Türkiye kapitalizmini sınırlandırıyor. Biz bu yazıda bunları detaylı işlemeceğiz ancak tabii ki hiyerarşinin halen en büyük abisi ABD emperyalizminden bahsetmemiz zorunlu gözüküyor. Türkiye kapitalizminin, ABD emperyalizminin gelişme stratejileri dışında bir rasyonel seçeneği bulunmamaktadır.

30 Mart 2009 tarihli İngilizce yayınlanan *Newsweek* dergisinin 33. sayfasında ilginç bir makale yayınlandı. Soner Cagaptay imzalı bu makalede "Adalet ve Kalkınma Partisinin kendi derin devletini yarattığı" konusunda bir tespit yer aldı. Türkiye'nin "ilerici"lerinin liberal görüşlü bir partiye ihtiyacı olduğu şeklinde bir görüşle de yazı sonlanıyordu. Washington Enstitüsü'nde Yakındoğu politikaları konusunda çalışmalar yapan bu uzmanın görüşleri hiyerarşinin halen en üst basamağında oturan ABD emperyalizminin politikalarını ne kadar yansıtıyor bilmiyoruz, ancak Türk burjuvazisinin bir saflaşma, arınma ve yenilenme süreci olarak tarif edilebilecek "Ergenekon" sürecine emperyalist-kapitalizmin ilgisinin daha da artacağı gözüküyor. Kaldı ki ABD'nin yeni başkanının yurtdışı ziyaretlerine Türkiye ile başlaması ve ortaklığın niteliğini yeni-

den tanımlamaya girişmesi zaten bir değişim sürecinin sancıları içindeki hâkim gerici sınıfın ne tür bir konum alacağına dair sezgilerimizi güçlendiriyor. Servis gazetesi “Taraf” ile sürece yeteri kadar müdahil olan Amerikan emperyalizminin liberal paçavra yumuşakçalar “aydınları” ve İslâmî-reformist-misyoner Fethullah hareketini de daha ne kadar kullanacağı meçhul gözüküyor. Ancak unutmamak gerekir ki, bu hareket yeteri kadar semirmiş ve aktörlerini burjuva bileşenlerinin içine sokmuştur. Pastada onların söz sahibi olacakları tescillenmiştir.

Genelkurmay başkanının yaptığı uzun “akademik” konuşması ise “Ordu partisi”nin emperyalist hiyerarşinin bu büyük abisinin stratejilerine uyacağına açık bir biçimde beyanı olmuştur. Sadece alıntılar değil ABD’nin yeni başkanının güvenlik danışmanının konuşmalarına yapılan atıflar, liberalizmin seçkin temsilcilerinin konuşma içinde sık sık geçmesi Türkiye burjuvazisinin en önemli bileşenlerinden olan “Ordu partisi”nin entelektüel “derinliği” cenahımız tarafından doğru okunması ve analiz edilmesi gereken bir gelişmedir.

Hâkim gerici sınıf içindeki bileşenler “Ergenekon”un tozu ve dumanın arkasında saflaşırken, emekçi sınıfa saldırının katmerleşmesinin hesapları içindedir. Toplumsal çürüme ve travma, avantalar ve yağmalar düzeninde ayyuka çıkmıştır. Kişilik ve kimlik bunalımı, yalnızlaşma ve yabancılaşma kitleleri, yığınları her geçen krizde daha da etkilemektedir. İşsizler ordusu genişlerken kendi hüsnüne aşık zavallı, perişan ve soytarı sosyalizan hareketlerin beklentilerinin hiç biri gerçekleşmemiştir. Aç kalan kitleler gerici ideolojilerin, burjuva partilerinin ve düzen içi aygıtların etkisine girmiştir. Son yerel seçimlerde katılım oranı %85’lerin üzerine çıkmıştır. Halk kitleleri ve emekçiler, kırk katır kırk satır arasında tercihe zorlanmıştır. Taş atan çocukları ağır hapis cezalarına acı-mazsızca çarptıran düzenin iç savaşı başka bir boyuta çekmek için atıkları zar dü “Şeş” gelmemiştir. Yerel yönetimlerde belediye sayısını artıran DTP’nin ise düzenin kuşatmalarının ötesinde aldığı oy oranı ile iddiaları yine bir “ülke barajının” altında kalacaktır.

Küçükburjuvazinin, orta sınıfların kalıcı toplumsal bir harekete yol açamayacağı “Cumhuriyet” mitinglerinin akabinde yaşadıklarıyla perçinlenmiştir. Bilimsel sosyalizmin üzerinde tepinebileceğini zanneden tüm gerici nasyonal solcular oyun dışına düşmüştür. Ergenekon ile travma üzerine travma geçiren bürokrat kökenli orta sınıflar, milliyetçi faşizan eğilimlere daha da sarılacaklardır. Gerek Kafkaslarda kızışan emperyalist paylaşımın etkileriyle haftanın bir günü açılan Ermeni kapıları, gerek etkisini artıran işsizlik, hiçbir söylemi olmayan faşist partiyi yine bir iktidar alternatifi yapacaktır.

Tüm bu gelişmeler içinde devlet tekelci kapitalizmi krizde sendelemiş ama yapısal durumundan dolayı sermayenin birikimini arttırmış, yoğunlaştırmış ve içinde dinamik bir çok ögeyi bulunduran bileşenleriyle bu hengameden “alınının aklıyla” çıkmanın planlarını yapmaktadır.

Açık ve net gözüken odur ki, bugün faşizm burjuvazinin tüm bileşenlerinin ortak çıkış yolu olarak netleşmektedir. Burjuvazinin kendi kağıt üzerindeki yasallığı yıllardır zaten uygulanmamaktadır. Dinlemelerin kişi hak ve hürriyetlerini açıkça ortadan kaldırılması burjuvazinin tüm makyajlarından arındırılmış çıplak, çirkin yüzünü net biçimde sergilemektedir. Burjuvazi kendi içinde bir uzlaşmayla bunu bir yoluna koyacaktır. Ancak bu yola koyma sürecinde Marksist ve Devrimci cenahın kapitalist devlet için demokrasi ve hukuk yalanının ne olduğu konusunda bir şüphesi de bulunmamaktadır. Seçmeli terör zaten Marksistlerle Devrimcilerin üzerinde Demokles’in kılıcı gibi sallanmaktadır. Düzenin “Ergenekon” ile pof pofladığı paçavra liberallerle Marksist ve Devrimci cenahımız aynı yerde değildir.

CHP'nin 1970'lerdeki popülist Ecevit'in figürünün yerine konacak Alemdaroğlu alternatifi müteahhitler partisinin çapını aşmaktadır. Son seçimlerde sosyalizmden şu veya bu şekilde haberdar bir çok tabanın adalet ve kalkınma talanına karşın devletli CHP'ye kayması, sosyalizan pejmürde solun “geleneksel” CHP içinde çalışma, “kerhen” destek verme çabaları da bir işe yaramayacaktır. Popülist sol emperyalist-kapitalizmin vizesini almadan genel bir iktidar alternatifi olamayacaktır.

Cenahımız tüm bu gelişmeler karşısında derhal ve acilen sayı hesabıyla toparlanmak durumundadır. Bugün bir çok tartışmanın önünde set olarak duracak ve emekçiler içinde eşitlikçi ve özgürlükçü, sınırsız ve sınıfsız bir toplumun onurlu bayrağını dalgalandıracak olan cenahımızdır. “Biz” söylemi saflarda mevzi kazandıkça, parti ve partileşme sorunu-mücadelesi etle kemiğe büründükçe, kitleler gerici ideolojilerden, milliyet ve din temelli sahte ayrışmalardan kazanılacaktır. Kapitalizmin her hücreğine işlediği bir coğrafyada, hiyerarşide sıçrama telaşındaki burjuvaziye tarihin çöplüğü ile yüzleştirecek olan Marksist fikirlerin saflarda yer tutması ve mevzi kazanmasıdır. Sınıfa karşı sınıf demek ve gerçek çatışma zeminlerine girmek ilk ödevimizdir. İlk ödevler savsaklanamaz. Altemperyalist devlet tekelci kapitalizminin faşizm yönelişini ancak kazanılmış emekçi kitleleri önleyebilir.

25 Nisan 2009

Doğu Toplumlarında Liderlik ve Birey

“Doğu toplumları” kavramı bir soyutlamadır. Toplum bilimciler, bu kavramı insanlığın gelişmesindeki kimi farklılıkları daha iyi açıklamak üzere kullanmışlardır. Sosyalizmin ustaları Marx, Engels ve Lenin de Mısır, Çin, Babil, Osmanlı... Toplumlarındaki farklılıkları ifade ederlerken bu kavramı kullanmışlardır.

Kavramın içerdiği soyutlama oldukça kapsamlıdır. Ekonomik, politik, kültürel ve hatta sınıfların konumlanışındaki birçok farklılığı ifade ediyor. Biz bu zengin içeriğin sadece liderlik ve birey yönüne değineceğiz. Çünkü bu yön hem ilgi çekici ve hem de önemli. Yaşadığımız coğrafyadaki ilişkileri -buna sosyalizm mücadelesi veren sol yapılarıdaki kimi ilişkileri de katarak belirtiyoruz- gözlemlediğimizde ilginç benzerlikler görülüyor. Devrimci mücadele açısından daha doğruya Çin’e, Kore’ye... baktığımızda bu benzerlikler daha da belirginleşiyor. Mao ve Kim İl Sung’un durumu bu açıdan ilginç örnekler teşkil ediyor.

-/-

Doğu toplumlarındaki liderlik anlayışının temel özelliği yüksek derecede bir merkezîyetçiliğin olması ve bu merkezin tepesinde oturanın mutlak yetkilere sahip olmasıdır. Bu yetkiler çoğu zaman dinsel motiflerle de süslenerek daha da güçlendirilmiştir. Doğu toplumlarının kraları, padişahları, şahları, satrapları... çoğu zaman tanrısal ya da yarı tanrısal yetkilerle donatılarak toplumla aralarında kapanması imkansız bir açı yaratılmıştır... Şüphesiz ki, bu bir sonuçtur; ve bu sonucu/merkezileşmeyi açığa çıkartan/koşullayan iki temel etkenden bahsedebiliriz:

Birincisi, Doğu toplumlarının yaşamı, kendilerine hayat veren büyük nehirleri kısmen de olsa denetim altına alabilmeleriyle mümkün olabilirdi. Aralarında kimi özgünlükler, farklılıklar olmasına karşın Nil, Huang Hu, İndüs ve Mezopotamya deltalarına yerleşen halklar bu ırmakları denetlemeksizin sulama yapabilmeleri ve sellerden korunabilmeleri mümkün gözüküyordu. Örneğin Mısırdaki Nil, yaşamın olmazsa olmazı bir değere, öneme sahipti. Nil; eski Mısır’ın tek verimlilik kaynağıdır. Aşağı Mısır olarak adlandırılan bölgede çok az yağmur yağardı, Kuzey Mısır’da ise hemen hemen hiç yağmazdı. Oysa Nil sürekli akar ve

dağlardaki karların erimesiyle Temmuzda düzenli olarak sel olur. Topluluğun tüm yaşamı bu olaya ve onun kontrol ediliş tarzına bağlıdır. Bunun altından küçük köy toplulukları kalkmazdı. Büyük sulama kanallarının yapımı yoğun emek gücü gerektiriyordu ve ancak küçük köy toplulukları birleşerek yapılabilirdi. Küçük köy topluluklarının çıkarları birleşip büyük bir güç olmak yönündeydi. Yaşamın bu dayatması tarihin erken dönemlerinde mutlak liderliklerin ortaya çıkmasına neden oldu.

İkincisi, bu topluluklar yerleşik yaşama sahipler ve yerleşik yaşamın zenginliği çevredeki göçebe topluluklar için her zaman çekici olmuştur. Göçebe topluluklardan gelebilecek tehlike karşısında küçük köy topluluklarının birleşip karşı koymaları ortak çıkarları gereği idi. Örneğin Mezopotamya'da Dicle ve Fırat çok önemli olmakla birlikte, Mısır'da Nil'in oynadığı rol düzeyinde önemli değillerdir. Çünkü burada iki azgın nehir vardır, yağın şiddetli yağışlar düzensiz sel baskınlarını getirir. Bu çerçevede yapılacak tarım alanları Mısır'a göre daha sınırlıdır. Ama bu sınırlılık görecelidir ve deltadaki zenginlik çevredeki göçebe halkları büyük oranda kendine çekmektedir. Ve Mezopotamya, Mısır'ın aksine dış tehlikelere daha açıktır. Mısır'da çöller doğal bir koruma yaratırken, Mezopotamya göçebe halkların yoğun saldırılarına açıktı. Erken devletlerin çıkışı bu nesnellikle bağlantılı görünüyor.

Çin'de, Hindistan'da, Mısır'da, Babil'de... kral ilk dönemlerde küçük köy topluluklarının hamisi, babası onları düşmanlarından, doğanın zorluklarından kurtaran, birleştiren önder olarak görünüyordu. Merkezileşmeye duyulan ihtiyaç arttıkça kralların yetkileri ve aldıkları pay artmış, giderek onlar olmazsa yaşam devam etmez anlayışı egemen olmaya başlamıştır. Vazgeçilmez bir duruma getirilen kral, kutsanmaya ona tanrısal ya da yarı tanrısal özellikler atfedilmeye başlandı. Yani toplum, krala, hem kendi kralı hem de tanrısı ya da tanrısının yeryüzündeki işlerine bakan yetkilisi gözüyle bakmaya başladı. Tanrıya -dolayısıyla krala- erişilemezdi.

Doğu toplumlarında tüm topraklar mutlak yetkilerle donatılan kralın mülkü sayılıyordu. Topluluk, kralın tebaası olması itibarıyla toprağın tasarruf hakkına sahipti. Gerek toprağın mülkiyeti ve gerekse onları koruması nedeniyle krala belirli bir ödenti ödemek zorundaydı.

Bu topluluklarda bağımsız bir bireyden bahsedilemez. Birey kralın uyruğu olarak toprağa sahiptir ve onun üzerinde oturur. Ortaklaşmacı topluluklarda birey topluluğun üyesi olabildiği oranda yaşama şansına sahiptir. Bir organizmanın uzantısı olarak vardır. Tek başına hiçbir şeydir. Küçük köy toplulukları kralın tebaası olmaları itibarıyla toprağın ta-

sarruf hakkına sahipken, birey de kralın tebaası olması itibarıyla toprağın tasarruf hakkına sahiptir ve bu hakkını çocuklarına devredebilir. Ama toprağı alıp satamaz. Toprağı kullandığı için bedelini de bir biçimiyle egemenlere aktarmak zorundadır.

Doğu toplumlarındaki ideoloji ve sanat da bu ilişkilerin yansıması olarak kendini gösterir. Üst yapı kurumları -ve özellikle sanat da- buna hizmet ediyor. Örneğin eski Mısır yapılarına bir bakalım: Piramitler, Sfenksler gücün sembolüdür. Tek tek bireylerin asla altından kalkamayacakları büyüklüktedir. Burada estetiksel kaygı değil, güç vurgusu, kaygısı ağır basmaktadır.

Sonuçta, Doğu toplumlarının merkezileşmesindeki zorunluluklar özgünlüklerine karşı bireylerde kralısız, tanrısız iş yapılamayacağı ya da işin altından kalkılamayacağı anlayışını gündeme getirmiştir. **Merkezileşmenin konumuz açısından en can alıcı noktası budur.** Kitlelerin adaletsizliğe, sömürüye karşı mücadelesini maniple etmenin bir aracı zor kullanmak ise, diğer ve belki daha önemli bir aracı, bilincinin bulanıklıdır. İlk ve orta çağlarda sömürü çok daha açık ve kaba tarzda sürdürülürken çoğu zaman büyük kitleli hareketliliğin yakalanamaması bununla bağlantılıdır. Çünkü kitlelerde yanılmalı bir bilinç -kralısız, tanrısız iş yapılamayacağı anlayışı- vardı.

-II-

Daha yakından bildiğimiz örnek üzerinden devam ettirmek istiyoruz.

Osmanlı İmparatorluğu talan ekonomisine dayanıyordu ve talan, göçebeleri kendine çekiyordu. Kuruluş sürecine yakın süreçlerde göçerlerin büyük oranda batıya doğru akın etmeleri ve Bizans'ın içinde bulunduğu koşullar Osmanlıları beylikten imparatorluğa götürmüştür. Hızla merkezileşmesinin temel etkeni budur. Merkezileşme ihtiyacı tarihsel, kültürel etmenlerle bütünleşince padişaha duyulan gereksinim padişahsız başarının olamayacağı düşüncesini geliştirmiştir.

Osmanlı Beyliği, imparatorluğa doğru evrildikçe kendinden önce yerleşik yaşam süren halkların kurumlaşmalarını benimsemiştir. Ancak Osmanlıların, dönemin dünya ticaretinin kilit noktalarında bulunmaları merkezileşmeye duyulan ihtiyacın devamını sağlamıştır. Yaşanan merkezileşme dönemin ilişkilerine uygun hale gelmek zorundaydı. Sonuçta Osmanlı İmparatorluğu Batı feodalizminden kimi farklılıkları olan ve merkezi olan bir feodal sistemi oturttu...

Osmanlı İmparatorluğu'nda padişah tüm toprakların sahibi olarak kabul ediliyordu. -ki bu tarihsel dönemde toprak temel zenginlik kayna-

ğyıldı- Padişah mutlak yetkilerle donatılmıştı. Kuruluş sürecini bir kenara koymak kaydıyla şunu söyleyebiliriz: Reaya, zeamet, has, sipahiler, beylerbeyleri, vezirler ve vezir-i azam da dahil onun karşısında herkes kuldur. Bunlardan herhangi birinin padişah karşısında bir güç oluşturması kabul edilemezdi. Padişahlar, Mısır seferinden sonra halifelik unvanını da alarak konumlarını güçlendirmişlerdi. Artık onların her söyledikleri tanrı kelamı gibi kabul edilmek ve yapılmak zorundaydı. Padişaha karşı çıkmak babaya, büyüklere ve tanrıya karşı çıkmak anlamına geliyordu ve en büyük suçlardan birini teşkil ediyordu.

Padişah istediğini istediği tarzda yargılama hakkına sahipti. Bu yargılamaya kimse karşı çıkamaz, itiraz edemezdi. Padişahın söyledikleri, yaptıkları tartışılmaz karşı çıkılmazdı. Söylenenler ancak ve ancak yapılırdı. Bunun dışında düşünmek tartışmak ve yapmak en büyük suçtu ve karşı çıkılmayacak değerlere saldırı olarak kabul ediliyordu... Osmanlı gelenek, görenekleri, eğitimi bunun üzerine kurulmuştu.

Osmanlı İmparatorluğu'nda bağımsız bir birey yoktu. Vezir-i azam da dahil tüm idari ya da askeri yetkililer kuldu. Köylü de kuldu ve toprağa bağımlıydı. Toprağını bırakıp başka bir yere gidemezdi. Giderse geri getirilirdi. Üç kere kaçıp yakalanırsa köle durumuna getirilirdi. Ve ilke olarak köylünün oğlu da köylü olmak durumundaydı.

Oysa Batı Avrupa feodalitesinde her feodal kendi bölgesinin egemeni durumdaydı. Yani egemenlik parçalanmış durumundaydı ve kral sadece eşitler arasında birinciydi. Yükümlülükler karşılıklı olarak ve güç dengelerine göre belirlenmişti. Kral, egemen olduğu toprak parçası dışında birini yargılama hakkına sahip değildi. Böyle bir yargılamayı ancak o bölgenin egemeni durumundaki feodal yapabiliyordu. Şüphesiz köylüler açısından arada büyük bir fark yoktu. Onlar üretimin temelini oluşturmakla birlikte bağımsız birey durumunda değillerdi. Toprağa bağımlıydı ve toprağını bırakıp başka bir yere gidemezdi. Batı feodalitesinde de ilke olarak köylünün oğlu köylü olmak durumundaydı. Merkezileşmeye duyulan gereksinim -diğer Doğu toplumlarındaki gibi- ideolojik zeminde kırılmalara yol açmış, kişilerin maniple edilmesinde çok önemli bir işlev görmüştür.

-III-

Cumhuriyet dönemi Türkiye'sine göz attığımızda benzeri özellikleri görebiliriz: Cumhuriyet dönemi Türkiye'si "demokrasi" söylemlerine rağmen başkanlık ve yarı başkanlık sistemi altında yönetilmiştir. Liderlik mutlak denilebilecek yetkilerle donatılmışken bireyin kendini ifade edebilme koşulları pek oluşmamıştır. "Derin devlet" anlayışı ve Os-

manlılardan miras olarak kalan (tüm doğu toplumlarında benzeri bir anlayışı görebiliriz) bireyin devlet için var olması anlayışı Cumhuriyet Türkiye'sinde devam etmiştir. Merkezi anlayışın dışına taşabilecek hiçbir kurumlaşmaya izin verilmemiştir. Cumhuriyetin kuruluşundan hemen sonra diğer burjuva partilerin yasaklanması ve bir komployla yöneticilerinin öldürülmesi, Komünist partisine ve Kürt hareketine acımasızca yönelmesi ve on binlerce insanın katledilmesi... oluşturulan meclisin Türkiye'nin geleceğini ilgilendiren temel hiçbir konuda karar alma yetkisinin ve gücünün olmaması açık göstergelerdir. 1950'ler sonrasında da bu durum temel olarak değişmemiştir. Kurulduğu söylenen burjuva demokratik rejimde ("demokrasiye geçtik" söylemi) işçilerin, emekçilerin kendilerini ifade edebilmeleri olanağına kavuşmamışlardır. Oluşturulan meclis de MGK'nın vesayeti altında kalmış, MGK'nın tavsiye niteliğindeki kararları istisnasız her zaman yerine getirilmiştir. Söylemdekinin tersine egemenlik kayıtsız şartsız milletin elinde değil, MGK'da olmuştur.

Cumhuriyet tarihi boyunca TBMM, Türkiye'nin kaderini etkileyecek stratejik hiçbir konuda kendi başına karar almamıştır. İlk dönemlerde başkanların, daha sonraki aşamalarda MGK'nın ağırlığı belirleyiciliği olmuştur. "Derin devlet" in aldığı kararların kamuoyu nezdinde legalleşmesini, meşrulaşmasını sağlayan bir aygıt işlevi görmüştür.

Benzeri bir yönetim anlayışı diğer tüm kurumlarda da görülmektedir. Her burjuva kurum liderlik sultanı altındadır. Askeriyeden, eğitim ve kültürel kurumlara dek aynı anlayış egemen durumdadır. Burjuva partileri de bu gerçeğin dışında kalmamaktadır. Kazara seçilen bir başkan, koltuğunu uzun yıllar bir başkasına bırakmamaktadır. Kurumlarda katılımcılık değil, merkezi anlayış ve özellikle yönetici kültü egemen durumdadır. Bu anlayışın doğal yansıması, her vatandaşın bir asker ve her askerın komutanına uyması gerektiği anlayışını beraberinde getirmiştir.

Gelinen aşamada burjuvazi, yönetim krizinden bahsetmektedir. Var olan yöneticilerin değişen dünya koşullarına ayak uyduramadıklarını belirtmekte ve partilerle ilgili yasalarda değişiklik yapmaya yönelmektedir. Emperyalizm uzun vadede var olan yöneticilerin yerine daha dinamik, istemlerini daha rahat yerine getirebilecek kadrolar oluşturmaya çalışmaktadır. Bu durum bir yanılsamaya yol açmamalı. Hiçbir değişiklik katılımcılığı getirmiyor. Sonuçta gerek partilerde ve gerekse diğer kurumlarda üyelerin katılımcılığı sağlanmıyor.

Bin yıllardır devam etmekte olan bu anlayış aile kurumu içinde de geçerlidir. Aile kurumu küçük bir devlet konumundadır. İlk eğitimini aileden alan bir çocuk benzeri bir eğitimi ilk, orta, lise ve üniversitede ya

da çalıştığı küçük işletmede, fabrikada da almaktadır. Böyle yetişen bir genç, doğal olarak katılımcı değil, emirlere uyan, yaratıcılığı köreltilen, yöneticiler karşısında pısrıklaşmış kendine ve topluma yabancılaşmış bir genç olarak yetişiyor. Kendisi de bir kurumun başına geldiğinde, aldığı eğitime uygun şekilde bir 'kral' oluveriyor. Halktaki şu yaklaşım bir çok şeyi ifade etmektedir: "Olacaksın baş ol, istersen soğan başı ol, yeter ki baş ol." Böylesi bir anlayışın egemen olduğu bir yerde iş yapabilmenin yolunun "baş olmaktan" geçtiği açıktır. Ve böylesi koşullarda yeni kralların, tanrıların çıkması kaçınılmazdır.

-IV-

Doğu toplumu sayılabilecek çeşitli ülke ve Komünist Partinin liderlik anlayışında da benzeri durumu görebiliriz. En başta Stalin dönemindeki Sovyetler Birliği (bunda öznelliğin yanında yaşanan olağanüstü koşulların da büyük bir payı var), Mao döneminin Çin'i, Kim İl Sung döneminin Kore'si -ki, oğluyla bu süreç devam etmektedir- vb. buradaki liderlik anlayışında (gerekçeler ne olursa olsun) liderlerin konumu olağan üstü şekilde abartılmıştır. Belirtilen liderlikler ülke tarihinin kritik kavşaklarında önemli görevler almışlar ve bu süreçleri başarıyla sonuçlandırmışlardır. Bu tür kavşaklarda üstlendikleri rolün hakkını vermek gerekiyor ama sorun bundan sonra başlıyor; adeta tanrılaştırılıyor. Burada verili nesnel durumun önemli payı olsa da, liderlerin de payının olduğunu görmek gerekiyor. Ve sonuçta bilimsel materyalist yöntem bir kenara bırakılıyor. En çok tartışılan bir konu üzerinden görüşlerimizi açmak istiyoruz: Stalin döneminde yazılan Bolşevik tarih ne kadar gerçekçidir? Çok tartışmalı ve kanımızca resmî tarih özelliği taşıyor. Stalin döneminde muhalif konumuna dönüşen tüm liderler sanki belirtilen tarihlerde hiçbir rolleri olmamış gibi ele alınmakta Stalin ve çevresi ise hatasız mükemmel olarak yansıtılmaktadır. Stalin'in başını çektiği liderlik bunu önleyemez miydi? Ya da böyle yapmakla kişi kültürünün oluşmasında önemli bir payları yok muydu?

Kim İl Sung ve Mao üzerinden devam etmek istiyoruz: Kim İl Sung da, Mao da Kore'de ve Çin'de gerçekleşen devrimlerin gerçekten önemli kilit isimleridir. Kim İl Sung'un Kore halkına, Mao'nun Çin halkına yaptıkları olumluluklar tartışmasızdır. Bu nedenle tarihte oynadıkları rol önemlidir ve yerli yerine oturtulması gerekmektedir. Ama bu hiç bir zaman Kore ve Çin tarihinin bu dönüm noktalarının sadece Kim İl Sung'a ve Mao'ya bağlı olduğu düşünülmemelidir. Kim İl Sung'un ve Mao'nun Kore ve Çin tarihlerinde oynadıkları rol nesnellikle sınırlıdır... Ve liderliklerin yaptığı katkıların boyutları ne olursa olsun şöyle bir so-

nuca yol açmamalı: Kim İl Sung yaşarken oğlunu kendi halefi olarak seçmiştir. Bilimsel materyalist yöntem açısından bakıldığında bu yaklaşım ne kadar sağlıklı olabilir ki? Yine yaşarken tüm resmî dairelere fotoğrafını astırması, tüm askerlerin elbiselerine resimlerini koydurtması bu eğilimi güçlendirmenin ötesinde bir anlamı olabilir mi? Aslında benzeri örnekleri yıkılan “reel sosyalist” ülke liderlikleri içinde verebiliriz.

Oysa kendi ülkeleri için -en azından bu liderler kadar- katkıları olmuş Ho Chi Minh ve Fidel Castro için aynı şeyleri söylemek mümkün gözüküyor. Fidel’in hâlâ hiçbir resmî devlet dairesinde fotoğrafı yoktur. Yaşayan bir önderin resminin devlet dairelerinde asılması Küba’da yasaktır. Kişi kültürüne karşı mücadele ve halkın katılımı, Doğu toplumları benzeri bir liderliğin çıkışını engellemiştir.

Üzerinde durduğumuz bu noktalar basit ayrıntılar gibi gözükabilir ama eğer ayrıntı olarak görülecekse yaşamsal önem taşıyan ayrıntılar olarak görülmesi gerektiğine inanıyoruz. Hangi açıdan bakılırsa bakılsın sonuçta bilimsel materyalist yöntemden bir sapmayı ifade ediyor; Binlerce, milyonlarca insanın emeğinin karşısında kişilerin yaptıklarının abartılması ve ön plâna çıkması anlamına gelir.

-V-

Türkiye solundaki (burada kastettiğimiz kendini Marksist olarak gören soldur) liderlik konusuna bir tespitle başlamak istiyoruz: Gerekçe ne olursa olsun Türkiye solunda liderlik, büyük oranda şeflik kurumuna dönüşmüştür. Lider konumundakiler yıllarca yönettikleri yapının başarı ve başarısızlığından bağımsız şekilde işin başında kalabilmekte ve âdetta her söyledikleri tanrı kelamıymış gibi tartışmasız olarak doğru kabul edilebilmektedir. Oysa kapitalist bir işletmede bile zaman zaman yapılan kritiklerde başarısız olanlarla, yapılacak yenilikleri kavrayamayanlar yönetimden uzaklaştırılmakta ya da daha pasif görevlere getirilmekteyken, sol hareketlerde bu türden uygulamalar çoğu zaman yapılamamaktadır. Bu durum tek tek hareketleri aşmakta, genel bir özellik halini almaktadır.

Bunun için sorunu daha genel boyutlarda almak ve çözümlenmek gerekiyor. Burada basit, suçlayıcı yanıtlardan uzak durmamız gerekiyor. Bu tür çözümlenmelere giderken şu ya da bu kişiyi hedef almak, suçlamak gibi bir yaklaşımımız yok. Amacımız şu ya da bu “lider”i suçlamaktan çok var olan somut durumun nedenlerini açığa çıkarmak ve devrimci harekete büyük zararlar veren yaklaşımları aşmaktır.

Konuyla ilgili ikinci bir tespit yapmak istiyoruz: Liderliğin şeflik kurumuna dönüşmesi sadece niyetlere bağlanamaz. Zaman zaman niyetler,

suiistimler olsa da lider konumundakilerin çoğu kendi yapılarının bir dönemine damgalarını vuran ideolojik, teorik ya da pratik etkinliği en güçlü kadrolardır. Yani zannedilenin tersine liderlerin tamamına yakını ayak oyunlarıyla değil, bir dönem yaptıklarıyla diğer kadrolardan sıyrılıp işin başına gelmişlerdir. Yapılarının belirli bir aşamaya gelmelerinde üstlendikleri rol önemlidir. Ne yazık ki birçok örgüt kişi adıyla da anılıyor. (...) Lider konumundakiler işin başına geldikten sonra tüm başarısızlıklara rağmen nasıl yıllardır liderliklerini devam ettirebilmektedirler? Bu noktanın üzerinde biraz kapsamlı durmamız gerekiyor; akla birkaç neden geliyor.

Birincisi, verili zemin bu türden liderliklerin çıkması için uygun durumdadır. Devrimci mücadeleye katılan kişilerin -tarihsel toplumsal... etkiler nedeniyle- katılımcı olamamaları ya da katılımın boyutlarının, düşünen, üreten olmaktan çok söyleneni yapan olmaları önemli nedenlerden biridir.

Bir an devrimci mücadeleye yeni katılan, katılmaya çalışan çevremizdeki arkadaşlarımızı gözlemleyelim: Azımsanmayacak bir kısmı emir almaya, emir vermeye alışmış. Yönetici olarak gördüğü biri karşısında iki büklüm olurken, kendisinden daha kıdemsiz gördüğü birine kendini kabul ettirmeye dayatmaya çalışır.

Neden? Bu noktada tarihsel ve toplumsal koşullar karşımıza çıkıyor. Böyle bir yaklaşım aile, çevre, eğitim, gelenek vb. şeylerden bağımsız olabilir mi?

Aile kurumu demokratik değil, okullar demokratik değil, işyerleri demokratik değil, askerlik demokratik değil...Bu türden koşullarda yetişen bir genç demokrasi eğitimini nereden ve nasıl alabilecek? İlk eğitimini ailesinden, sonraki eğitimlerini çevreden, okuldan ya da işyerinden almakta olan genç doğal olarak bu bilinç üzerinden bir şeyler yapmaya çalışacak. İlk eğitimini ailede ve çevrede alan çocuk despot olmaya aday oluyor. Bu eğilim okul, iş yaşamı boyunca ve askerlikte daha da güçlendiriliyor. Askerlikte "emirin demiri kestiğini", komutanın her zaman haklı olduğunu, haksız olduğu konumlarda da komutanın yine de haklı olduğu öğretilir. Böylesi bir bilinç içinde yetişen genç "O zaman ne yapmam gerekiyor?" diye düşündüğünde doğal olarak 'ezilmemek için ezmek', 'ezmek için güçlü olmak' sonucuna varıyor. Yine bu bilinçledir ki, kendinden zayıf olanı ezmeye çalışırken, kendinden güçlü olanın karşısında eğilip bükülmeye başlıyor ve toplumdaki "bükemediğin eli öp" anlayışı tüm çarpıklığıyla kendini gösteriyor.

Bu türden bir zeminde büyüyen bir genç, kendinden zayıf olan kişilere ya da kardeşlerine annesinden babasından gördüğü bir muame-

lenin benzerini gösteriyor. Hele erkekse bu daha vahim bir hal alabiliyor. Her şeyini kendinden küçüklere yaptırırken tam bir kral-köle ilişkisi yaşanıyor. Kendinden küçük kardeşlerine ve özellikle kız kardeşlerine her işini yaptırabilmekte, onların her işine karışma hakkını kendinde bulabilmektedir. Genç devrimci adayların azımsanmayacak kısmı, böylesi verili bir nesnellikten geliyor.

Görüldüğü gibi devrimci harekete katılan gençler, gökten zembille inmiyor, verili nesnellikten çıkıyor. Anılan verili nesnellikten devrimci mücadeleye katılan genç tüm bu hastalıklarıyla geliyor. “Devrimci oldum” demekle belki ilk adımı atıyor ama hemen dönüşüyor. Bu noktada devrimci mücadeleyi süreklileştirmedeğimizde, sistemdeki yüzlerce-binlerce bağ ile etkilenen genç, sistemle yeniden buluşuyor. Bazen bunu devrimcilik adı altında yapıyor. Bir yetki verildiğinde babasından, dedesinden öğretmeninden gördüğünü yapıyor; o güne kadar kendisine gösterilen davranışın benzerini de kendisi başkasına gösteriyor. Şimdi bu noktayı biraz düşünelim: Bu ilişki neden geliyor ve gelişen ilişki, sistemin bir ilişkisi mi yoksa devrimci bir ilişki mi? Tarihsel ve toplumsal nedenler, yönetilmeye alışmış bir kişiliği geliştiriyor. Geçmişte bir kralı, tanrısı, büyükleri ailesi vardı. Zor durumda kaldığında işleri onlara havale ediyor, onun ‘özel olarak düşünmesine gerek yok’ anlayışı geliyordu. Dolayısıyla yönetilen konumdaysa edilgen kalmayı, yöneten konumdaysa da mutlak yetkileri kendinde gören yönetici durumuna dönüşüyor. Tanrılara alışmış biri, tanrısına güvenini yitirince ya kendine yeni tanrı arıyor ya da kendisi yeni tanrı oluyor. Sonuçta bu ilişkisini devrimcilik yaparken aslında sistemin ilişkisini devrimci mücadeleye taşımış oluyor.

Yine devrimci mücadeleye yeni katılan arkadaşlarımızı düşünelim. Birçok şeyi yapmaya hazırlar. Çünkü sisteme karşı müthiş öfkeli. Sistemin kendi geleceklerini çaldığını, ailelerinin, çevrelerinin yaşadığı birçok olumsuzluğun kaynağında sistemi görüyorlar. Bu konuda samimiyetleri tartışılmaz da... Ama öfkeler bilinçle doğrulmamış. Anlık ihtiyaçlarına yani tepkisini göstereceği zemin sunulursa patlamaya hazır bir saatli bomba gibiler. Önemli bir dinamiklik de yaratabilirler ama bu yaklaşım ne kadar sonuç alabilir ki (ki, sol harekette bu tepkiye oynayan kesimler var)... Tepkilerini zayıflatmaya da kimsenin hakkı yok. Ya da tepkisini boşaltmak devrimcilik adına olumluluğu ifade etmiyor. O zaman bu tepkiyi sistemle hesaplaşacağı kalıcı bir tepkiye dönüştürmek gerekiyor. Bu noktada işimiz müthiş derecede zor. Hele sol hareketin şu andaki durumunu dikkate aldığımızda işimiz bir kat daha zorlaşıyor. Sol hareket akılları zorlayacak düzeyde parçalanmış, dağılmış ve amaç

disiplininden yoksun. Herkes en yakınındakine rakip gözüyle bakıyor. Kadro sıkıntısı olağanüstü düzeyde ve bu sorun daha geridekilerin kadrolaşması üzerinden yapılmakta, sonuçta sistemin hastalıkları devrimci yapılara daha rahat sızabilmektedir.

Tam bu noktada hemen kendimize şu soruyu sormamız gerekiyor: Sol hareket verili nesneliliği ne kadar dönüşüme uğratabiliyor?

Biz yeterince dönüştüremediğini düşünüyoruz. Dönüştüremememizin nedenlerinden biri verili zemin ise diğer bir nedeni tasfiyeci örgüt anlayışına sahip olmasıdır. Türkiye devrimci hareketi tasfiyeci bir örgüt anlayışına sahiptir ve bu örgüt anlayışı özellikle orta kadroların tasfiyesine neden olmaktadır; orta düzey kadroların tasfiye olması beynin küçülmesine ve bünyenin beyne göre gelişmesine neden olmaktadır. Bu sorun illeri sempatanların kadrolaşmalarıyla sağlanmaya çalışılmakta. Ki, bu yaklaşım beraberinde yeni sorunları doğurmaktadır. Böylece bir kısır döngü yaşanmaktadır.

Sol hareketin son 20-30 yılında yaşanan ayrışmalara baktığımızda hemen hemen gerekçelerin aynı olduğunu görebilmekteyiz. Ayrışmalar esas olarak ideolojik nedenlerden çok, örgütsel ve politik nedenlerden kaynaklanmaktadır. Sık sık belirttiğimiz gibi kişi ve örgüt isimlerini çıkarıp gerekçelerini yan yana koyduğumuzda hangi ayrışmanın hangi örgütten olduğunu tespit etmekte zorlanabileceğimiz düzeydedir. Konumuz açısından ayrışmalardan çıkarabileceğimiz en önemli sonuç orta düzey kadroların yitirilmesidir. Devrimci yapılarda demokratik merkezî-yetçilik anlayışının, demokratik yanının işlememesi, orta düzey kadroların kendilerini ifade edebilme koşullarını büyük oranda ortadan kaldırmakta ve onları başka arayışlara sürüklemektedir. Ancak bu arayışlar çoğu zaman istenileni verememekte ve sonuçta ya kopmaya çalıştıkları örgütün benzerini oluşturmakta ya da hızla tasfiye olmaktadırlar...

Kısacası, Doğu toplumlarının tümünde zayıf olan demokratik gelenekler sol örgütlerde de zayıf kalmaktadır. Büyük oranda hâlâ devam etmekte olan ama özellikle 12 Eylül 1980 öncesinde had safhada olan bu gelenek, bir yandan dünya komünist hareketinden aldığımız mirasa, öte yandan doğu toplumu oluşumuz ve devrimci hareketin küçükburjuva zemin üzerine oturmasına dayanmaktadır.

1930'ların Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nde yaşananlar, Komünist Enternasyonalde ve "reel sosyalizmin" yaşandığı ülkelerde yaşanan demokrasinin çerçevesinin zayıflığı (sosyalizmin kuruluşunun insan ve demokratik kültür boyutunun küçümsenmesi buna karşılık üretici güçler üzerindeki özel mülkiyetin tasfiyesinin aşırı abartılışı ekono-

mizmi geliştirmiştir), geçmişte kendilerini “reel sosyalizme” göre şekilendiren Türkiye’deki sol örgütleri büyük oranda etkilemiştir. Hemen hemen her sol yapı Stalin dönemindeki tasfiyeleri referans göstererek, ayrıntılarda bile farklı düşünenleri tasfiye edebilmektedir. Sol yapılar 1930’ların tasfiye sürecini görürken hemen öncesini hemen hemen hiç tartişma konusu yapmamaktadır. Oysa Lenin döneminin SBKP’sine baktığımızda farklı seslerin sonuna kadar korunduğunu görmekteyiz. Örneğin Lenin döneminin MK’de 1930’larda tasfiye edilenlerin çoğu vardı; Lenin, Zinovyev, Stalin, Troçki, Buharin, Kamanev....vb. bulunmaktadır. Ve her kritik dönemde birçoğu Lenin’le ters dşmişlerdir. Lenin’in vasiyetnamesindeki liderlerin değerlendirmelerini gz önüne getirelim: Lenin, ortaya çıkan bu farklılıkların tesadüf olmadığını belirtir; ama yine de hepsini merkeze layık görür. SBKP’de, Komüntern’de, “reel sosyalist” lke KP’lerinde farklı düşünenlerin tasfiye edilmesi anlayışının yerleşmesi, partiler içinde ideolojik, teorik üretimi zayıflatmış, giderek parti üyelerini ideolojiyi teoriyi belirleyen az sayıdaki liderliklere bağlamıştır. Bu aşamadan itibaren liderlerin her söyledikleri “tanrı kelamı” yerine sayılmaya başlanmıştır... Çeşitli gerekçeler ne sürerek (lkelelerin emperyalist kuşatma altında olmaları tehlikesi vs.) liderlerin söyledikleri tartişılamaz duruma getirilmiştir. Sonuçta bu anlayış liderlerin partiye, partinin de topluma yabancılaşmasını gündeme getirmiştir. “Reel sosyalizmin” yıkılışında SBKP’den, AEP’ye, Bulgaristan KP’den, Romanya KP’ne kadar yıkmanın figranlığını yapanların KP’lerden çıkmaları tesadüf olabilir mi? Gorbaçov, Yeltsin, Aliyev, avardnadze,... SBKP, avuşevski, Romanya devlet başkanı RKP, Ramiz Alia AEP’nin Politbüro yeleriydiler. Bu durum ciddi boyutlarda analiz edilmeden yapılacak değerlendirmelerin fazla bir kıymeti harbiyesi olmayacaktır. Eğer tüm bu partilerde bu düzeyde bir soysuzlaşma yaşanmış ise, bu soysuzlaşmanın figranları kendilerini KP içinde gizleyebilmişlerse demokratik anlayışın yaşanmamasından kaynaklıdır diye düşünüyoruz. Demokratik işleyişin olmadığı yerlerde yağıcılık gelişir. Yönetici konumundakiler âdeta tanrı haline getirilir. Soysuzların yaşayabilme zemimleri kendilerini bu liderlere yakın göstermeleri oranındadır. Ancak, liderler gittiğinde aynı şey yeni liderler için yapılır. “Kral öldü, yaşasın yeni kral” hesabı. Burada bir omurgasızlık, oportünizm vardır. Bu türden hastalıkların yaşayabilmesi demokrasinin zayıflığıyla bağlantılıdır.

Türkiye sol hareketinin “reel sosyalizmin” çocuğu olduğunu belirtiyoruz. şimdi bunu konumuzla bağlantılı olarak somutlaştıralım: Sol hareket sınırlı sayıdaki “lider”in söylediklerinin dışındaki programatik olmayan farklılıklara ne kadar açıktır? Eğer ayrışmaların temelini örgütsel ve

politik nedenler oluşturuyorsa -ki son 20-30 yılda yaşadığımız ayrılıklara göz atılabilir. Bunların çok az bir kısmı ideolojiktir. İdeolojik farklılıklar, ayrılıklar gerçekleştiikten sonra oluşturulmaktadır- burada liderliğin örgüte yabancılaşması var demektir. Eğer bu türden yabancılaşma var ise bu örgütlerde “tanrılar” var demektir, eğer tanrılar var ise burada yağcılık var demektir. “Tanrılar”a en bağlı olanların kritik süreçlerde “tanrılar”ına en cepheden saldırdıkları bilinen bir gerçektir. Ve ne yazık ki bizler Türkiye sol hareketinde bu tür yabancılaşmaların had safhada olduğunu görüyoruz, biliyoruz.

Türkiye’deki devrimci çevre, grup, örgüt ve partilerin tamamına yakını kendilerini tek “Çelik Bolşevik Müfreze” olarak görmekte kendi dışındaki birikimlere kapalı durmaktadır. Çünkü “Çelik Bolşevik Müfreze” anlayışı dar ve arı (saf) olmanın ifadesidir. Ve aslında geliştirmenin değil, korumanın mantığıdır bu mantık. Çünkü diğer birikimler “saf”lığı bulandırır; Çizilen çerçeveyi zorlayabilir... Bu ise “Çelik Bolşevik Müfreze”lerin esnesini getirebilir. İşte “reel sosyalizm”den alınan bu anlayış devrimci yapıların tasfiyeci bir yapıya sahip olmasının önemli bir nedenidir.

Türkiye sol hareketi küçükburjuva zemin üzerinde yükselmiştir. Dolayısıyla bu kesimin tüm özelliklerini örgütsel yapısına taşımakta, tüm salınımları örgüte yansımaktadır. Geleceği olmayan küçükburjuvazi, konomu gereği anı kurtarmaya, ani refleksler göstermeye eğilimlidir. Küçükburjuva açısından en büyük rakip kendisine en yakın olan ve benzeri işi yapandır. Türkiye Sol hareketi açısından baktığımızda aynı özellikleri görürüz. Birbirine en yakın olan hareketlerin birbirinden uzakta durmaları, çalışmaların günü kurtarma üzerinden yapılması... devrimci hareketin en belirgin özelliği olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sonuç

Doğu toplumlarında ortaya çıkan liderlik anlayışı diğer sol grupları olduğu kadar bizleri de etkileyebilecek bir tehlikedir. Çünkü diğer sol güçlerle zeminimiz aynı. Bu tehlikenin farkında olarak şimdiden mümkün olduğunca bununla mücadele ederek etkisini zayıflatmak gibi bir görevimiz var. İşin bu aşamasında gerekli tedbirleri alamazsak önümüzdeki süreçte bunun önünü alabilmemiz zorlaşacaktır. Bunun için “reel sosyalizmin” ve geleneksel devrimci güçlerin yaşadıklarının derinlemesine analiz edilerek tartışılması ve buradan çıkarılacak çok yönlü ders ve sonuçların özümsemesi yaşamsal bir önem taşımaktadır.

Bu çalışmayı bir ilk olarak kabul ediyoruz. Tartışılması ve derinleştirilmesi dileğimizdir.

Bunları söyledikten sonra konuyla bağlantılı bazı önerilerimiz olacaktır.

1- Katılımcılık: Ortaya çıkan liderlik anlayışının temel özelliği toplum ya da örgüt düzeyinde katılımcılığın olmaması ya da zayıf kalmasıdır. Eğer kendi çalışmalarımızda da üretimi ve katılımcılığı sağlayamazsak, giderek biri ya da birilerinin önemi, varlığı olmazsa olmaz boyutlarına gelecek ve eleştirdiğimiz anlayışın yeni versiyonları haline dönüşeceğiz. Üretimin, katılımın geliştirilmediği bir yerde yeni küçük kralların ve tanrıların çıkması kaçınılmaz hale gelir.

Bunun için her arkadaşımız üretim süreçlerine katılmalıdır. Çalışmaya katılan her arkadaşımızın düzeyinden bağımsız olarak şunu söylememiz mümkün: Herkesin yapabileceği bir şey var ve yapılan hiçbir şey önemsiz değildir. Herkes yeteneğiyle, yaptıklarıyla kolektiviteye katılmalıdır ve kimse çalışmasını küçümsemesin. Unutulmamalıdır ki, devrimci mücadele çok yönlüdür ve her arkadaşımız kendi yeteneğini ve üretimini çalışmalara katmak hakkına sahiptir.

Katılımcı olmak, en başta sistemle ve sistem kişiliğiyle hesaplaşmaya girmektir.

Katılımcı olmak, “reel sosyalizmin” olumsuz mirasıyla hesaplaşmaktır.

Katılımcı olmak, kendimizi ve çalışmalarımızı sistemli olarak analitik olarak değerlendirmektir.

2- Sosyalizm sadece üretim araçların üzerindeki mülkiyetin toplumsallaştırılmasıyla kurulacak bir sistem değildir. Belki de “reel sosyalizm”in en büyük yanılgılarından biri buydu. Üretim araçlarının toplumsallaştırılması insanın dönüşümünü sağlayabilmenin aracıdır. Sosyalizm insanın dönüştürülmesiyle kurulabilir. İnsanın dönüştürülmesi demokrasiyle olabilir. Demokrasi katılımcılıkla olabilir. Katılımcılık bilinçle olur. Zaten bunun için Lenin sosyalizme ancak demokrasiyle varılabileceğini söylüyor. İnsanın çok yönlü gelişebilmesi ve gelişimini kolektife katabilmesi demokrasi koşullarında olabilir. Tarihsel ve toplumsal koşulları dikkate aldığımızda Demokratik işleyişi oturtmanın ne kadar önemli olduğu daha iyi görülmektedir.

1 Mayıs 2009

“Türkiye Sosyalist” Hareketinin Bugünkü Durumunun Nedenleri - 1 -

“Türkiye sosyalist “hareketinin 12 Eylül faşist generallerin darbesinden bugüne kadar bir varlık gösterememesinin nedenlerini açıklığa kavuşturmadan sosyalist işçi sınıfı hareketinin, sınıf mücadelesinin de doğru dürüst bir etkisinin olamayacağı inkar edilemeyecek bir gerçektir.

Dünya işçi sınıfının ve emekçilerin mücadelesine baktığımızda, Sovyetlerin dağılması nedeniyle kısa sayılacak bir süreyi kapsayan bocalama döneminden sonra, işçi sınıfının politik mücadelesinin tekrar sınıf mücadelesine damgasını vurduğuna tanık olabiliyoruz. Burjuvazinin neo-liberal dönemle birlikte yoğunlaştırdığı sömürsüne karşı işçi sınıfı ve emekçiler sesiz kalmadılar, mücadeleye giriştiler.

Latin-Amerikalı sömürülen işçi ve emekçilerin ayaklanması, gerek Latin-Amerika oligarşisini, gerekse bu militarist oligarşiye dayanarak, Latin-Amerikalı işçilerin ve emekçilerin açlığın ve yoksulluğun çıkmazına sürükleyen uluslararası emperyalist-kapitalist burjuvaziyi köşeye sıkıştırıp, şimdیه kadar görülmemiş tarza kendi siyasî ve ekonomik çıkarları doğrultusunda mevziler kazandıklarını yine hiç kimse inkar edemez. Latin-Amerikalı ve de tüm dünyalı yoksulların isyan bayrağı Che Guvera, bunun için ayağa kalkan, isyan eden (özellikle Latin-Amerika da) yol göstermeye devam ediyor.¹

Latin-Amerika’daki bu gelişmelerin bir başka benzeri “refah toplumu “ diye ilan edilen Avrupa’da yaşanmaktadır.

Avrupalı işçiler, burjuvazi tarafından “refah toplumu”, “sosyal devlet” veya “sosyal pazar ekonomisi” ninnileriyle uyutulmuştu. Burjuvazinin sosyalizm korkusunu üzerinden atıp, kapitalist sistemin ve ekonominin gereklerini (tam olarak) yerine getirmesi, işsizlikle, yoksullukla yeniden karşılaşan işçileri “derin uykularından” uyandırıp, kapitalizme karşı duydukları hayalleri yerle bir etti. Tüm bunlar işçileri kapitalist sömürüye karşı mücadeleye itti. Bu ortam yeniden “sosyalist hareketler” işçi sınıfı mücadelesinde mevziler kazandı ve kazanmaya devam ediyor.

Dünyanın bir çok ülkesinde işçi sınıfı ve sosyalist hareketin canlanarak, sınıf mücadelesinde etkin yerlerini aldıklarını sosyal pratik kanıtıyor.

Türkiye’de ise 12 Eylül faşizmin yoğunlaştırılmasına ortam hazırladığı sömürünün katmerleşmesine, üst üste patlak veren ekonomik krizin milyonlarca işçiyi ve çalışanı, birdenbire işçisiz bırakarak açlığa mahkum etmesine rağmen, ne işçi sınıfını hareketi, ne de sosyalist hareket sınıf mücadelesine ağırlığını koyamadığı ise bir başka acı gerçek olarak önümüzde duruyor.

Bunun nedeni 12 Eylül faşizminin-terörünün yarattığı, yılgınlık ve korkuyla açıklanamaz. Çünkü benzer faşist terörün daha şiddetlisi ile Latin-Amerika’nın, sosyalistleri, işçileri ve yoksulları yaşadılar. Ama faşizmden hesap sordular, faşist generallerin peşini bırakmadılar, burjuvaziyi köşeye sıkıştırıp, generallerin tutuklanmalarını sağladılar, Şili halkı, Pinoşet isimli faşistin peşini ölene kadar bırakmadılar ve Latin’in Amerikalılar yoğunlaşan sömürüye karşı sesiz kalmadıkları gibi dünya sosyalizminin yeniden sosyal-pratikte yerini almasını sağladılar.

Tüm gelişmelerin hemen hemen aynı ekonomik, siyasî ve sosyal yapıya sahip olan Türkiye’de cereyan etmediğini ileri sürmek, kesinlikle abartmış bir tespit değil.

İslâm’ın “at oynattığı” Yakındoğu ve Afganistan, Pakistan vs. gibi ülkeler ile Türkiye’deki durumu aynileştirirsek yanılığa düşeriz, çünkü İslâm’ın egemen olduğu ülkelerde kapitalizm öncesi toplumlar varlıklarını güçlü bir tarzda sürdürüyorlar. Bu ülkelerde feodal, yarı-feodal, kapalı tarım ekonomisinin egemen olmasından dolayı işçi sınıfının ekonomik ve siyasî hareketinin zayıflığı doğal karşılanır.

Ama Türkiye bu ülkeler ile aynı kategoriler içine koyulamaz, çünkü Türkiye’de kapitalizm egemendir ve bu kapitalizm uluslararası kapitalizm ile tam anlamıyla kaynaşmıştır ve onun parçasıdır.

İş-gücünü meta olarak satar tarzda ilişkiler içinde olan tarımda ve şehirlerdeki küçük üreticileri bir yana bırakalım, “modern-işçi” diye adlandırabileceğimiz 10 milyonun üstünde işçi var. Buna rağmen işçi sınıfı ve onunla kaynaşması gereken sosyalist hareket çok güçsüz durumdadır. Hem de Türkiye işçi sınıfının büyük çoğunluğu 21. yüzyılda bile ekonomik haklarından yoksul oldukları halde.

İşçi sınıfının anti-kapitalist mücadelesinin güçsüzlüğü, kapitalizm öncesi toplumlar tarafından burjuva toplumuna devir edilen mezhepler ve dinler arası çelişkilerin ve objektif olarak burjuva demokrasisi tarafından çözülmesi gereken, ezen, ezilen ulus arasındaki çelişkilerin sözde çözümlerini gündeme taşınmakta ve anti-kapitalist mücadelenin gelişmesinin önünü kesmektedir.

Böylece burjuvazi tarafından sömürülen işçi ve emekçiler, mezhep, din ve ulus farklılıkları temelinde bölünüyor ve bu farklılıklar temelinde, kapitalizme, sömürüye, açlığa işsizliğe karşı mücadele göz ardı edilip, geri plana itiliyor.

Kapitalizmin zayıflatılmasına ve yıkılmasına karşı olan burjuvazinin uşakları “sol” veya “sosyalist” aydınlar ve yasal “sosyalist partiler” bu işin müdavipliğini yapıyorlar.

Oysa güçlü işçi sınıfının sosyalist hareketi var olabilse idi, özellikle Kürt ulusal sorununun anti-kapitalist mücadelenin gelişmesi sonucu sosyalizmin ve proletaryanın iktidarının kurulmasıyla çözümünün ancak mümkün olabileceğini savunan görüşler, işçi ve emekçi sınıfların mücadelesine egemen olurdu. Kürt ulusal hareketinin, 1980 öncesine göre sosyalist hareketlerden bu kadar güçlü olmasının esas nedeni “sosyalist hareket” diye ortaya çıkanların/çıkartılanların devrim yolunu terk edip reformizmin bataklığına gömülmelerinden dolayıdır.

O zaman “sosyalist hareketin” bugünkü durumunu açıklığa kavuşturmak için onun tarihsel süreci içinde, özellikle 1971 ve sonrası izlediği çizgiye bakmak gerekiyor.

Hale sosyalistlerin tartışmasının gündemdeki sıcak yerini koruyan 15/16 Haziran 1970 ve onu takiben 1971 hareketinin kısaca hangi ortamda ortaya çıktığına, Denizlerin idam edilmesi, Mahirleri katledilmesi sonrası sosyalist hareketin nasıl bir çizgi izlediğine bakmadan bugünkü sorunlara açıklık getirilemez.

Bugün siyasî mücadelede yer alanların, hemen hemen (ister legal, isterse illegal olarak varlıklarının sürdürsünler) hepsi 1980 öncesinin siyasî hareketlerin devamıdır.

Bugünkü reformist “sosyalist hareket” in tarihsel gelişmesi

“1971 hareketi” olarak nitelendirdiğimiz siyasî örgütlerin hangi platformda ortaya çıktıkları, bir çok kişi tarafından kendi bakış açılarına ve gerçek olmayan olayların yorumlarına göre ele alındığı unutulmadan soruna yaklaşırsak, işçi ve emekçilerin sınıfsal kurtuluşları kapitalizmi içinde restorasyon yoluyla mı?, yoksa devrimle mi? gerçekleşebilir sorunu, “sosyalistler” arası ideolojik, siyasî örgütlenme farklılıklarını belirleyen temel etkendi.

Sözde devrimi savunanlar ise, parlamenter yoldan işçiler ve emekçilerin iktidara gelemeyeceği bahanesinin arkasına gizlenerek, “devrim” diye adlandırdıkları “sol” askeri darbeyle iktidara gelmeyi hedefleyerek, sosyalist devrime karşı çıkıp MDD görüşünü savunmakta idiler.

1971 hareketi bu her iki önerilen iktidar yolunun kapitalizmin restorasyonundan öte bir amaç taşımadığının ileri sürdü ve demokratik devrim ile sosyalist devrim arasındaki kesintisizliğin varlığı demokratik devrimi, sosyalist devrim amacına tabi kıldığını, sosyalist devrimin sadece bir aracı olduğunu öne sürerek, demokratik devrimin (mutlaka) proletaryanın önderliğinde gerçekleştirilmesinin zorunluluğunu vurguladı.

Bu bakış açısı, devrim sorununa Marksist-Leninist görüşlerin ışığında yaklaşıldığının temel göstergesi idi.

Bunun için esas hedef olarak, burjuvazinin militarist-bürokrat devletinin işçi sınıfının önderliğindeki işçi ve emekçi kitlelerinin devrimci mücadelesi ile parçalanıp, dağıtılarak yerine proletarya diktatörlüğü altında sosyalizm inşa edilmesinin gerekliliğini tespit etmiş ve sosyalizm kurulmadan işçi ve emekçilerin sömürüden kurtularak sosyal kurtuluşlarına kavuşmalarının imkansız olduğunu belirlemişti. Ve de bunun da ancak işçi sınıfının ve yoksul emekçilerin topyekûn ayaklanması ve silahlı mücadeleye girişmesiyle gerçekleşebileceğini savunmakta idi.

1971 hareketinin devrimci çekirdek kadroları, özünde Marksizm-Leninizm-Proletarya Enternasyonalizmi ilkelerini kendine rehber edinmek için yola çıkmıştı. Devrimci mücadelenin merkezine proletaryayı yerleştirmiş, işçi ve emekçi kitleleri sosyalist devrim için ayaklandırmayı kendisi için vazgeçilmez görev addetmişti.

Bunun içinde kendinden önce “sosyalizm” amacıyla siyasî hedefler ve stratejiler belirleme adına, Türkiye’nin ekonomik, siyasî ve sosyal yapısını sözde inceleyen, her iki revizyonist siyasî hareketlerin görüşlerinin reddettiler.

Türkiye’nin gerçek ekonomik, siyasî, sosyal yapısını inceleyip (tamamlanmasa da), genel hatlarıyla doğru görüşler ortaya attılar.

Özellikle Mahir Çayan’ın ele aldığı bazı görüşler, ayrı örgütlülük içinde olan THKO tarafından da kabul edildi. Mahir, “Emperyalizm iç olgu haline gelmiştir” görüşleriyle Türkiye’nin ekonomik, siyasî ve sosyal yapısına özgün bir bakış açısı getirdi. Mahir’in bu görüşü; Türkiye’de “2. ulusal kurtuluş savaşı gündemdedir” iddialarını “haklı” çıkarmak için Kemalizm’in bayrak edinilmesi amacıyla ortaya atılan “işbirlikçi burjuvazi” tanımına, emperyalizme karşı “millî burjuvazi”, millî kapitalizm’i sa-

vunulmasına ve Kemalizm'in gerçek sınıfsal niteliğinin gizlemeğe çalışmasına indirilen en önemli darbe idi.

Oysa kapitalist-emperyalist dönemle birlikte sermaye ihracatının esas belirleyici olması uluslararası tekellerin girdiği ülkede kendini üretilip, tekelci burjuvaziye ve kapitalizmi geliştirmişti.

Bunun içinde emperyalizme karşı mücadele, kapitalizme karşı mücadeleden kesinlikle ayrılamazdı. Uluslararası tekelci burjuvaziye (emperyalizme) karşı mücadele ile iç gericiliğe karşı mücadele bir bütündü ve esas hedef alınması gereken iç gericilik, dünya ve Türkiye kapitalist toplumdur.

Bu doğru görüşler, Dr. Şefik Hüsnü'nün TKP'yi ele geçirmesinden itibaren reddedildi ve Kemalist Türkiye'nin "emperyalizme ve işbirlikçisi burjuva-feodal ve yarı-feodal sınıflara karşı" savunulmasını esas alan bir politika izlendi ve böylece sosyalist işçi sınıfı hareketinin gelişmesinin önü kesildi. Yine bu durumu tespit eden Mahir ilk kez Dr. Şefik Hüsnü'nün görüşlerini ve TKP'yi hedef aldı. Mahir, resmî ideoloji ile bütünleşmiş, bürokrat ve sözde komünist parti örgütlenmesini cesaretle eleştirdi. "Klasik parti örgütlenmesi" ismini verdiği bürokrat parti örgütlenmesini "hantal, emir kumanda zincirine bağlı, rapor alıp vermeden öteye geçmeyen, devrimci mücadeleye önderlik etmekten yoksun" örgüt biçim ve anlayışı olarak nitelendiriyordu. THKO bu doğru eleştirileri kabul ederek "proletaryanın devrimci partisi, ancak işçi ve emekçilerin çetin, kıran kırana mücadelesi içinde kurulur" görüşlerini savundu.

Türkiye'de Mustafa Suphi'den sonra Marksizm'in-Leninizm'in devlet anlayışını ilk kez 1971 hareketinin savunduğunu söylersek abartmış olmayız.²

Ve yine Doğu Perinçekçilerin "Türkiye'de proletaryanın devrimde önderliğinin objektif koşulları yoktur" görüşlerine en önemli itiraz 1969 yılında yapılan FKF isminden DEV-GENÇ ismine geçildiği kurultayda Mahir tarafından yapıldı. Türkiye'deki kapitalist gelişme sonucu modern işçi sınıfının var olduğunu anlatarak, "sol cunta" peşinde koşan revizyonistleri mahkum edip, proletaryanın demokratik-devrimdeki mutlak önderliğini savundu.

Mahir daha sonra bu düşüncesine aykırı olarak "proletaryanın devrimdeki önderliği ideolojiktir" görüşlerini ortaya atmasına rağmen, Hüseyin İnan'ın kaleme aldığı, Deniz'in ve Yusuf'un da ortak imzalarıyla çıkan "devrimin-yolu" broşüründe "devrimde proletaryanın öndeliği ideolojiktir" görüşlerine katılmadıklarını vurgulamış ve işçi sınıfının devrimdeki önderliğinin sınıfsal olduğunu ve kendi mücadele tecrübesiyle

bilinçlenerek devrimin önderliğini ele almazsa, kapitalizmin tasfiye edilmesine, sosyalizmi kurmasına imkan olmadığını öne sürmüşlerdi.

1968'den sonra gelişen işçi sınıfının sendikal özgürlükler için mücadelesi ve onun doruk noktalarının bir olan 15/16 Haziran 1970 eylemi, Türkiye'de işçi sınıfının devrimde önderliğinin objektif koşullarının olduğunun pratik cevabı idi. 15/16 Haziran eylemlerini bastırmak için ordunun saldırıya geçmesi ve sıkıyönetim ilan edilerek, hareketin yaygınlık göstermesini durdurmak isteği anlamlıdır. DİSK yönetiminin ve işçilerinin askeri mahkemelerde yargılanması, "Kemalist ordunun" hangi sınıfın çıkarını savunan bir militarist bir kuruluş olduğunu açığa çıkarıyordu. O dönemde DEV-GENÇ'in çıkardığı haftalık gazetede "ordu tarafsız olmalıdır" çağrısına en sert itiraz, THKO ve THKP/C olarak örgütlenecek gençlik kesimlerinden gelmiş ve gazetenin bu sayısını dağıtılarak çöp kutularına atılmasını sağlamışlardı.

Tüm gelişmeler, Deniz'in de katıldığı, Hüseyin İnan'ın ordunun ve Kemalist siyasî hareketinin burjuvazinin ve toprak ağalarının sınıfsal varlıklarına tekabül ettiğini öne süren görüşlerin pratikle de doğrulanması idi.

Kemalizm'in sınıfsal niteliğini "küçükburjuva" olarak tanımlayan TKP görüşlerine ilk itiraz yine 1971 hareketinden gelmişti ve Mahir'de bu itirazlara katılarak, TKP'nin "Kemalizm'i küçükburjuva hareketi" olarak gösterilmesinin yanlışlığını açığa çıkarmak amacıyla Kemalizm'in "sağ ve sol" kanatlarının olduğuna dair görüşler öne sürdü. Mahir, bu görüşleriyle Kemalizm'in sınıfsal niteliğine tam açıklık getirmese de, Kemalizm'in küçükburjuva sınıfların hareketi ve "ulusal kurtuluşçuluk" olduğunu kabul etmediğini açıkladı.

Ve yine THKO, ordunun "reformist hareket" olarak adlandırılan ve sol adına tüm grupların desteklediği 12 Mart hareketine açıktan karşı çıktı ve Kemalist ordunun egemen sınıfların ordusu olduğu, bu ordudan halk yararına hiç bir ilerlemenin ortaya çıkmayacağını açıkladı.

1971 hareketinin vurguladığımız yukarıdaki görüşleri ve buna benzerleri, onun kendinden önce tarih sahnesine çıkan "sosyalist hareketlerden" sadece mücadele biçimleri konusunda farklılıkları olmadığını açıkça gösteriyordu.

Mahir, Cihan, diğer yoldaşlarının Kızıldere'de katledilmelerinden ve Denizlerin idamından sonra, özellikle THKP/C'de başlayan ve THKO'yu da içine alan (hapisanede ve dışarıda geriye kalanlarda) reformizm'e geriye dönüş akımı başladı. 1971 hareketinin öne sürdüğü görüşlerin ve devrim yolunu takip etmenin "yanlış", TKP ve onun uzantılarının gö-

rüşlerinin “doğru olduğunu” öne süren ve Kruşçevci modern revizyonist görüşlerle beslenen “nedamet” dalgası ortalığı sardı.

Oysa 1971 hareketinin önderlerinden sonra geride kalanlar için en önemli görev, Marksizm-Leninizm-Proletarya Enternasyonalizmi ekseninden kaynaklanan doğru görüşleri yine Marksizm-Leninizmi rehber edinerek geliştirmek ve mücadele içinde Türkiye işçi sınıfının **Komünist Partisini** inşa etmektir. İşçi ve emekçilerin kitlesel mücadelesi iktidarı alma aşamasına gelmeden “silahlı mücadeleye” başlamanın yanlışlığının arkasına gizlenerek, “50 senelik TKP revizyonizm’ini” aklamaya çalışmak sadece devrimci harekete egemen olan reformizm’e teslim olma anlamına geliyordu.

Nedamet getirmek için NATO’cu faşist ordunun mahkemelerinde birbirlerini çığneyenlerin ihaneti karşısında büyük bir öfkenin ortaya çıkmasını sağlayan, Türkiye işçi sınıfının, emekçi halkın ve özellikle gençliğin, Denizlerin, Mahirlerin, İ. Kaypakkaya’nın önderlik ettiği açlığa, yoksulluğa ve işsizliğe, sefalete karşı ölümü göze alan başkaldırıya duydukları sempati ve “hayranlık”, nedamet dalgasından etkilenenleri geriye adım atma (kendilerinin gizleyerek), sözde ihanete karşı çıkma zorunda bıraktı.³

12 Mart faşizminden sözde demokrasiye dönüş ve Ecevit CHP’sinin seçimlerde birinci parti olarak çıkıp, hükümeti kurarak “radikal solu” kazanmak için af yasası çıkarması, 1971 hareketinin ortaya sürdüğü görüşleri reddederek “50 senelik”⁴ TKP’nin görüşlerine yeniden dört elle sarıldıkları haleden, 1971 hareketinin prestijinden yararlanıp, ona sempati besleyen işçileri, özellikle öğrenci gençleri örgütlediler. 1971 hareketinin sempatanlarını örgütlerine kazanmak için müthiş bir rekabet içine girmekten, birbirlerine karşı güç kullanmaktan geri durmadılar.

Oysa, Cumhuriyetin kurulmasından beri Türkiye için dönüm noktasına tekabül eden, 1971 hareketinin yarattığı devrim sempatanlığının topraktan bitercesine Türkiye’nin dört bir yanında ortaya çıkması, işçi sınıfının gerçekten komünist örgütlü mücadelesinin inşa edilmesine çok uygun bir ortam hazırlamıştı.

Geriye dönüp baktığımızda, sözde 1971 hareketinin devamı olduklarını iddia eden ve bu hareketin yarattığı devrim sempatanı insanları örgütlerine kazanma adına aralarında kıyasıya rekabetin ve birbirlerini zorla tasfiye etmeye çalışmalarının nedeni esas olarak ideolojik farklılıktan kaynaklanmadığını tespit edebiliyoruz. Çünkü bunlar Marksist-Leninist devrimi reddedip, reformizm’i kendilerine bayrak edinmişlerdi.⁵

Aslında 1973-77 arası dönemdeki “siyasî ve ideolojik saflaşmalar” suni idi. O dönemde çıkardıkları gazetelere, pratikte izledikleri taktiklerle baktığımızda bu iddialarının ne kadar doğru olduğu anlaşılır.

1973 sonrası THKO, Sovyetlerin ekonomik, sınıfsal ve siyasal yapısını incelemesi sonucu, onun kapitalist bir ülke olduğunu iddia eden görüşlerin doğruluğunu kabul etti.⁶ Ama Sovyetleri, kapitalist dünyanın bir parçası olduğunu göz ardı edip, onu kapitalizmden soyutlayıp öne çıkarmak ve Batı kapitalizminin ileri karakolu Türkiye’de Sovyetleri baş düşman ilan etmek, Sovyetlerin hegemonyası altındaki pazarlara tam egemen olmak için yanıp tutuşan ve bu amacı doğrultusunda “anti-Sovyet kampanyasını” yürüten Türkiye’nin içinde yer aldığı Batılı kapitalistlerin hegemonya mücadelesini görmezlikten gelmek (istenmese de), gericiler arasındaki çatışmada taraf olmayı zorunlu kılıyordu. Tüm bunlar göz ardı edildi, Sovyetleri “sosyalist” gören insanları karşısına alıp, düşmanca kamplaşmanın ortaya çıkmasına sebep olundu.

Bu yanlışlarının temelinde Çin’in ortaya attığı ve kapitalist dünyada egemen olmayı amaçlayan “3 dünya” görüşleri vardı.

Aslında “3 dünya” görüşleri ilk kez ortaya atılmıyordu. Bunlar Marksizm’in-Leninizm’in emperyalist-kapitalist sistemle ilgili düşüncelerini inkar idi. Kapitalist-emperyalist dönem, sanayi kapitalizminin gelişip, bir üst aşamaya yani tekelci kapitalizme (finans-kapitalizme) geçişin ifadesidir. Ama revizyonizm, Leninist emperyalizm kavramının içini boşalttı, onun kapitalist içeriğini gözardı ederek (hiç bir zaman ulusal olmayan), “ulusal kapitalizm”i sözde emperyalizme karşı savundu. Oysa, sanayi kapitalizmi öncesi sömürgelere sahip olan Batı Avrupa ülkeleri, özellikle, İngiltere, ilk önce meta, sonra esas olarak sermaye ihracıyla sömürge ülkelerde, kendi uzantısı kapitalizmi ortaya çıkarttılar ve kapalı tarım ekonomisinin egemen olduğu, feodal ve yarı-feodal sömürge ülkelerde kapitalist Pazar ekonomisini geliştirerek, feodal sınıfları evrimci bir tarzda kapitalistleştirdiler.

Sömürgelerde ortaya çıkan ulusal kurtuluş savaşlarının, Proletarya’nın öndeliğinde sosyalizmi kurma amacını taşıması ve burjuvazinin önderliğinde cereyan etmesi, mücadeleyi siyasî bağımsızlığın elde edilmesi ile sınırladı. Sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin büyük çoğunluğu “bağımsız devletlerini” kurarak kapitalist dünyada yerlerini aldılar.

Sovyet devriminin, sömürgeleri ulusal kurtuluş mücadelesine girmeye teşvik etmesi ve ulusal kurtuluşu, sosyalizme geçişin bir aracına dönüştürmesi, emperyalist-kapitalist ülkeleri, kendi yarattıkları ve kapitalist sistemin bir parçası haline getirdikleri burjuva sınıfların egemenli-

ğinde siyasî bağımsızlıkları (bağımsız devlet olmayı) tanımak zorunda bıraktı.

1980 öncesi Sovyetler ve Çin, Batılı emperyalist-kapitalist ülkelerin egemen olduğu veya olmaya çalıştığı, siyasî bağımsızlıklarına kavuşan eski sömürge ülkelerini kendilerine tabi kılmak için mücadeleye giriştiler. Bunun içinde kapitalizmden soyutlanan sözde emperyalizme karşı mücadeleyi ve burjuvaziyle ittifakı esas aldılar ve de sosyalizm için mücadeleyi sınıf mücadelesinin gündeminden çıkardılar.⁷

Türkiye’de kapitalizmden soyutlanan “emperyalizm”e (özellikle iki süper güce) karşı “Türkiye kapitalizmini” ve devletin bağımsızlığını savunmayı esas alan siyasî taktikler, sözde faşizme karşı “demokrasinin savunmasıyla” birleştirildi. “Tırmanan faşizm veya faşizme geçit yok” sloganıyla kurtuluşlarını devrimde arayan, işçileri, emekçileri, özellikle gençliği düzenin savunucusu haline getirdiler. “Tırmanan faşizm” veya “faşizme geçit yok” görüşleri ve bunun ışığında izlenen siyasî taktikler, Türk devletinin niteliğini ve biçimini inkar etmekten öte bir amaç taşııyordu.

(Devam edecek)

Dipnot Açıklamaları:

- 1 Oysa yıllardır Che Guevara ve onun mücadelesi revizyonizm tarafından yere vuruldu. “Fokoculuk”la, “bireysel teröristlik”le karalandı. İşçi ve emekçilere devrimci iktidar yolunun dışında, sınıfsal kurtuluşlarının olmadığı gösterilmesi, bilimsel öğretilere ters revizyonist “barışçıl geçiş” adı altında burjuvaziye ve kapitalizme teslim olmayı öğütleyen, parlamentarizme endekslenmiş anlayışlara vurulan önemli bir darbe idi. Bu, aynı zamanda “sosyalistlik” adına burjuva egemenliğini savunan revizyonistlerin gerçek yüzlerini tüm çıplaklığıyla açığa çıkarttı ve çıkarıyor.
- 2 Mahir, “*Aydınlık Dergisi*”nde ayrılık çıkmadan önce, *Aydınlıkta* yazdığı bir yazısında, “devletin ne olduğunu” Marksist-Leninist görüşlerin doğrultusunda açıklamakta idi. Bu görüşlerin *Aydınlık Dergisi*’nde çıkmasından rahatsız olan Doğu Perinçek tayfası, onun yazılarına sansür getirdiler ve Mahir’in yazıları, Doğu Perinçekçiler ayrıldıktan sonra serbestçe yayınlanma fırsatını yakaladı.
- 3 Sözde diyorum çünkü nedametçilerin 1971 hareketini eleştiren tüm görüşlerinin ana kaynağını “50 senelik TKP”nin görüşleri oluşturuyordu. Tüm gidalarını buradan alıyorlardı.

- 4 “50 senelik TKP” tanımı o dönemdeki Dr. Şefik Hüsnü’nün Genel Sekreteri olduğu TKP’nin yaşını göstermek için kullanıyorduk. Bu tanımı döneme uygun olduğu için yine tekrarlıyorum.
- 5 O dönemlerde; kesinlikle işçi sınıfının iktidar hedefini gözetmeyen, ya silvil faşistleri, ya da kapitalist sistem içinde elde edilmesi mümkün taleplerin gerçekleştirilmesini hedef alan silahlı eylemler söz konusu idi. Dev-Sol’un yürüttüğü mücadele bu iddialarımızın somut kanıtıdır. Çünkü bir taraftan sosyalizmi çok önceden terk ederek, kapitalizmi yeniden inşa eden Sovyetleri “sosyalist” görüyor ve onların devrimi reddeden görüşlerine de sahip çıkıyordu, diğer yandan, işçi ve emekçileri ayaklandırarak, iktidara gelme amacını taşımayan eylemleri esas alıyordu.
- 6 Bu görüşün ortaya çıkmasında benim de katkım oldu. Ve bu tespitin doğru olduğu zaten sosyal-pratikte kanıtlandı.
- 7 Kapitalizmden soyutlanan emperyalizme karşı mücadelenin “3 dünya” görüşleriyle tekrar siyasî mücadelenin gündemine adapte edilmesi, Doğu Perinçek’in arayıp da bulamadığı fırsattı. 1973 sonrası THKO, Sovyetlerin savunduğu ve Arnavutluk Emek Partisi dışındaki komünist partilere kabul ettirdiği “modern revizyonist düşüncelerin” kaynağını aradığında, Sovyetlerin kapitalist bir ülke olduğunu ve emperyalist politika izlediğini tespit edildiğini yukarıda vurguladım.

Mao’nun Çin’inin de aynı düşünceleri savunduğu biliyordu. Ve Arnavutluk’la, Çin arasındaki “3 dünya” görüşleriyle ilgili farklılıklar ise ortaya çıkmamıştı. Doğu Perinçek, bu önüne çıkan fırsatı kaçırmadı, THKO’yu yeniden toparlamak için yola çıkanlar, önceden Doğu Perinçek’ten ayrılan küçük bir Maocu grupla birleştikleri için de kolayca Doğu’nun tuzağına düşürüldüler; ve hemen “anti-Sovyet” cepheye “ateşli taraftar” olarak katılmakta gecikmediler. THKO, birdenbire keskin Maocu olup çıktı!

TKP, hemen revizyonist niteliğini gizleyerek, siyasî ve ideolojik etkinliğini sağlamanın yolunu buldu ve vakit kaybetmeden anti-Maocu ve Sovyet savunucusu cepheyi oluşturdu!

Oysa, “tırmanan faşizm” veya “faşizme geçit yok” sloganlarıyla formüle edilen siyasî taktikler, aynı ideolojik bakış açısının eseriydi. Bu her iki grupta 1971 hareketinin devrimci yolunu inkar eden, reformizmi savunan siyasî ve ideolojik, örgütsel bir hat izliyorlardı. “Anti-Sovyet-Maocu kampanya” sadece bu gerçeğin üstünü örtüyordu.

Devrimci Eğitimin Önemi - 2

*“Cahiller kendini paklar
Kamiller özünü yoklar
Kurudu çaylar ırmaklar
Ser çeşmenin gözü kaldı...”
(Dertli Divani)*

Düzeni değiştirme iddiasını taşıyabilecek insanlar açısından devrimci eğitim, komünist teori ve örgütlülüğten, sömürgecilerin kitleleri yarıltma/yönelme çabasındaki teorik-pratik birikiminin araştırılmasından ayrı düşünülemez.

Özellikle 1920’li yıllardan itibaren emperyalist metropollerde medyanın, iletişimin, reklâmcılığın, siyasal kampanyaların, kültürel biçimlendirme yatırımlarının evrimini incelemek; bu ülkelerden sermaye ile birlikte bu türden uygulamaları da ithal etmek durumunda olan işbirlikçi tekelci burjuvazinin, emekçi halklarımız üzerinde sürdürdüğü “popüler kültür” bombardımanının anlaşılmasına önemli katkılar sağlayacaktır. Bu incelemeye, coğrafyamıza özgü tarihsel ve güncel koşulların dikkate alınarak devam edilmesi gerekecektir. Aynı zamanda devrimci mücadelenin de karşı-yöntemler, teorik-pratik birikimler oluşturduğunun bilinmesi, tarihsel ve güncel deneyimlerin paylaşılması, dünyanın her yerindeki komünistlere, devrimci-demokratik güçlere aktarılması gerektiğini de eklemeliyiz.

Geçenlerde okuma şansı bulabildiğim bir kitap, bu işlerde emperyalizmin laboratuvarı haline getirilmiş ABD’de kitlesel “manipülasyon” yöntemleri, psikolojik içsavaş teknikleri, aptallaştırma ve alıştıtırma bombardımanları, insanlık dışı reklam-satış-pazarlama tuzakları vb. gibi pek çok konuyu etraflıca inceleyen iki bilim insanının deneyimlerini aktarıyor.¹

Biri, 2. Paylaşım Savaşı, öteki ise Vietnam Savaşı koşullarında “politikacıların yalanlarını dinleye dinleye” büyüyen bu iki insan, günümüzde psikoloji profesörü, sosyal psikolog etiketleriyle, özgürlükçü-liberal bir politik duruş sergileseler de, paylaştıkları bilgi ve deneyimlerin devrimci mücadeleler açısından değerli olduğunu düşünüyorum. Kitapta insanın “ikna psikolojisi” üzerine yapılan araştırmalardan, sosyal psikolo-

ji deneylerine, iletişimin genel karakterinden, mahkemelerde, seçim kampanyalarında, emperyalist saldırganlık ve gericilik (Mc. Carty) dönemlerinde vb. oluşturulan kamuoyunun çözümlenmesine; Nazi propagandasının temel özelliklerinden, savaş sonrası Amerikan propaganda aygıtlarına varana kadar pek çok konuya değiniliyor. Hemen her sayfasında bir kitap, bir tez ya da “deney raporuna” göndermeler bulunuyor. İnsan düşünmeden edemiyor: Bunca araştırmamanın, “sosyal deney”in masrafları yalnızca “bilim aşkına” mı karşılanmış acaba?

Yazarlar, ikna ile propagandanın birbirinden ayırılması gerektiğini ileri sürüyorlar: Çünkü ikna’da karşıdakine düşünme fırsatı ve söz hakkı verilmekte, karşılıklı etkiyle bir sonuca varılmaktayken; propaganda, ikna etmedeki eleştirel tutumu rafa kaldırmakta, bin bir sinsi yöntemle düşünceyi kısırlaştırarak, duygularımızı-korkularımızı-özentilerimizi kullanarak “manipüle” etmektedir. Dolayısıyla ikna demokratik, propaganda ise despotiktir... Kuşkusuz ki bu ayırım pek çoğumuza “farklı” gelecektir, çünkü geçen yüzyılın başlarından beri “propaganda / ajitasyon” sözlerini en çok kullananlar düzeni değiştirmeye çalışınlardır aynı zamanda. Ancak devrimcilerin, komünistlerin “propaganda”ya bakışı elbette burjuvazinin ona yüklediği içerikle taban tabana zıtladır. Yine de bu ayırımın, adlandırmadan öte, dikkate değer olduğunu da belirtelim. Örneğin burjuvazinin “propaganda” yöntemleri aynen ama zıt bir içerikle ona karşı kullanılabilir mi; yoksa karşıt içeriklerin kendine uygun yöntemler gerektirdiği, öz-biçim diyalektiğinin gereği midir? Bu soru, kitlelerle aynı dili konuşup da bir türlü “aynı dilden” konuşamayanların bol gezdiği coğrafyamızda, üzerinde düşünmeye değer bir sorudur.

Protestan reformunun başladığı 1622’lerde ilk kez Katolik papazların kullandığı “propaganda” teriminin yaygın kullanımı 20. yüzyılın başında gerçekleşti.

“Propaganda ilk başta önyargılı düşünce ve fikirlerin genellikle yalan ve aldatmaca yoluyla yayılmasını sağlamak olarak nitelendirildi. Ama düşünce adamları konuyu daha yakından araştırmaya başladığında propagandanın sadece “kötülüğün” ve totaliter rejimlerin malı olmadığını ve genellikle zeki aldatmacaların ötesinde bir şey olduğunu fark ettiler. Propaganda kelimesi, o zamandan itibaren değişerek, sembollerin ve bireyin psikolojisinin manipülasyonu ile üretilen kitlesel “öneri” veya “etki” anlamına gelmeye başladı. Propaganda bir fikrin, önyargularımızı ve duygularımızı etkileyen imajlar, sloganlar ve sembollerin becerikli bir şekilde kullanılması yoluyla iletilmesidir ki böylece o çağrıyı dinleyen, o fikri “kendi isteğiyle” kendi fikri gibi benimsesin.”

“Milattan önce üçüncü yüzyılda bir Grek şehir devletinin vatandaşı olsaydınız, eğitim hayatınız dört yıllık retorik dersi içerirdi. Bu ders, size

ikna iddialarını anlamayı ve kendi ikna iddialarınızı oluşturmayı öğretirdi. Derslerinizi kaçırarak olsanız, size ders verecek bir sofist tutabilirdiniz. Birinci yüzyıldaki Romalı öğrenciler, belki de retoriğin en büyük hocası ve bu konuda yazdığı ders kitapları neredeyse bin yıl okunan Quintilian'dan ders aldılar. On yedinci yüzyıl Amerikasında, Harvard Koleji öğrencileri de ikna hakkında bir çok şey öğrenme fırsatı buldular. Dört yıl boyunca her Cuma öğleden sonrası öğrenciler bir fikrin nasıl savunulacağını öğreniyordu; ayda en az bir kere, öğrendiklerini, dinleyicilerin önüne çıkıp savunma yaparak ve diğerlerinin görüşlerine hücum ederek göstermek zorundaydılar.”

“Bu kültürler, bizimkinin aksine, iknayı, devlet işlerine tam manasıyla katılabilmesi için her vatandaşın sahip olması gereken bir beceri olarak görüyorlardı. İkna eğitimi, eğitimlerinin temel bir parçasıydı. Bunun tersine çok az Amerikalı sosyal etki üzerine formel dersler almıştır. Konuyla ilgili “popüler” kitaplar genelde iknaya ve medyanın doğurduğu korkunç sonuçlara dair abartılı uyarılar veya basit “nasıl öne geçilir” taktikleri sunar. Amerikalıların çoğunun, toplumlarının en temel karar alma mekanizmalarının bile nasıl işlediği konusundaki cehaletleri, olaylara yabancılaşmak ve vurdumduymazlık şeklinde tezahür eder.”²

Dikkat edilirse, yazarlar bu son yaklaşımlarıyla her propagandanın, dürüstçe olmasa da, bir tür ikna olduğu, ama her iknanın propaganda olmadığı sonucuna varmaktalar. Genelde bir modern kültür eleştirisine yönelen kitabın bundan sonrasında hangi ahlâk dışı yol ve yöntemlerle iknanın kötüye kullanıldığı çok sayıda örnek verilerek anlatılıyor, buna nasıl karşı konabileceği araştırılıyor. Modern kültür eleştirisi demişken “reel sosyalizm” uygulamalarında bu konunun ne kadar bilince çıkarıldığı araştırmaya değer bir konudur. Örneğe, *Devrimci Eğitim, Devrimci Ahlâk* adlı kitapta Kalinin'in, Moskova Kenti Parti Örgütü Sekreterlerinin toplantısında 1944 yılında yaptığı bir konuşma yer alıyor. Kalinin, öncelikle altı konuşmacının da birbirine benzer konuştukları, pratik yanlar üzerinde durup genelleme yapmaktan kaçındıkları, üretimdeki verimlilik üzerinde durmadıklarından, halkla derinliğine diyalog kuramadıklarından v.b. yakınıyor ve birlikte ‘gazete okuma’ işiyle ilgili olarak: “Tartışın. Niçin tartışmayacaksınız? Oysa siz gereğinden fazla pratiksiniz. Hata işlemekten korkuyorsunuz. Hata işleseniz ne olacak! Bizde hata için ceza verilmez. Hatalarınız yüzünden sizi azarlarlar, belki de gazeteye yazarlar, ama hepsi bu kadardır. Hatasını savunanları, onların üzerinde ısrar edenleri, parti çizgisinden sapanları cezalandırırlar” diye sesleniyor. Seslendiklerinin sıradan insanlar değil, “parti örgütü sekreterleri” olması, Sovyetler Birliği'nin 2. Paylaşım Savaşı'nda ne kadar çok, yetişmiş, nitelikli komünisti yitirdiğinin de bir ölçütü olarak görünüyor.

Kitaba dönersek, yazarlara göre, “modern propagandanın amacı giderek insanları bilgilendirmek ve aydınlatmaktan, kitleleri belli bir duş ve görüşe yönlendirmeye doğru kayıyor.”

“Diğer yandan alıcı da öyle bir mesaj tufanına tutulmuş ki günün önemli meselelerini anlamak için gerekli beyin gücünü doğru yere odaklaması her geçen gün zorlaşmakta. (...) Savaş propagandasının en korkunç işlevlerinden biri, bir milletin üyelerinin, başka bir milletin üyelerini bütün psikolojik sorumluluklardan muaf biçimde öldürmesini kolaylaştırmasıdır. (...) “ben ve ölkem iyi, adaletli ve mantıklıyız” kavrayışı, “ben ve ölkem masum insanlara zarar verdik” kavrayışı ile uyumsuzluk içindedir. Eğer zarar aşikârsa uyumsuzluğu azaltamazsınız. Bu durumda uyumsuzluğu azaltmanın en etkili yolu, kendinizi, kurbanlarınızın bunu hak ettiklerini bulduklarına inandırmak üzere, bu kurbanların insanlığını azaltmak ve suçluluklarını çoğaltmaktır.”³

Hiroşima ve Nagazaki’ye atılan atom bombalarından, Vietnam vahşetinden ve 1991’deki Körfez Savaşı’nda öldürölen onbinlerce masum Iraklıdan söz edildikten sonra:

“Düşmanın insanlığını yok sayma, ona karşı uyguladığımız zulümden dolayı ortaya çıkabilecek her türlü uyumsuzluğu çözmeyi başarır. Ama dikkatli olmak gerek; zulmümüzü ne kadar doğrularsak bu işlem de o kadar kolaylaşır. Rasyonelleştirme kapanı hızla hareket eden bir sarmala döner:” Acımasız bir davranışta bulundum; bu davranışı, kurbanın bunu hak ettiğine inanarak doğruluyorum. Eğer kurban bu zulmü hak ettiyse, belki bundan fazlasını da hak ediyordu ve belki ben bunu ona verebilecek tek kişiyim.” Günümüzde Bosna, Ruanda ve Kosova’daki “etnik temizleme” bu kapanın acımasız örnekleridir.”⁴

Düşmanın aşağılık “kültür”ünü ve hastalıklı ruh halini sergilemek bakımından ve konunun önemine bakarak, okur, alıntı bolluğunu başışlasın. Büyük boy 430 sayfaya yayılan bu kitabı burada bırakarak eğitim konusuna dönelim. Yalnız bilelim ki kendimize ve başkalarına yönelik eğitim çabamızın karşısında öncelikle bu devasa düşmanı, “*Propaganda Çağı*” güçlerini bulacağız.

Ütopik sosyalizm ile bilimsel sosyalizm arasındaki en önemli ayrım noktası, “serada erdemli insanlar yetiştirme” düşleri yerine, kapitalizmin kirine pasına bulaşmış ve ezilmiş insan malzemesini, devrimci faaliyet içinde eğitmek ve onun kendini dönüştürmesinin yollarını açmaktır.

“Komünistler, insanı biçimlendiren çevreyse, o çevrenin insanca bir çevre haline getirilmesi gerektiğini çok iyi anlamışlardır.”⁵

İşin temelinde bu vardır ama devrimci mücadele süreci, çok zaman politik iktidarın ele geçirilmesi ukuyla daraltılmıştır. Oysa, burjuva ikti-

darı, baskısı altında ideolojik-politik-sosyal-psikolojik yönden eski toplumun çeperlerinde gedikler açmak, yeni tipte insani ilişkileri devrimden önce yeşertmek zorunludur. Dolayısıyla: “Proletaryanın sosyalist devrimi ile daha önceki tüm devrimler arasındaki temel fark, bu devrimin mücadelede sürecinde, feodal toplumdaki “hiyerarşileşmiş kalıplara” ve burjuva toplumundaki “yabancılaşmaya” düşman yepyeni bir insan yaratmasıdır. Bu yeni, sosyalist dünyanın insanı her şeyden önce çevresini değiştiren insandır, aktif hümanisttir.”⁶

20. yüzyılın öncesinde, başlarında ve sonrasında pek çok sosyalistin siyasette, kültürde, eğitimde, edebiyatta, hukukta... hayatın erişebildikleri her alanında burjuva düzenin karşısına alternatifler yaratmak için kıyasıya mücadele verdiklerini biliyoruz. Örneğin Alman komünistleri çocuk eğitimiyle ilgilenmiş, ilerici çocuk yayıncılığı örgütlemiş hatta okuma kitapları üretmiş, “komünist çocuk ve gençlik grupları” kurmuşlardır. 1978’de *Gözlem* yayınlarından çıkan *Politik Çocuk Kitabı*’nda K. Liebnicht’ten, Brecht’e, C. Zetkin’den N. Krupskaya’ya, Gorki’den J. Fucik’e bir çok deneyimden insanın yazılarında yararlanabileceğimiz örnekler vardır.

Tam bu noktada durup ülkemizde bu bahislerde neler yapıldığını ya da yapılmakta olduğunu sormakta sayısız yarar var belki de ama dilimiz bugünler için pek bir şey demeye varmıyor. Gerçi, çeşitli devrimci grupların, emperyalist “kültür” bombardımanından bir kısım insanımızı çekip çıkarmaya yönelik şu ya da bu düzeydeki çabalarını asla küçümsemiyor, değerli buluyorum. Ayrıca bu satırları yazan da dahil, konuya müdahil olabilecek herkesin sorumluluğunda olan bir konudur bu. Ama yapılması gerekenlerin oldukça uzağında olduğumuz gerçeğini hayat her gün yüzümüze vurmakta değil midir? Gerçekte sorunumuz çok güçlü ve yaygın emperyalist propaganda araçları ve “popüler kültür” manevralarına karşı neleri nasıl yapabileceğimizin bilimsel-Leninist bir özle araştırılmasına duyduğumuz ihtiyaçta somutlanmaktadır. Ama halkların bu ihtiyacına ve başka özlemlerine yanıt olabilecek kurumlaşmalarımız-örgütlülüklerimiz bir yana, en ilkel işbirliği-güçbirliği platformlarını bile verimli işletemiyoruz. Bunda en büyük kusur, ne kendi kadrolarına ne de devrimci, sosyalist kamuoyuna karşı sorumluluk hissetmeyen “yönetici”lerindir. Bu türden “yönetici” ya da sorumsuz “sorumlu”ların, hareket içi devrimci demokrasi işletilebilse harekete bunca zarar vermesi engellenebilirdi. Ne yazık, eline biraz güç geçiren, çoğu zaman, o güce âdeta tapmaya başlıyor... Biz mi yanlış öğrenmişiz arkadaşlar? Komünistler, her demokrasinin gerçekte bir diktatörlük olduğunu bilirler; ancak diktatoryal yaklaşımlara değil, demokratik tavıra daha yakın dururlar. Çünkü her demokrasi (“son tahlilde”) bir diktatörlüktür

ama her diktatörlük bir demokrasi (yani, devleti ortadan kaldırmak üzere örgütlenmiş bir “yarı-devlet”in biçimi olarak sosyalist demokrasi) değildir. Bu ince ayırım, diyalektik düşünmeyle dogmatik düşünme arasındaki ayırımdır aynı zamanda.

İlerleme sağlamış bütün sosyalizm deneylerinde gelişmenin ana motoru halkın, işçi sınıfının gittikçe daha çok, yönetime, eğitime, kültüre, sanata, kendi kaderini kendi ellerine almaya katılımının sağlanması olmuştur... Bu ilkeden her türlü sapma bürokratik, hantal, kitlelerin özlem ve hedeflerinden kopuk revizyonist yönetimler doğurmuştur. Aynı ilke, farklı bir bağlamda, örgütlenmeler (parti) için de geçerlidir. Elbette parti, burjuva düzenin yıkılmasında öncü bir savaş aygıtıdır bir yandan. Ancak “yıkılmak için mi yıkıyoruz?” Devrimci mücadelenin asıl amacı, proletaryanın en dürüst, en yetenekli ve zeki çocuklarını saflara çekmek, geniş halk kitlelerinin demokratik katılımıyla *sosyalist kuruculuk* isteğini insanlarda -“sınıf”ta yeşertip büyütme... .

Bu yüzdendir ki ısrarla, en büyük düşmanımızın mücadelede, eğitimde, birlikte ve sanatta yüzeysellik, sığlık ve dogmatiklik olduğunu söylüyoruz. Derinliğine düşünebilen, devrimci-demokratik eğilimi geliştirmiş, kolektif hareket tarzını içselleştirmiş kaliteli kadrolara sınırsız ihtiyacımız var. Her birimiz, böyle insanlar olmalıyız.

Geçen yazımızda, Makarenko’dan çok kısa bir alıntı yapmıştık. Onun, gerek *Yaşam Yolu* adlı romanı gerekse yazıları, konuyla ilgili başucu kaynaklarıdır. Şimdi de onun izini süren ve derinleştiren bir başka eğitimciye söz verelim:

“Benim ilk ilgilendiğim şey, öğrencilerimin her birini gerçeğin, iyinin, güzelin zaferi için savaşılmaya itmektir. Genç öğrencilerimin, önemsiz kişiler olmaktan çok *kendileri adına söyleyecek bir şeyleri olmasını ve doğru bildikleri şeyi savunmalarını sağlamaya çalıştım*. Bunu başaramadığım takdirde öğrencilerimin her biri büyük, gerçek bir insan olacaktır. Bir insanın büyüklüğü, onun uygarca bilinci, ödünsüz dürüstlüğü ve sorumluluk bilinciyle ölçülür. Bütün insanlar için doğrunun zaferi, bir insanın mutluluğunun ve hatta bütün çocukluk dönemindeki sağlığının köşe taşlarını temsil etmelidir.”⁷ (a.b.ç.)

Bu konuşan, Vasili Suhomlinski’dir:

“Devrimci iş, içinde bedensel, zihinsel, ahlâki, kültürel ve iradeyle ilgili enerjilerinin uyumlu bir biriminin en canlı ifadesini bulduğu faaliyettir. Toplumu değiştirmeyi amaçlayan yaratıcı devrimci iş, içerisindeki her bireyin değişmesi için sonsuz olanaklar sağlar. (...) Öğrenciler açısından gerçek ahlâkın önemli özelliklerinden biri alçakgönüllülüktür. Onlar, kendi insanî değerinin bilincinde olan ve aynı zamanda başkalarının değerleri-

ne de saygı göstermeye hazır ve her koşulda başka insanlarla ilişkilerinde adalet ve eşitlik duygusunu gözeten bir insanı, gerçekten ahlâklı olarak kabul ederler. Biz, öğrencilerimize büyük insanları -her şeyden önce devrimcileri ve önemli halk önderlerini- soylu insan duygularına ve tutkularına sahip, yalın, insanca kişiler olarak tanıtıyoruz. Lenin'in yaşamından alınan çarpıcı alçakgönüllülük örneklerini öğrencilerimiz için daima örnek alacakları bir ideal olarak gösteriyoruz.”⁸

Bu konuşan Suhomlinski'dir. Ukrayna'nın Pavliş köyünde gencecik bir öğretmenken, Nazi işgali sırasında, bir partizan olan eşini asan ve bebesini kurşunlayan faşizm, onu da yaşamının kalan kısmında göğsünde şarapnel parçalarıyla yaşamak zorunda bırakmıştı:

“İki duyguyla doluyum: Sevgi ve nefret. Çocuklara karşı sevgi ve faşizme karşı nefret. Kalbim daima öfkeyle çarpacaktır; fakat aynı zamanda hiçbirisinin kederi ve acıyı tatmaması dileğiyle ülkemizin tüm çocuklarını hep bağrıma basmak isterim... *Her gün, her saat çocuklarda insanlık duygusunu, bir başka ruhun, bir başka yüreğin karmaşık atışlarını insana hissettiren o ince yüreği geliştirmek için çabalıyorum.*”⁹ (a.b.ç.)

(Ne dersiniz, bu sözleri, yoğun bir cehalet ortamında kendi arkadaşlarını ya da farklı fraksiyondan insanları bir dakikada “potansiyel işbirlikçi”, “oportunist” v.s. ilan edebilen; kendi içinde tartışma ve bazı yayınları okuma yasakları koyan, kolaylıkla ve sorumsuzca şiddet uygulayan; kendi dışındakilere bölgede çalışma yasağı v.b. koymaya kalkan, sol içinde silaha başvurmaktan çekinmeyen bazı tırnak içi devrimcilerine ithaf edelim mi?)

Bu konuşan Suhomlinski'dir. Bu değerli derleme kitap, *EĞİTİM ÜZERİNE* adıyla 2003 yılında Sorun Yayınları'ndan son baskısı yapılmış. Ama kapışılması, birçok baskı daha yapması gerekirken, daha birçok başka değerli çalışma gibi masrafını bile çıkaramamıştır, ilerici-devrimci basında doğru dürüst tanıtımı yapılmamış, gölgede bırakılmıştır.

Görüldüğü gibi, gözümüzü nereye çevirsek eksik, hata ve zaaflarımızın, hareketimizi sınırlayan görünüşleriyle karşılaşmaktayız. Bütün bunlar, devrimcilerin birbirleriyle, halkla, sınıfla olan diyalog ve ilişkilerine damgasını vurmaktadır. Bu damga geleceğimizi karatmaktadır.

Yapılan bütün olumlu işlerden haberdar olmak, yeni ve daha büyük “iyi”, “güzel”, “devrimci” ve “komünist” işleri başarabilmek için *NE YAPMALI? NASIL YAPMALI?*

Sonuç:

SORUN Polemik'in 32. sayısında yer alan yazımızda: “Otuz, kırk yıl öncesine kadar bir işçi gazetesi ve devrimci yayın çerçevesinde yü-

rütülebilen 'devrimci iletişim' için bir hareket, bugün çok daha karmaşık ('kompleks') yol ve yöntemler kullanmak, üstelik bu iletişimin denetimini kendi ellerinde tutmak zorundadır. Devrimci bir hareketin, iletişim (haberleşme), basın-yayın gibi konularda uzmanlaşmış kolları olmalıdır. Yalnız işçi, köylü, halk önderleri değil, 'bilgisayar korsanları', haberleşme mühendisleri, psikolojik savaşa ve 'kültürel manipülasyona' karşı stratejistler yetiştirilmelidir. Kısacası böyle bir devrimci örgütlenme (= Parti), işçi sınıfını, halkı, bilimsel ve kültürel yönden en ileri noktalarda kucaklamaya çalışmalı, bu yönde sürekli ve köklü adımlar atmalıdır" görüşünü savunmuş, bunun yolunun devrimci özeleştirme ve yenilenmeden başlayacağını eklemiştik.

Devrimci Eğitim yazılarımızda, devrimci iş içinde siyasal-kültürel eğitim çabasında gereken derinliğin ve inceliğin kazanılması, temel devrimci teorinin özümlemesi noktasında, yaşanmış örneklerden de ilham alarak neler yapılabileceğini araştırmıştık. Son yazımızdaysa, düşmanın olanaklarını ve tuzaklarını da sergileyerek, uzun vadeli-bilimsel-ayrıntılı atlamayan ama ayrıntıda da boşulmayan bir strateji çevresinde mutlak işbirliği yapmak zorunluluğunu kavratmaya çalıştık.

Devrimci siyasî eğitim konusu araştırıldıkça, bir yandan propaganda-kültür emperyalizmi-psikolojik savaş v.b. yönünde, öte yandan sosyalist kolektif üretim-sosyalist eğitim bilimi-kültür devrimi yönünde derinleşme ihtiyacı kendini kaçınılmaz olarak göstermektedir. Oysa bu bir iki yazının sınırlarına sığmayan, yazarın sınırlı araştırma imkânlarını aşan geniş bir konudur. Okur bu yüzden yazılarımızı çok önemli bu konulara naçizane bir temrin, bir giriş olarak görmeli. Yine de üç yazımız birlikte ele alındığında, genişletilmeye ve derinleştirilmeye muhtaç olmakla birlikte, konunun genel çerçevesini ve kimi önemli ayrıntıları ortaya koyduğum kanısındayım.

8 Mart 2008

Kaynaklar ve Notlar:

1, 2, 3, 4 A. Praktanis- E. Aronson, *Propaganda Çağı-İknanın Gündelik*

Kullanımı ve Suistimali, Paradigma Yay., 2008

5 Marx-Engels, *Kutsal Aile*, s. 175

6 S.S.C.B. Sanat Enstitüsü, *Sosyalizm ve Kültür*, Konuk Yay., 1978

7, 8, 9 V. Suhomlinski, *Eğitim Üzerine*, Sorun Yay., 2003

10 Konuyu araştırırken, *Tavır Dergisi*'nin eski sayılarından birinde, Emre Gül

imzalı ve “İletişim ve İdeoloji 1- 2” başlıklı yazılara rastladım. Yazıda, iletişimin genel karakterine ilişkin bilgiler verildikten sonra, “kitle iletişiminde sahip güçlerin” elindeki araçların, “insan davranışlarını etkileyen ve *bilinci yönlendirebilen* güce sahip olduğu” (a.b.ç.) söyleniyor. Ardından da , “iletişim ve ideolojinin ayrılmaz olgular halini alması, dünyadaki tüm insanların geçmişte yanlış yönlendirilebildiğinin ve gelecekte de yanlış yönlendirilebileceğinin açık göstergesidir” diye oldukça iddialı(!) bir cümle geliyor. Eğer egemenler tüm insanların “bilincini yönlendirebiliyor”, “geçmişte ve gelecekte” bunun “açık göstergeleri” görülüyorsa ortada umutsuz bir durum var demektir... Oysa, bilimsel araştırmalar “etki” ve “yönlendirme”nin hangi koşullar altında ne tip insanlarda ve davranış biçimlerinde “verimli” olabildiğini sayısız deneyle göstermektedir. Pavlov’un deneylerini bile devrimci içeriğinden soyutlayıp kullanmaya çalışan emperyalist burjuvazinin yüzyıllık düşüdür bu “tüm” ve “tam” yönlendirme işleri. Metropol ülkelerde küçük-burjuva yazarların “medyanın korkunç etkileri” üzerine abartılı kitaplar yazmaları, bir çok “anti-ütopya” eserlerin toplumsal bunalım ve umutsuzluğu besleyecek tarzda yayınlanması bizleri yanıltmamalı. İnsanı ve toplumu pasif, tek yanlı, tarihsel-güncel çok yönlü etkilerden soyutlayarak ele almak; insan gözünün seçemediği ama algıladığı resimlerle “bilinçaltı büyü” yapıldığını iddia etmekle birdir; bilimsellikten ve Marksist bakıştan uzaktır. Benzer bir ifadeye *Sanat Cephemizin* Konferans Belgeleri’nde değerli yazar Turgay Ulu’nun yazısının bir yerinde rastlamak şaşırtıcı oldu:

“Sermaye sınıfının ideolojik aygıtları artık insanları işte, evde, sokakta ve aklımıza gelen *tüm yaşam alanlarında gözetleyip yönlendirebilmektedir*. Toplumu oluşturan insanların algıları ve estetik beğenileri belirlenim altındadır. Sistem, her döneme uygun prototipleri kitlelerin önüne örnek model olarak sunar. Örnek modeller reklâm, film veya kültür sanatın değişik dalları eşliğinde *kitlelerin beynine zerk edilir*. Mahalle baskısı...(...)” (a.b.ç.)

Tavır’daki yazıya benzer biçimde burada da egemen sınıfın “mutlak etkileyen” ve halkların da “mutlak etkilenen” ve “yönlendirilen” olarak anlatıldığı görülüyor. Doğrusu ne *Tavır*’daki dostumuzun ne de Turgay Ulu’nun böyle bir çözümsüzlük hali içinde olduğunu, bunu demek istediklerini sanmam. Çünkü sömürücü sınıfların ideolojik hâkimiyetlerini korumak için sayısız girişim ve araştırma içinde olduğuna dair birçok örnek verilebilirken; bunca çabasına karşın yaşamın canlı pratiğinde olayları istediği gibi yönlendiremediğine dair de bir çok örnek verilebilir... Bu durumda, düşünülmenin ifade edilenle daha uygun düşmesi gerektiğini söylemeliyiz. At izinin it izine karıştığı bu ortamda olabildiğince titizleniyoruz, çünkü bu basit bir “gramer” sorunu değildir. Özellikle Emre Gül’ün yazısı bu açıdan “sorunlu” görünmektedir.

Yalçın Karadaş

-Kitap Eleştirisi-

Yalancı Tanıklar Kahvesi mi, Yalancı Devrimcilerin Lumpen Hikâyesi mi?..

Ben gerçekten ne kadar da “saf” bir Anadolu çocuğu imişim! Yıllar geçtikçe, şöyle eskileri hatırladığımda hep bu duyguya kapılırim ister istemez. Gerçekten çok safım hâlâ.

Sorun Yayınları Kolektifi’nden çıkan “*Çerkes Kimliği-Türkiye’nin Sorunları*” kitabımın satış ve dağıtım sorunları ile uğraşırken, yazmaya, okumaya ve gözlemlemeye başka bir şekilde devam ettiğimi fark ettim.

Adı ister “kitap kritiği”, ister tanıtımı ya da eleştirisi olsun, bizde kitap kritiği nesnel ölçülerde yapılmamaktadır. Burjuva ve küçükburjuva takımı kendi aralarında “al gülüm-ver gülüm” alışverişinde bulunmaktadır. Nesnel gerçekliği yansıtan kitap kritikleri, okura, yayınevine ve yazarına yapmış katkıdır aslında.

Burjuva basınına ilan verilmediği halde kitabımın kendi okur kitlesine kolektif çabalarla ulaştırılmasına ve bir haftada 2. baskısının yapılmış oluşuna oldukça sevindim.

Bazı kitaplar satış vitrinlerinde, onlarcası, yüzlercesi bir arada yana yana, üst üste sıralanırken, bir haftada 2. baskısını yapmasına karşın, kitabımın pek çok kitabevinde olmaması, olan nadir yerlerde de sanki yıllar önce satışı sunulmuş da okunmadığı için, rafların aralarına sokuşturulmuş gibi, bir muameleye maruz kalması beni epey rahatsız etti (Oysa sanat, estetik ve politika tarihimizin arşivlerinde adları dahi anılmayacak olan bazı kitapların bir haftada tartışmalı-ikinci baskısının yapılması teknelci basın-yayın faaliyetlerinde hemen “haber” olma şansını yakalıyordu! Hele kapitalist Batı’dan devşirilen beş para etmeyen yoz ve kozmopolit “kültür” politikalarını taşımakla görevli yayınevlerinin ürettiği kitaplar “servis gazetelerinde” hemen gündeme taşınıyordu!..).

Ama dedim ya bazı yayınlar peynir ekmek gibi satıyor. Genellikle “sağ” ve “sığ” yayınlar yanında “sol” ve “dolu” sandığım bazı yayınlar da çok satıyor. Ya da satışı sağlanıyordu.

Reklâmın gücü dedim kendi kendime. Bir de belki “geçmiş mirasın hoyratça kullanımı.”

Vedat Türkali'nin son romanı da bunlardan biri. Hangi gazete ve dergiyi açsam, hangi kitapçı vitrinine yanaşsam karşıma çıkıyor. Kıskanıyor muyum neyim, bilemem ama kitabı da okuyan birisi olarak, bu kitabı anlatmam gerektiği kanısına kapıldım.

Bu kitabın bir tanıtımında aşağıdaki satırları okudum ve düşündüm, "ben mi farklıyım?" diye:

*"...Doksanıncı yaşını yeni bir kitapla taçlandıran Vedat Türkali, bugünü anlamak için dünü bilmek gerektiğinin altını çizerek bizi yakın geçmişte sorgulamaya davet ediyor. Yalancı Tanıklar Kahvesi bugünün yalnızlaşan, apolitik tutumun öne çıktığı ve bireyselliğin egemen olduğu gençliğine solculuğun sadece sloganlardan ibaret olmadığına dair bir kapı açıyor. Kitaptaki sorgulamalar bugünü anlamak ve devam eden gerginlikleri çözümleme konusunda zihin açıcı bir işlev görüyor..."**

Fakat, sayın eleştirmenin ve bazı başkalarının aynı esere ilişkin yazdıklarıyla benim yazacaklarım pek örtüşmüyor. Neyse, acemiliğime ve "kıskançlığıma" verin artık. Belki benim bu yazıyı yazmak için para almadığım gerçeği de yorumumu farklı kılmaktadır kim bilir?

Efendim kitabın adı "*Yalancı Tanıklar Kahvesi*". Ancak kitabı okuduğumda ona şu ismin daha uygun olacağını düşündüm, nedense:

"Meyhane ve Cinsellik Sarmalında Genç Solcuların Uyduruk Hikâyesi"

1970'lerin Ankara'sında geçiyor romanımız. Romanın kahramanı, bir ağa çocuğu olan Muhsin. En önemli özelliği, sadece düşünmek ancak en çok da devrimi ve seksi düşünmek! Eylemde ve çalışmada, sorumluluklarının gereğini yerine getirmede, kendisini engelleyen şey ise, "düzene karşı olmak". Okula bile gitmiyor ne oluyorsa? Uğradığı yerler eski bir iki meyhane, FİDE, Mülkiyeliler, bir iki lokanta, ara sıra tiyatrolar, sinemalar. Bir kez de fakülteye gidip, derse girmeden koridorda dolaşılıyor kahramanımız. Akli fikri sekste ama.

Salih en iyi arkadaşı ve benim bildiğim, yetmişlerin devrimci tipi bu genç. Yani sıkıntılar içinde halkın özgürlüğü için türlü işler yapıp, badiyeler atlıyor ve sonunda da öldürülüyor.

Bir gerçek aydın tipi de kendime yakın gördüğüm kitapçı Nedim Hoca. Akli başında ve sanırım yazarımızı temsil ediyor. Ne söylese boşa gidiyor ama söylemekten vazgeçemiyor doğallıkla.

Ancak, hiç kimse kahraman tembelimiz, sorumsuzumuz kadar ortada değil; hepsi silik tipler olmuşlar yazarın elinde.

Yetmişleri anlatıyor ya, kendine göre güzel eleştiri ve tespitleri olsa da, sanki "tarih dersi" verir havalarda oluşu (burada ne tutarlı bir

Marksist bilinç ne de tutarlı bir tarih ve sınıf bilinci tartışmasına girmiyorum), dilindeki düşük seviye, romanın kurgusunun basitliği beni hayal kırıklığına uğratan diğer şeyler. 1980 darbesine giden yolu, bir romancı gibi değil de, çok bilmiş bir tarihçi gibi veren eser, okumayı ne kadar hak ediyor, bu size kalmış. Ancak benim ağızda kötü bir tat bıraktı, söylemeden edemeyeceğim.

Pek çok eleştirmenin belirttiğinin tersine, bana göre kitabı zamanımızın güzel düşünceli, âdil ruhlu ve bir arayış içindeki genç insanlarımız okuduğunda ise asla solcu, devrimci falan olmak istemeyeceğine kalıbını basarım. Ha, işin cinsel yönüne kafayı takmış bazı gençler de tam tersine, yazara bakıp solcu kesilebilirler başımıza. Sonra da “sosyalizm adına” eski hastalıklar ve başarısızlıkları yineleyen bir nesle öncülük etmiş olur romancımız.

Yeni nesil gençlerimiz bu romanı ciddiye alırlar ise o zamanın solcu ve devrimcileri olan yakınlarına da farklı gözle bakacaklardır. Öylesine cinsellik ve içki düşkünü, sorumsuz bir tip ki asıl kahraman, sanki roman “solcuların çoğu böyle işe yaramazdı işte” diyenleri haklı çıkartmaya çalışıyor gibi.

Son derece basit bir kurgu, bana son derece ters gelen bir basit üslup, ana tiplerin lumpenliği ve seks düşkünlüğü, ilişki kurmada yıkılan eski Sovyet insanlarını aratmayan rahatlıktaki kadınlarla kitap oldukça erotik hale getirilmiş. Özellikle kadınlarla ilgili diyaloglar rezaletin son perdesi:

“...Derdin günün kıza el koyup malın yapmak! Aman yaban el değişmesin! Aman bizim tarlalara yabancılar girip tohum atmasın!...”

“..İlahiyat Fakültesi’ne gidip imamın karısı Rabia’nın kızını mı kandırıyadı o da! Hacı Baba’mız anasını, ben de seni deyip...”

“...Bir daha açıp şu karıyı...Ne olur ondan! Kaçak maçak atla git, ağzını burnunu kır kahpenin!...”

Bu sözleri sıradan biri değil, devrimci bir erkek söylüyor haberiniz ola!

Bir de kullanılan zorlama dil var ki bana hep “dil şoveni” insanları; devrimciliği, ilericiyi değil, Kemalist Türkçülüğü anımsatır nedense. Yani halkın konuştuğundan farklı ve zoraki Türkçeleştirme merakından söz ediyorum. Şunlar gibi:

Şehirlerarası konuşma yerine ‘kentlerarası’; hissetmek yerine ‘duyumsamak’ diyor yazarımız. (sözcüklerin kullanıldığı kısımları okursanız gülersiniz). ‘Helva kokusunu anımsadı’ diyor örneğin. Allah belânızı ver-

sin yerine, 'Tanrı belanızı versin'; mezar yerine 'gömüt' (Ne alakası varsa hazine yerine kullanılan 'gömüt'ün mezar ile?). Heykel yerine 'yontu' (Her heykelin yontularak yapıldığını düşünmenin sonucu olsa gerek. Bu mantığın eseri olan çevrenizde heykel yerine yapılmış olan ucubelere bir kez daha bakın).

Daha neler neler... İllâ tüm ülkeyi Orta Asya Türkü kılacak Kemalist ırkçıların yaptığını devrimciyim, ilericiyim diyen aydınların da düşünmeden yapmaya kalkmasını hep yadırgamışımdır. Bu kitapta bolca örneğini bulabilir, zorlamanın yarattığı komikliğe gülebilirsiniz.

Sormadan edemiyor insan, bu mudur yani ilerencilik; bu mudur yetmişlerin devrimciliği!?

Sevdiği, âşık olduğu kıızı yatağa atmak dışında bir şey düşünmeyen, kadınlar için kullanımı bence son derece yakışsız olan "karı" vb. çapsız kelimelerle hayal kuran, bazen konuşan devrimcimizin, onu seven sevgilisi de devrimcimize, "Çok iyi biliyorsun kendini sevdirdiğini piç!" diyecek kadar seviyesizleşebiliyor.

Bu mudur yani solculuk, bu mudur aşk ve aşk sadece cinsellik midir!?

Basit ve sığ bir dille konuşan, uyduruk solcuların arasında yitip giden, ilkeli, samimi, dürüst, adam gibi adam devrimcilerin de böyle romanlara bunca zaman neden ses çıkartmadıklarını da anlayamıyorum.

Bu romanın anlatıldığı dönemlerde ben daha yeni yetme ve sağ sempatzanı bir tıfıl öğrenci idim. Devrimcilerin böyle apışarası düşkünü, kızların böyle rahat yatılan tipler olduğunu hiç bilmiyordum. Yıllar hasbelkader beni, bana göre solcu, ilerici, demokrat yaptı. Pek çok solcu bilinen arkadaşımız ise ırkçı, ulusalcı ve kapitalist oldu. Hâlâ solcuların bu romanda anlatıldığı gibi olduklarını görmedim. Ancak "iyi ki, o saf zamanlarımda bu romanda anlatılan türden devrimcilerle takılmamışım" diye de şükretmedim değil.

Yazık! Ve de ayıp mücadelede yok olan, ezilen, sömürülen insanlarınımıza ve onların anılarına...

Sonra da soruyorlar, "nerede hata yaptık?" diye. Nerede doğru yaptığımıza baksak daha akıllıca davranmış olmaz mıyız?

Bu kadar basitleşmeyelim, devrimciliği ucuza kapatıp saygınlığımızı bu kadar basit yollarla tüketmeyelim lütfen.

19 Nisan 2009-İstanbul

* Yelda Dönmez, *Nerede Yapıyoruz Yanlış?*, Cumhuriyet Kitap, Sayı: 1000

PARA VE İNSAN

her şeydi para ve hiçbir şey
yüzlerce boğadan artakalan
bekaret kadar yalan
çanında kiliselerin
kutsal bir piç kadar gerçek
ve baz istasyonuydu ucunda minarelerin
kriz ve intihar savaş ve kan
radyasyonlu bulutlarda çakmağıydı Azrail'in
sevabı günaha çeviren günahı sevaba
helâli harama haramı helâle çeviren
kömür ve kül toz ve duman
ve ecel şerbetiydi emzikten düşmüş bebelerin
hastaneler okullar insan için değildi hayır
para içindi ette kemikte ve ciğerde
aç kurtlar gibi uluyan
dur burada alnından hayat akan
yüzünden bal akan dur
ekmeği kâğıtla tartanı şarabı günahla
tuttuğu altın olanın rüzgârında savur

gökyüzündeki yıldızlar kadar çok
ve güz ormanları kadar rengârenk
her dilden urbasını dağların
altın avcısının nefesiyle kuruttu
suları dumanıyla körüklerin
sülük hakkı için ruhsat alıp
her ırmağı bir çölde boğdu
lavları gözlerden aktı metallerin
borsaların rahminden daha kısır
kanser hücrelerinden daha doğurgan
para içindi havada uçak yerde tank
ovada çöl olmak para içindi
para içindi cenneti cehenneme çevirmek

mevki ve makam yal ve yalak
suç ve ceza cellat ve satır
al basmış uykularda lohusa korkusu
buğday ve pamuğun karşısında

hisseleri himalayalar gibi yükselen
borsaların en oynak orospusu
ve en kısır memesi tahvillerin
saldır dedi saldır
nehirleri fabrika atığıyla kurut
ovaları tozuyla nükleer santrallerin
varsın kurusun bütün vadiler
bütün ovalar çöl olsun
ne dalında yemiş yüklü sonbahar
ne bulutları ak kürtüklü gökyüzü
bağırsaklarında aç solucanlar kıvrananları
varsın dolar ve elmas altın ve gümüş doyursun

hiçbir şey olmadan her şey olan
tanrıların tanrısı ve kölesi kan emicilerin
düşlerinden başka cenneti kalmayanların
cennette kalmış düşleri
her başakta sararan ne altındır
ne de zümrüttür her asmada yeşeren
dur burada yüzünde karanfiller açan
yüreğinde elmalar kızaran dur
tuttuğu ekmek olanla sev beni
elleri gül tutanla vur

bir ormanın renkleri kadar çeşit çeşit
bir kovanın arıları kadar kardeş
ne dişler birbirine kenetli
ne yüreklerde ateş
biz ki maddede sevdik emeğimizi
emeğimizde kendimizi sevdik
dur burada mermere biçim veren
mermerin biçim verdiği burada dur
bir damlada okyanus olmanın sırrını gör
mertebesine çık bir okyanusta damla olmanın
bu işte sevmek sevmek
yaratmak yaratılmak bu
bu hep bir ağızdan indirmek dallardan mutluluğu

Asım Gönen

Kıvılcımlı'nın "Günlük Anılar"ı

Kıvılcımlı'nın "Bütün Eserleri"ni yayınlamaya başlayan *Sosyal İnsan Yayınları*, serinin 16. kitabı olarak, "GÜNLÜK ANILAR"ı yayınladı.

Nisan 1971'de Sıkıyönetim ilanı ile evinden ayrılan Kıvılcımlı, 25 Nisan 1971 gününden başlayarak günlük değerlendirmeler yazmaya başlamış. Son günlük yazının tarihi, 25 Eylül 1971. Yani yaşamının son 6 ayında, anılarını ve değerlendirmelerini aktarmış bizlere. Günlüklerinden başka, 29 Eylül 1971 tarihli ilk ve 02 Ekim 1971 tarihli ikinci mektuplarla İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesine "ön savunma"sını da yazmış. Ayrıca son yazdıkları arasında 30 Eylül 1971 tarihli "Brejnev'e Mektup" da var. Kısacası, o büyük devrimci, son nefesini vermezden 1 hafta öncesine kadar yazmış, yazmış. Yayımlanan "Günlük Anılar" kitabında tüm bu yazı ve mektuplar yer alıyor.

"Şimdi üç ölüm cezası ile mahkum bulunuyorum. :

"1- Prostat Adeno Karsinom başlangıcı. Yetmişinde insanın tabii idam hükmüdür. Ona bir diyeceğim yok. Ondan kaçmamam.

"2- Türkiye'de Sıkıyönetim Mahkemesi: 'Yılanın Baş', 'Azılı Komünist' olarak, idam cezasıyla tevkifime karar verdi. Bunu da sosyal ve politik bakımından 'tabii' sayıyorum. Bundan kaçtım.

"3- Nerede ve hangisi olduğunu bilmediğim bir 'Türkiye Komünist Partisi', beni bu sıra Parti'den atmış. Bu moral 'idam' kararını artık 'tabii' bulamıyorum ve kaçamıyorum. 1. ve 2. ölüm cezaları olacağına varır. 3. ölüm cezasına karşı, hiç değilse burjuva mahkemelerindeki kadar savunma hakkımı kullanmazsam, bu savaş dünyasından giderayak, son görevimi yapmamış olurum "

Anılarını, özellikle "Kim Suçlamış-Parti Anılarım" bölümünü yazmasını böyle gerekçelendiriyor Kıvılcımlı.

"Günlük Anılar"ın yazılma gerekçeleri sadece bunlar değil tabii. Tüm bir yaşamın, "bu savaş dünyası"nda. Her anı kıyasıyla savaşarak geçmiş bir yaşamın da özeti.

İşkenceli kovuşturmalar sonucu yatılan 22 yıl hapis hayatı, zamanı doldurarak geçirilmiş bir süre olmamış hiç Kıvılcımlı için. Şöyle diyor "Brejnev'e Mektup"ta:

“.... Bir Marksist-Leninist militan, Türkiye’de teorice ve pratikçe tam 50 yıl dövüşüyor. 22 yıllık hapishanelerini, her defasında, Lenin’in dediği gibi: ‘Alfabeden başlayıp, yüce cebiri bitirecek’ bir okula çeviriyor. Sabırlıcasına ve sistemlicesine: Marks-Engels-Lenin-Stalin’i, Tarihi, Ekonomi Politiği, Diyalektiği, Tarihçil Maddeciliği klasik olarak etüd ediyor. Ve Lenin’in öğütlediği gibi: Kendi ülkesinin tarihini, ekonomi politikasını ve sınıf ilişkilerini, özge orijinallikleri içinde araştırıyor. Böylece o militan yüzlerce kitap yazıyor. Kendi dilinde, çoğu temelli orijinal olan 40’tan aşırı kitap yayınlıyor.”(Mektup)

İşte bu yüzlerce kitabın tamamını “Bütün Eserler” formatında yayınlamaya başlayan *Sosyal İnsan Yayınları*, Mart ayı sonunda “Günlük Anılar”ı yeniden yayınladı.

Anılar 9 bölümden oluşuyor. Ankara’daki ilk sığınak evindeki ve Alanya’daki notlarda, daha çok o günlerin yorumu var. Hakim sınıfların 12 Mart tezgahı, bu tezgahın nasıl oluştuğu, Devrimci Gençliğin nasıl bir sürekle avıyla provokasyonlara sürüklendiği, son derece edebî bir dille anlatılıyor. Ancak umudu tükenmemiştir.” *Elbet dökülen masum devrimci kanı boşa gitmedi ve gidemezdi ve gitmeyecektir. Diyalektiğin öbür momentisi zart zurtla hiçe indirilemez. Tepecektir. Temiz genç kanın döküldüğü toprakta, tohum kaçınılmazca çimlenecek filiz verecektir. Buna, en başta piyesi sahneye koyan kurnaz, o çok hain parabalalarının en ufak kuşkusu bulunmasın.”* Der.

Bu değerlendirmenin, sıcağı sıcağına, yani 12 Mart tezgahı henüz sahnede yeni iken, 8 Mayıs 1971’de yapıldığını hatırlatalım.

Daha sonraki bölüm Suriye’de misafir edilirken yazdığı günlüklerden oluşuyor. “Şam: Tarihte Sam Oğulları” başlığında derlenmiş. Kıvılcımlı burada, büyük bir yetkinlikle, kendi *Tarih Tezi*’ni de işleyerek, Ortadoğu coğrafyasında Sam Oğulları’nın serüvenini tarihi gelişimiyle anlatıyor. Kutsal metinlerden ve tarihi olaylardan yararlanarak, Arap-İsrail anlaşmazlığının tarihi köklerini tartışırken, öte yandan Suriye’deki BA-AS sosyalizmiyle ilgili gözlemlerini de aktarıyor.

Sofya: Yaşayan Sosyalizmden İzlenimler başlığında Bulgaristan günleri, Bulgaristan Komünist Partisi ve Dimitrof ile ilgili ilginç tespitlerde bulunuyor. Bizim tabansızlarla karşılaştırıp, bizimkilerin çapsizliğini ortaya koyuyor. Orada Dimitrof için şu değerlendirmeyi yapar:

“Bulgaristan, o günler, kendi içinden yetişmiş komünisti, Hitler’in asması için ferman vereceklerin elindeydi. Bulgar adsız militanı, omuzlarına düşen Dünya Devrimci görevini de yerine getirmeyi bildi. Dünya Komünizmine yalnız pratik alanda değil, teorik alanda da faşizmin ne

olduğunu ve onunla nasıl dövüşüleceğini öğretti. Kendilerine Dimitrof'un ününden bir parça bulaştırmak isteyen bizim kılıkuyruklardan kimisini bilirim. Moskova'da Dimitrof'un da kendileri gibi biri olduğunu sık sık anarak dururlardı. Dimitrof'ta olağanüstü poz ve çalım bulunmadığına şaşarlardı. Bulgaristan böyle şaşırtıcı insanların ülkesidir."

Bütün yaşamını adadığı sosyalizm ülküsünün hayata geçirilmeye çalışıldığı ülkededir. Çok az da olsa dışarıya çıkabildiğinde gördükleri mutlu eder onu. Polis kulübesinin boş olmasından, taze çörek yapıp satan ninelerin gönüllülüğüne, insanların saygıyla alışveriş kuyruklarında beklemesine kadar her işareti, yaşayan sosyalizmin izleri sayar.

Ancak Bulgaristan'da onu bir şok beklemektedir. Yıllardır proletarya anavatanlarına çöreklenmiş bir asalak sürüsünün kıskırtmasıyla, sosyalist ülkelerde barınmayacağı söylenir Kıvılcımlı ve arkadaşlarına. Brejnev'e mektubunda şöyle isyan eder buna:

*"Derken, Sofya'da, pek orijinal bir yandan dokundurma ile, hayatımda ilk kez, herhangi bir 'Türk Komünist Partisi'nin (ki Moskova'da yahut Berlin'de bulunmuş) beni kendi kanunları dışına atmış olduğu haber verildi, sonra haber inkâr edildi. Bunun mantık sonucu olarak, Moskova ile kısa bir danışıştan sonra, Bulgaristan Halk Cumhuriyeti ile Alman Demokratik Cumhuriyeti polisleri, hiçbir izahat verilmeksizin, beni (iki arkadaşım ile birlikte) kendi sosyalist sınırları dışına, **Amerikan emperyalizminin askercil üssü Türkiye'nin dostları olan Kapitalist ülkelere doğru ve interpol ağlarına doğru, ne yaşıma, ne geçmişime, ne ameliyat sonrası kanser kanamalarına ve acılarıma bakmaksızın, püskürtüp attılar.***

"Bu sosyalist adalet midir? Cinayetim ne idi? O idam hükmünü kim vermişti?" (Mektup, abç)

Kitabın, geriye dönüşle, Kıbrıs'a, oradan Suriye ve Bulgaristan'a geçiş serüvenini anlatan "Finike Sularında Barışçıl Korsanlık" bölümünden sonra, "Kim Suçlamış-Parti Anılarım" bölümüne ulaşılır. Bu bölüm, "Günlük Anılar"ın 30 Temmuz 1971 ile 15 Ağustos 1971 arası günlüklerden oluşuyor. Daha önce ayrılarak "Kim Suçlamış" başlığıyla ayrı bir kitap olarak yayınlanmış. Elimizdeki "Günlük Anılar" kitabında ise bu bölümler yerlerine konularak, anıların bütünlüğü yeniden sağlanmış. Bu bölümde Kıvılcımlı, Türkiye Komünist Partisi ile ilgili anılarını yazar. Önce "eskiler" dediği yoldaşlarını hatırlar. Dr. Şefik Hüsnü, Baytar Cevdet ve Hasan Ali Ediz'i sayar "eskiler" diye. Onların bu "partiden atılma" ile ilgisinin olamayacağını inceler. Sonra "yeniler" diye bir kategori sıralar. Bunlar, hepsi de çeşitli zamanlarda Parti dışına düşmüş, ancak Mosko-

va'da ya da Leipzig'de yeniden buluşarak, "Dış Büro" adıyla toplanıp, sonra da SBKP'nin icazetiyle "TKP" adını almış olan, Nazım Hikmet, Laz İsmail ve Zeki Baştımar grubudur. Uzun uzun onların gerçek iç yüzlerini anlatıyor Kıvılcımlı. "Parti'den atılmıştır" hükmünü veren Laz İsmail ve çevresidir. Şaşar Kıvılcımlı bu kadar küçülmelerine: "Ne istemiş olabilirler? Bilmiyorum. Hiç birisinin düşünmeye cesaret edemedikleri kadar eziyete sırf inanç gücümlle katlanmış olmama dayanamıyorlar. Benim elimden ne gelir? Nasıl olduğumdan başka türlü görünebilirim?" "Sizleri merak ediyorum" der onlara. "Sizlerin merak edilecek yanınız yok. Keyfiniz yerinde. Gıcır gıcır sosyalist arabalarınız ve yetkileriniz altınızda. Merak ettiğim içlerinizin içidir." "... kovula kovula, son ümitle, bir sosyalist ülkede birkaç yıl değil, birkaç ay dinlenip tedavi olmayı düşünmüş bu insan için nasıl: " 'Biz onu partiden attık' diyebildiniz? Sosyalist devlet sınırlarından, dünkü Nazi devletinin kucağına o insanı nasıl atırdınız?" "Eğer Dr. Kıvılcımlı'nın suçlu olduğuna kanılı iseniz, onu gelmez en toleranssız halk mahkemesi önüne çıkarmayı düşünmek namusluluğunu ve haysiyetini olsun gösterirdiniz. Yapamadınız. "

Kitabın sonuna eklenen 'Brejnev'e Mektup'ta da şöyle der bunlar için: "Çok iyi anlıyorum. Beni suçlayanların kolektif alt-bilinçlerinde, benim politik varoluşumun ve hatta sadece var oluşumun uyandırdığı kuduruş, ancak onların gerçek Parti Tarihi önünde ve Türkiye İşçi Sınıfı önünde duydukları suçluluktan ileri geliyor..."

"Beni suçlayanların davranışları yalnız benim şahsıma dönük kalıydı mesele basitti: Marks'ın Engels'e yazdığı gibi: 'Gülünçlük eşeklerle paylaşılmaz'dı."

"Oysa, oynanan 40 milyon insanın alinyasıdır."

Evet, aslında anlatılan, Türkiye'nin insan maddesidir. Türkiye insanının dramıdır. Bir avuç insanın, sırtlarını bir yerlere dayanarak Türkiye sosyalist hareketine ihanete varan zarar verişleridir.

Ve anılar, "Yugoslavya: Yolculuğun Sonu" bölümüyle sonlanır. Bu günlerdeki yazılar, hastalığın son aşamalarında yazılmıştır. Ölümünden 15 gün önceki son satırlarını buraya almadan edemeyeceğiz. "Burada belki Kaddafi Nasır'ın boşluğunu doldurmak üzere CIA'ca seçilmiş. Sedat'in yerine Arap dünyasında 'sınıflar uzlaştırıcısı' bir ajan olacak. Niçin CIA'nın bu ince, uzun hesapları vaktinde kavranıp önlenemez?" Koma-ya girmeden önceki son günlerde uğraşısı bu Kıvılcımlı'nın.

Anısı yaşamlarımız boyu önümüzü aydınlatacak.

M. Emin Aslan'ın “Kürd Ulusal Hareketinin Değerlendirmesi...”

Kitabının Eleştirel Okuması

M. Emin Aslan imzalı elimizdeki kitabın adı, ‘Kürd Ulusal Hareketinin Değerlendirilmesi Ve Ulusal Siyaset’ tir. M. Emin Aslan bu kitabında genel olarak ulus ve ulusal sorunu ele almış, aynı zamanda Türkiye ve Ortadoğu’daki Kürt ulusal sorununu ele almıştır. Kitabın önsözünden anlaşıldığı kadarıyla, kitabın yayınlanmış olduğu yayınevi olan *Weşenan Ray* isimli yayınevi yeni kurulmuş bir yayınevidir. Yeni bir Kürt hareketinin oluşumu yönünde mesajlar veriyor önsöz yazısı. Buna göre, periyodik bir yayını çıkarıncaya kadar yayınevinden çıkacak olan kitapların önsözlerinde güncel politik görüşlerini ifade edecekler.

M. Emin Aslan’ın kitapta yer alan toplam görüşlerinden şöyle bir özet sonuç çıkartmak mümkündür: Aslan, ulusal sorunun çözümünde temel inceleme alanı olarak ele aldığı Sovyetler Birliği deneyimini olumsuzlamaktadır. Özellikle SBKP Stalin döneminin tüm politikaları eleştirilmektedir. Eleştirilmekten de öte, Stalin ve dönemin partisinin izlediği politikalar karşı cepheye koyularak değerlendiriliyor. M. Emin Aslan, Komüntern’in ilk dört kongresini doğru kabul edip, daha sonraki politikaları reddediyor. Komüntern’in ilk dört kongresi de Lenin’in ölüm tarihi olan 1924’e kadar olan dönemi kapsıyor.

M. Emin Aslan, genel konularla ilgili olarak dünya sosyalist hareketinin çizgisini referans olarak almakla birlikte, öte yandan ulusal sorun konusunda Marx’tan Stalin’e kadar hemen hemen herkesi eleştirmektedir.

M. Emin Aslan, Marx’ın ilerlemeci tarih anlayışını savunduğunu, dolayısıyla ezilen ve sömürülen ulusların haklarını göz ardı ettiğini düşünmektedir. Bu düşüncesine dayanak olarak, bilinen genel örnekleri göstermektedir. İngiltere’nin Hindistan sömürgesini, Fransa’nın Cezayir sömürgesini Marx’ın olumladığını iddia ediyor yazar. Gerçi Marx eleştirisini biraz daha yumuşatarak, aslında 1868 ile 1870’lerde Marx-Engels’in ilerlemeci anlayıştan farklı olarak, İrlanda sorununda net bir tavır aldıklarını söylüyor. Hatta yazar, 1. Enternasyonal’in bu sorun nedeniyle lağvedildiğini savunmaktadır. Zaten daha sonra oluşan 2. Enternasyonalciler batı merkeziliği ve ilerlemeciliği açıktan savunmuşlardır.

M. Emin Aslan, genel kabul görmüş bir teori olan ulusal kurtuluş hareketlerinin antiemperyalist ve antifeodal olması gerektiği yönündeki

normu kabul etmiyor. Bir ulusal kurtuluş hareketinin antiemperyalist ve antifeodal olması gerekmediğini savunuyor.

Lenin genel olarak ulusal kurtuluş hareketlerinin desteklenmesini bazı şartlara bağlı kılıyordu. Antiemperyalist ve ilerici olması şartı mesele. İşte M. Emin Aslan bu şarta bağlılığı eleştiriyor. M. Emin Aslan, ezen ulus milliyetçiliğinin gerici olduğunu fakat ezilen ulus milliyetçiliğinin ilerici olduğunu savunmaktadır. Bu nedenle, ezilen ulus milliyetçiliğini bir ulusal hareketin desteklenmesinin önünde engel olarak görmüyor.

M. Emin Aslan, Komüntern toplantılarından birinde yaşanan bir tartışmayı aktarıyor. Söz konusu toplantıda, Lenin ile Hindistan delegesi olan Manabendra Nath Roy arasında ilginç bir tartışma geçiyor. Roy ezilen, doğulu ulus ve halklarından alınan pay kesilmedikçe batıdaki işçi hareketinin devrime yürümeyeceğini savunuyor. Lenin bu tezi Hindistan örneğini vererek eleştirmiş olsa da genel olarak bu görüşe olumlu bakıyor. Lenin, Hindistan'daki köylülük ve yoksulluk had safhada olduğu halde devrimci hareketin neden gelişmediğini soruyor. Fakat sonuç olarak kongre, sömürge bölgelerden elde edilen payın kesilmeye çalışılması diye bir kararı almış oluyor.

M. Emin Aslan, Sovyetler Birliği'nde yerel ve ulusal halklardan oluşan kadroların görevlerinden alındıklarını ve yerlerine Rus olanlardan seçilmiş kadroların atandığını iddia ediyor. Buna en çarpıcı örnek olarak Sultan Galiyev'i veriyor. Sultan Galiyev'in etnik milliyetçi olduğu suçlamasıyla imha edildiğini iddia ediyor yazar. M. Emin Aslan, Stalin dönemindeki Sovyetler Birliği'nin ulusalcı bir siyaset izlediğini iddia ediyor. Bu nedenden dolayı da Türkiye'deki Kemalist hareketin desteklenmesi yönünde bir yönlendirmede bulunduğunu söylüyor.

M. Emin Aslan, Kürt ulusal mücadelesinde 1960'lardan beri varlığını sürdüren Barzani liderliğindeki KDP'yi Kürt ulusal mücadelesinin gelişimi açısından önemli bir etken olarak görüyor. M. Emin Aslan, KDP'nin yerelliği esas alması ve Avrupa merkezci bakıştan uzak olmasını olumlu bir özellik olarak tespit edip, bu özelliğini savunuyor. KDP'nin orada yaşayan halkın eskiden beri taşıdığı olduğu bazı geleneksel anlayışları koruma çabasını olumlu özellikler olarak değerlendiriyor.

M. Emin Aslan, Kürt sorunuyla ilgili "bağımsız ve birleşik Kürdistan" tezini savunuyor. Doğal olarak PKK hareketini, bağımsız Kürdistan tezini savunmamakla eleştiriyor. Hem Kuzey Irak'taki Kürt hareketlerini hem de Türkiye'deki Kürt hareketini Kürdistanlı bir siyaset izlememekle eleştiriyor.

M. Emin Aslan, Troçki referanslı bir dünya devrimi çizgisini savunuyor. Bir dünya partisinin kurulmasını öneriyor. Yani komünist enter-nasyonal.

Ayrıca genel Kürt hareketlerinin mitolojik bir olay olan Demirci Ka-wa'nın isyanını temsil eden Newroz'un anılıp ta, önemli bir tarihsel olay olan Mahabat Kürt Cumhuriyeti'nin kuruluş yıldönümünün anılmamış olmasını eleştiriyor.

Kurulduğundan kısa bir süre sonra, Sovyetler Birliği'nin Mahabat Kürt Cumhuriyeti'nden desteğini çekmesini eleştiriyor yazar. Bunun nedeninin Sovyetlerin bir dış saldırıya maruz kalmaktan korunmak amacı taşıdığını söylüyor.

M. Emin Aslan, genel olarak Sovyetler Birliği deneyimini olumsuzlayan ve tüm sürecin günahlarını Stalin'e yükleyen çizgiyi savunmaktadır. Yazara göre Stalin döneminde Birleşmiş Milletler'e üye olunarak "barış içinde bir arada yaşama" politikası savunulmuştur. Yazar, "Birleşmiş Milletler" tanımlaması yerine bu kurumun "Birleşik Devletler" olarak tanımlanmasının daha doğru olacağını söylüyor.

Özellikle ulusal sorun konusunda, yeryüzünde şu ana kadar gelmiş geçmiş sistemler içinde, uluslara ve farklı kültürlere özgürlük tanınması noktasında Sovyetler Birliği deneyimini aşan bir sistem bulunmamaktadır. Orada Ulusların Kendi Kaderini Tayin Etme Hakkı ilkesi komünist olmanın kriterlerinden biri olarak belirlenmiştir. Pratikte de sistemi zarara uğratan bir etkisi olmasına karşın ayrılmak isteyen uluslara bu hak tanınmıştır. Örneğin Finlilerin elini bu ilkenin bir gereği olarak sıkamak zorunda kaldığını söylemiştir Lenin. Sovyetler Birliği'nde alfabe-si olmayan halklara alfabe oluşturulmuştur. Sözlü tarih anlayışı yerine yazılı tarih sürecine geçilmiştir. Farklı dil, kültür ve geleneklere saygı ve özgürlük tanınmıştır. Ulusal sorun konusunda da kuşkusuz eksik ve hatalar olmuştur. Bunlar araştırılıp ortaya çıkartılır. Bu ayrı bir tartışma konusu. Ancak Sovyetler Birliği'nin bir halklar ve kültürler hapishanesi olduğunu söylemek akılsel bir yaklaşım olmaz.

Lenin ile Roy'un enternasyonal toplantısında vurguladıkları, geri bırakılmış ülke devrimlerinin kaderinin merkez ülke devrimlerine havale edilmesinin reddedilmesi görüşü dikkate değer bir öneridir. Çünkü sonuçtan bakıldığında, devrimlerin en ileri kapitalist ülkelerden olmasının mutlak bir kural olmadığı görülüyor. Hatta yaşanan pratik deneyimler bunun tam tersi istikamette oldu. Devrimlerin çoğunluğu bağımlı ve sömürge coğrafyalarda baş gösterdi. Özel koşullar nerelerde oluşturulabilirdiyse devrimler de oralardan patlak verdi. Sosyalizm denemelerinde yaşanan geriye düşüşten sonraki süreçte gelişen devrimci kalkışmalar da gene merkez değil, çevre coğrafyalarda boy verdi. İktisadi koşulların yanında kültürel özelliklerin öznenin örgütlenmesinde belirleyici bir etken olduğu görülüyor.

5 Mart 2009

Dilekçe Vermekle Lazca Yaşar mı?!

TRT-6'nın 1 Ocak 2009'da "Kürtçe" yayına başlamasının ardından, www.lazcayayinistiyorum.azlaguyi.com bir imza kampanyası açmış ve TRT'nin Lazca da yayın yapması için binlerce imza toplamıştı. Bir köy sitesinin bu kadar güçlü olarak sesini duyurması ve bir kamuoyu baskısı oluşturması karşısında, gazeteci Meriç Tafolar konuyu "Lazlar da TV istiyor" başlığıyla 13 Ocak 2009 Salı günü Milliyet Gazetesi'nde haber yapmıştı. Binlerce imza toplayan bu siteye ve bu konuda duyarlı ve kurumsal çalışmalar yürüten diğer kişi ve kuruluşlara başvurmak, birlikte ciddi bir proje hazırlamak ve birlikte hareket etmek yerine, Laz Kültür Derneği adına 16 Ocak 2009 tarihinde TRT'ye başvuruldu. Lazca da yayın yapılması talep edildi. Aslında Laz Kültür Derneği'nin içindeki kimi kişiler 2004 ve 2005'te de aynı talep ile TRT'ye başvurmuşlar ve sonuç alamamışlardı, sayısız diğer yurttaş gibi.

Lazcanın yıllardır yok sayıldığını, kurumsal hiçbir desteğinin bulunmadığını, Lazca yayın yapabilecek yetişmiş elamanların Türkiye'de bulunmadığını bile bile, TRT'den Lazca yayın yapmasını istemek konuyu sulandırmaktır. Laz Kültür Derneği yöneticilerinin, adlarını duyurmak ve esen rüzgârdan faydalanmak amacıyla TRT'ye başvurmaları uygun bir davranış değildir. Unutmamak gerekir ki, bazı yurttaşlar Lazca yayın konusunda çok anlamlı, ciddi davranışlar da sergilediler. Bunlardan ilki Mehmet Bekaroğlu, diğeri ise Faik Aksamaz'dır.

Laz Kültür Derneği yöneticileri, TRT'nin neden Lazca yayın yapmadığını öğrenmek için bir dilekçe verebilirlerdi. Akabinde de TRT'ye ciddi bir proje sunabilirlerdi. TRT binası önünde sergiledikleri komik şov yerine de, emek harcayarak önceden hazırlayacakları Lazca bir açıklamayı birisi okur, bir başkası da Türkçeye çevirebilirdi.

Dilekçe Verme Yarışı

Laz Kültür Derneği'nin TRT'den keramet bekleyen başvurusunun ardından bu kez bir başka grubun Lazca konusundaki dilekçesi gündeme geldi. Dokuz kişilik bir grup; Başbakanlığa, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığına ve Kültür Bakanlığına Almanya'dan bir dilekçe göndermiş. Altında; Aydın Karahasan, Ayfer Küçükali, Beyhan Çolak, Celal Alpaslan, Nurtan Altunbaş Alpaslan, Mustafa Kibaroğlu, Sadık Varer, Selma Çakır Koçiva, Yılmaz Karahasan'ın imzaları bulunan dilekçe, baştan emperyalistlerin güdümünde ve onların kapitalist çıkarlarının beğçisi BM'nin bir kuruluşu olan UNESCO'nun şemsiyesi altına sığınyor ve onun ağızıyla konuş-

yor. Bu grup da, Lazca konusunda duyarlı, ciddi üretimlerde bulunan ve kurumsal çalışmalar yürüten diğer kişi ve kuruluşlara başvurmak, onlarla birlikte ciddi projeler hazırlamak ve birlikte hareket etmek yerine Almanya'dan dilekçe gönderiyor.

Lazca için, anadilde eğitim mi, anadil öğretimi mi, pek karar veremeyen bu grup da, bütün bunların nasıl yapılacağına hiç kafa yormuyor. Müfredatlar hazırlanmasını ve Halk Eğitim Merkezlerinin de Lazca okuma-yazma kursları açmasını isteyen bu grup, Karadeniz Teknik Üniversitesinde Kafkasya dilleri için de bir enstitü oluşturulmasını bekliyor.

Dilekçede; basın yayın özgürlüğünün, kaybolmakta olan dillerin ve kültürlerin yok oluşunu kısmen yavaşlatarak insanlığın kültürel zenginliğinin korunabilmesine bir ölçüde katkı sağlayabileceği de söyleniyor. Ayrıca olumlu düzenlemelerin anayasa güvencesine alınması da isteniyor. Sözcülüğünü Almanya'dan Lazebura Birliği yönetim kurulu üyesi Selma Çakır Koçiva'nın yaptığı bu grup, değiştirilen Lazca yer adlarının resmi olarak yeniden kullanılmasını da istiyor.

Lazca'yı Yaşatmak ve Geliştirmek İçin Lâfa Değil Somut Projeye İhtiyaç Var! Lazcanın yaşatılması, geliştirilmesi ve gelecek kuşaklara kurumsal olarak aktarılmasının bu grup için de bir anlam teşkil etmediği görülüyor. Bunun yerine Lazca adına bir şeyler yapıldığı izlenimi uyandırılmaya çalışılıyor.

Bu dilekçenin içeriğinde dile getirilen konular, en az on yıldır onlarca kişi tarafından defalarca yazıldı. Bari dilekçeyi Türkçe ve Lazca kaleme alıp ilgili yerlere gönderselerdi!

Bu grup da, Lazcanın yıllardır yok sayıldığını, kurumsal hiçbir desteğinin bulunmadığını, Lazca öğretim-eğitim yapabilecek yetişmiş elamanın Türkiye'de bulunmadığını bile bile, okullarda ve Halk Eğitim Merkezlerinde Lazcaya yönelik çalışmalar yapılmasını isteyerek konuyu sulandırıyor.

Ağlamak mı Proje Üretmek mi?!

Bu dilekçeyi sahiplenen lazebura.net'in de Lazcanın korunması, yaşatılması ve geliştirilmesi konusunda bunca yıldır neler yaptığını samimi olarak sorgulaması gerekiyor. Türkiye'deki siyasî otoritelere uzaktan dilekçe vermek ve bunun basında çıkan haberlerini duyurmak, Lazca'yı yaşatma mücadelesine katkısı olan davranışlardan değildir. Uzun yıllardır tekrarlananları tekrarlamak, Lazca ölüyor diye ağlamak ve kurumsal anlamda ciddi hiçbir şey yapmadan UNESCO'ya sığınmak ve onun ağızıyla konuşmak utanılacak bir davranıştır. Lazca'yı savunduğu iddiasında bulunanların sitelerinde Lazca yayın oranının oldukça düşük olması ve internet üzerinden Lazca radyo yayını yapmamaları Lazcaya ne kadar önem verdiklerini gösteriyor.

Selma Koçiva, Geçmişini Sömürmekten Vazgeçmelidir

Bu grubun sözcülüğünü yapan Selma Koçiva, Lazlar konusunda yazan ilklerdendir. Benim bildiğim, toplumsal konularda da Lazca makale yazan ilk kişidir. Lazca öğretimi konusunda az da olsa kafa yormuş bir insandır. Bu sebeple, onun geçmişte yaptıklarına ve emeğine saygı duyulmalıdır. Kendisini yenileyemediği, kolektif üretimin önemini anlayamadığı, kendisini ve Lazcasını geliştiremediği için ve entelektüel anlamda yazan çizenin artmasına sevineceği yerde, her küçük burjuva gibi şimdi kendi geçmişini sömürmekte ve rekabet duygusunun girdabında çırpınıp durmaktadır.

Selma Koçiva, lazebura.net'in yanı sıra Güney Dergisi'nin 47. sayısında da* yayınlanmış olan "Lazcanın Yazı Diline Kavuşma Serüveni" başlıklı makalesinde şöyle diyor: "...Yüreğimde yasaklı bir dilin sevdası ile, otuz yıllık aşkın yazma serüvenim, inatla sürüyor. Belki de pek kimseyi çekmeyen ender bir eylem biçimidir. Yazı dili olmamış bir dilde yazmak..." Lazcanın Sovyetler Birliği'nde 1920'li yıllarda yazılı bir dil haline gelmiş olduğunu başlangıçta bilemeyen Selma Koçiva'nın Lazcanın yazma serüvenini kendisi ile başlatması makul sayılabilir. Ne var ki, Sovyetler Birliği'nde Lazcanın yazılı bir dil haline geldiğini ve okullarda Lazca anadil derslerinin de yapıldığını sağır sultan bile duyduktan çok sonraları da milâdı kendisi ile başlatmaya çalışması ilginçtir. Yine lazebura.net'te yayımlanan "Laz Kültür Hareketinde Yol Ayrımı" başlıklı makalesi de bu yanlış tavrına destek oluyor: "...Yıllar önce 1984'de Laz Alfabeti üzerine yaptığımız çalışmada dört kişiydik. Çalışma Grubu Lazebura'yı oluşturduk ve 90'lı yıllara kadar Lazca yazı dilini yaydık... 1992'de Wolfgang Feurstein ile birlikte Kaçkar Kültür çevresini oluşturduk. Bu yıllarda Türkiye'de Laz dili ve kültürü üzerine yazan yoktu..."

"Benden Sonra Tufan" Mantiği

Aynı makalesindeki şu satırları da oldukça ilginç: "...MJORA... çıkarıldı. İstanbul'daki Lazların bir arada iş yapılabilirlikleri açısından önemli bir adımdı. 2 sayı çıktı, kitap değil dergidir bahanesiyle durduruldu. Bu durdurma zaten zor yürüyen birlikteliği sonlandırdı. O dönem yayın kurulunda ortak hareket ettiği kişilerin birçoğu da; İsmail Avcı Bucaklışı'nın öfkeli üslubundan nasibini almış, gene kendi çevresinde düşman olarak ilan etmiş, karalama politikaları yürüterek bu insanlarla sanal ortamlarda bir Laz'a yakışmayan küfürlü tartışmalar yürütmüştür..." Selma Koçiva'nın bu satırları yazdığı tarih 24.11.2006'dır. Bu yazısında bahsettiği çirkinliklerin yaşandığı tarih ise 2000 veya 2001 yılı. Selma Koçiva, bunları söylemek için neden bu kadar bekledi ki?! Hele makalesinde "...90'lı yıllardan sonra inisiyatif İstanbul'daki Laz aydınlarına geçti..." demesi bu konulara nasıl baktığını gösteriyor. Selma Koçiva için Lazca değil, "inisiyatif" önemliymiş meğersel!

"Ogni"yi Küçük Görmek

Kendisinin yazılarını da yayınlayan ve Almanya'da yaşamasına rağmen, adına künyesinde de yer veren Ogni Kültür Dergisi'ne ilişkin olarak Selma Koçiva şunları yazıyor: "...bir grup Laz aydını 93- 94 yıllarında OG-Nİ dergisini çıkardı... dergi, ekip ruhu oluşturulamadığı için dağıldı..." Bu satırları yazdığı "Laz Kültür Hareketinde Yol Ayrımı..." başlıklı makalesiyle, eleştiriyi zamanında değil de işi bitince yaparak kolektif üretime ne kadar değer verdiğini gösteriyor!

Selma Koçiva, dernekleşmeyi kutsuyor ve şöyle diyor: "Özellikle İsmail Avcı Bucaklışi, İstanbul'daki çevrenin dernekleşmesine her zaman karşıydı. Böylelikle kolektif çalışmada, çalışma grubunun birey üzerindeki denetimi engellendi. Bu da bu alanda var olan otorite boşluğunu, sürekli kılmış oldu. Kurumlaşmadan bir dernek etrafında örgütlenmeden bir kültür hareketi nasıl yürütülür? Biz Almanya'da en azından bir grup olarak hareket ediyoruz. Ve yasal bir statümüz var..." Lazca'yı yaşatma ve geliştirme konusunda hiçbir somut projesi olmayan ve ne yapacağını bilmeyen, dolayısıyla da sağlıklı bir duruşu olmayan bir değil yüz dernek olsa, her birinin binlerce üyesi olsa ne işe yarar?! Böyle dernekler, şeyhlerinin yönetiminde, başkalarının manipülasyonlara açık yapılar olurlar. Sağa sola dilekçe vermek, Lazca'yı yaşatma ve geliştirme adına hiçbir şey yapmadan sadece Lazca ölüyor diye ağlamak, UNESCO'yu referans almak ve basında çıkan haberleri yayınlamak için dernek kurmaya ihtiyaç yoktur.

Böyle Hareket mi Olur?!

Gerek Laz Kültür Derneği gerekse de Selma Koçiva'nın sözcülüğünü yaptığı grubun talepleri, ulusal basında "Lazların talebi" olarak duyuruldu. Herkes çok iyi biliyor ki, Türkiye'de hiçbir kişi ve kurumun Lazlar adına konuşmaya hakkı yoktur. Önemli olan Lazca'yı korumak, yaşatmak ve geliştirmek adına konuşmaktır. Gerek Laz Kültür Derneği gerekse de Selma Koçiva'nın sözcülüğünü yaptığı grup; Lazca konusunda projeler üretmek için kafa yormak yerine, birilerinin ellerinden tutmasını istiyor. Üretmeden bir şeyleri sahiplenmek istiyorlar. İçi boş talepleri hiç kimsenin ciddiye alması mümkün değildir. Böylece de ciddi taleplerin önüne set çekmiş oluyorlar. Bu şovlar, küçük burjuvanın boy göstermesi ve fiyaka yapmasının bir sonucu olarak ortaya çıkıyorsa, bu ayıptır. Eğer birilerinin aklı ve yönlendirmesiyle bu şovlar yapılıyorsa, bu daha da ayıp, ancak tehlikelidir. Selma Koçiva'nın iddia ettiği gibi bir "Laz Kültür Hareketi" hiçbir zaman oluşmamıştır. Onun için de bir "yol ayrımı" yaşanmamıştır. Bazı entelektüellerin bazı çabalarından söz edilebilir ancak.

Almanya'dakiler Neler Yapabilir?

Gerek küçük burjuvanın kaprislerini törpülemenin ve gerekse de manipülatörlerin provokasyonlarını önlemenin panzehiri kolektif çalışma ve

üretimdir. Öncelikle Selma Koçiva özeleştirisini basın aracılığı ile duyurmalıdır. Lazebura Birliği yönetim kurulu bunları değerlendirmelidir. Almanya'dan talepte bulunan bu grup da bir değerlendirme yapmalıdır. Lazebura.net güncel Lazca yayınlara geçmeli ve internet üzerinden bir radyo yayını başlatmalıdır. Bu konularda Gürcistanlı dilbilimciler ve radyo ve televizyon programcılarında da destek aranabilir. Bugüne kadar Laz dili ve kültürünün yaşama ve geliştirilmesine katkıda bulunmuş kişi ve kuruluşlara ayırım gözetmeden tek tek ulaşılmalı ve sıcak ilişkiler kurulmaya çalışılmalıdır. Bu kişi ve kurumların desteği ile Almanya'daki bu grup da somut ilkelerini tespit etmeli ve net bir duruşa kavuşmalıdır. Lazcanın yaşatılması ve geliştirilmesine ilişkin ortak projelerin hazırlanması konusunda görev bölümü için buradakiler-oradakiler hep beraber çalışılmalıdır.

Almanya'dakiler de bir Laz halk şarkıları korosu oluşturmalı ve süratle repertuarlarını geliştirmelidir. Bu grup aynı zamanda, Gürcistan'da 1930'lu yıllarda yayınlanmış Lazca metinlerin Latin alfabesine dayalı alfabeyle aktarılması için Türkiye'de bu alanda çalışacak olanlarla hemen bağlantıya geçmeli ve kolektif bir çalışmaya destek olmalıdır. Böylece altı ay gibi bir kısa sürede 1000 sayfalık Lazca bir materyale sahip olunabilecektir. Bu Lazca metinler, Lazca diksiyonu düzgün kişilere okutulmalı, dijital ortama kaydedilmeli ve kullanıma sunulmalıdır. Almanya'dakiler de hafta sonlarında iki saati Lazca tartışmaya ayrılmalı. Bir konu tespit edilmeli. Bu konu etrafında Lazca olarak yapılacak tartışmalar kaydedilmeli ve internet ortamında yayınlanmalıdır.

Son Söz

Kendi gücüne güvenen insanların emeklerini seferber ederek oluşacak kolektif bir çalışma ve üretim ruhu, küçük burjuva eğilimleri büyük ölçüde törpüleyecektir. Lazcayı koruma ve geliştirme mücadelesi, Lazcayı yok etmeye çalışan kapitalist yoz kültüre karşı bir duruştur. Bu bağlamda Lazcanın korunup yaşatılması mücadelesi ve çay üreticilerinin emek mücadelesi bir elmanın iki yarısı gibidir. Bunu göremeyenlerin, konuyu sloganlarla geçiştirmekten ve emperyalist ABD ve AB'nin ikiyüzlülüğünün bir ifadesi olan UNESCO ağzıyla konuşmaktan ve A.İ.H.S.'ne sığınmaktan öte yapabilecekleri fazla bir şey de yoktur. Ayakları yere basmayan ve kurumsal disiplinli bir otoriteye sahip olmayanların ciddiye alınması mümkün değildir. Böyle olunca da, Almanya'da yaşayanların içi boş siyasî söylemleri de kuşkusuz başka aktörler tarafından her türden manipülasyon ve tahrifata açık olacaktır.

Sözün özü: Lazcayı yaşatma mücadelesi, kapitalist yabancılaşmaya karşı tutarlı bir duruşu somutta gösterme becerisiyle mümkündür.

18 Mart 2009-İstanbul

* Bkz.: Ali İhsan Aksamaz, "Ne Oldu Sana, Ne Oldu Böyle?!", **SORUN Polemik Dergisi**, Sayı: 8, Güz, 2003.

Yakın Tarihimiz Nasıl Tahrif Ediliyor -2-

Komünist Manifesto'nun Yayınlanması Üzerine Yapılan Tartışmalar

Marksist Klasikler; ***İşçi Sınıfı Partisi (İSP), Devrimci Proletarya Partisi (DPP), Komünist Parti (K.P.)*** disipliniyle oluşturulmuş ***Bilim Kurulu, Enstitü ve Akademi*** güvencesiyle üretiliyorsa, güvenilirlik kazanır. Bunun tersi, yani tecimsel kaygılarla üretiliyorsa o eserler her türden güvenilirliğini kaybeder. Yaşadığımız coğrafyada -adı ***DPP, İSP*** veya ***KP*** olsun- bu türden bir partileşme süreci yaşanmadığı gibi bu güvenceye bağlı ***Bilim Kurulu, Enstitü ve Akademi*** disiplinleri de ne yazık ki oluşturulamamıştır. Marksist Klasiklerin keyfe-keder, birilerinin paşa gönlüne göre tercüme edilerek bizim insanımıza sunulması beraberinde pek çok tehlikeyi de getirmiştir. Hele tecimsel kaygıların siyasî çağrışımların ardına saklanarak yapılmasının kanayan bu yarayı daha da azdırdığını söylemeliyiz. Tecimsel kaygıların siyasî çağrışımlarla örtülmesi olayına bir de burjuva resmî tarih anlayışı ile resmî ideolojilerin gölgesine sığınmak eklenince durum daha da perişan bir hale dönüşmüştür. Yine ayrıca yapılan tartışma ve atışmalarda burjuva hukukuna uygun ilişkilerin öne çıkarıldığı, böylece Devrimcilerin, Komünistlerin olması gereken devrimci yasallığının üstünü örtmeye çalıştığı da görülmektedir. Konuyu yazılarımızda ayrıntılı olarak işlediğimiz için burada örneklemeyi doğru bulmuyoruz; belgelidir.¹

Marksist Klasikler hakkında yapılan sözümona tartışmalar bu gerçekliğin dışında üretildiği için temelden yanlıştır. Yakın tarihimizin tahrif edilmesi neyse, Marksist Klasiklerin tahrifatı da aynı şeydir. Bu iki konu da birbirine bağlıdır.

* * *

İnsanlık henüz daha K. Marx, F. Engels, V. İ. Lenin (MEL) ayarında entelektüel birikimi olan dehaları üretemedi.

Kapitalist anarşinin hegemonyasında gözünü açıp kapitalist üretim, mülkiyet ve paylaşım ilişkileri açısından nasıplenen aydınlar da teori

ve pratikleriyle MEL'in düzeylerini bir türlü tutturamadı. Bu gidişle bu türden aydınlar arasından MEL'ler de çıkmayacağına benziyor.

Yaşadığımız coğrafyada da entelektüel birikim "çorak bir mevsim" misali hükmünü sürdürüyor...

Kapitalist Batı üniversitelerinde "devlet memuru" olarak hizmet sunan Marksistler arasından MEL'i aşmaya aday birileri de çıkmadı.

Marksist geçinenler 150 yıl rötardan sonra dahi ne *Kapital*, ne de *Komünist Manifesto* türünden bir eseri insanlığın hizmetine sunmadı / sunamadı.

Ulusal kurtuluş mücadeleleriyle sosyalist devrimlerin çözülmesiyle hegemonyasını daha "rahat" sürdürüleceğini uman emperyalist-kapitalist sistem, büyük bir iştahla tahkimatını yapmaya koyuldu. Ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesi veren ülke ve bölgelerin yanı sıra Sosyalist Sistem'in etki alanlarını da kuşatmayı becerdi.

Tarihsel ve sosyal ömrünü doldurmuş olan kapitalizm SSCB'nin çözülmesiyle bilim, teknik ve teknolojideki gelişme ve ilerleyişleri de yanına alarak sadece ve sadece görece "vitrin düzeltilmesi" yapabildi.

Böylelikle "yeni bir soluk" alıp cilalanan kapitalizm, doğasına uygun dönemsel krizlerden yakasını kurtaramadı.

Kapitalizm, ne "düşük yoğunluklu savaş", ne kapitalist küreselleşme, ne de haksız ve kirlili savaşlar çıkararak varlığını sürdürebildi.

Kapitalist anarşinin asla ebedî olmadığı yaşanan siyasal, ekonomik, askeri, kültürel vb. kriz ve çözümlerle iyice somutlaştı.

İnsanlık SSCB deneyiminin çözülmesiyle sosyal / enternasyonal kurtuluş mücadelesini bir süre için âdeta askıya aldı. Kendini tekelleri sermayenin çıkarlarına teslim eden ve de "marksist" geçinen bir kısım zevat "yeni" teoriler keşfetmeye başladı. Burjuva ideolojisi ve revizyonizm böylece "işbaşı" yapma fırsatı yakaladı. Zannedildi ki sosyalizmin bazı tarafları ile kapitalizminki birleştirilip bulamaç haline getirilirse kapitalist anarşi bir süre daha ayakta kalabilir!? Olmadı. Gezegenimizin en sömürücü ve en ahlâksız sistemi krizlerden kurtulamıyordu, yıkılması gerekiyordu. Tüm mekanizmaları çürümüş olan kapitalizm evrensel ölçekte devrimci yol ve yöntemlerle parçalanıp yıkılmayı beklemekteydi.

Kapitalizmi aşmaya ve yerine proletarya diktatörlüğünü kurmaya aday Devrimci Proletarya güçleri ise henüz böylesine kapsamlı tarihsel-sosyal görevlerini yerine getirecek **Kurum** ve **Araç**'larına işbaşı yaptıramamıştı. Fakat her şeye rağmen süreç kapitalizmin aleyhine işliyordu.

Emperyalist-kapitalist sistem krizlerle sarsıntı geçirmeye başlayınca “K. Marx haklıydı” denilmeye başlandı. K. Marx tekil bir insan değildi. K. Marx ve yoldaşı F. Engels, kurumsal merkezi disiplinli birer abide misali yerli yerindeydi.

K. Marx-F. Engels süreci V. İ. Lenin’in kapitalizmin görece geri olduğu Çarlık Otokrasisini devrimci yoldan yıkıp sosyalist kuruculuk görevine başlamasıyla Marx-Engels-Lenin üçlüsünün de haklı olduğu kimilerince anlaşılılmaya başlandı.

Paris Komünü’nden sonra Büyük Ekim Sosyalist Devrimi ile birlikte kapitalizmin yıkılabileceği kanıtlanıyordu.

Demek ki haksız, eşitsiz, adaletsiz, özgürlüksüz, sömürücü-sömürgeci ve ahlâksız sistemler yıkılabiliyordu!..

İnsanlık büyük acı ve kayıplarla bunu da öğrendi.

Kapitalizmin denizinde kulaç atan devlet memuru marksologlar, marksist geçinenler MEL’nin eserlerinde birer “bit yeniği” bulabilmek için “kıçlarını yırttılar.” Bir yığın laf salatasıyla ahkâm kestiler. “Bit yeniği” bulamayınca bu üçlünün devrimci / dönüştürücü tezlerini çarpıtma gibi “uçursuz” rollere soyundular (Neler söylemediler ki!...). Bunu da beceremediler. Çünkü, Bilimsel Sosyalizm-Komünizm davasını özümlemiş veya özümlemeye aday kadrolar çığ gibi gelişmekteydi. “Marksizmin yorumu ve pratikte yeniden üretimini” gerçekleştirmeye aday birimli kadroları hayat ve mücadele üretmişti.

Batı dünyası MEL ayarında entelektüel birikimi olan kadroları henüz yetiştiremedi. Marksist geçinen bir kısım aydınlar Stalin ve SSCB düşmanlığına endeksli burjuva revizyonist düşünceleriyle kapitalizmin vitrinini cilalamakla yetindiler. Bu türden aydınların kapitalizm hizmeti de hegemonların sistemini koruyup kollamaya yetmedi. Kapitalizm şimdi yeniden krizdedir. Kapitalizm kendisini tarihsel ve sosyal olarak aşacak güçlerin canını almasını bekliyor.

Dünya ölçeğinde marksolog ve marksist geçinenler bu ve benzeri etkinlikleriyle gündemi belirlemeye çalışırken, yaşadığımız coğrafyada durum neydi? Batı’daki akımların yüz gömlek gerisinde seyreden “entelektüel faaliyet” hangi düzeydeydi?

Devrimci, Sosyalist, Komünist ve de Bolşevik geçinen küçükburjuva avantürnye takımı sürece nasıl bakıyordu?

Marksist Klasikleri tecimsel kaygılarla basıp satan, bu yolda artıdeğer elde eden, ayrıca marksist geçinen veya yeri gelince yaptığı işi fazlaca idealize ederek siyasî çağrışım yapan zevatın konumu nasıldı? Onların birikim ve kaygıları neydi? Ne diyorlardı?

Bu türden soru ve sorunları sürekli biçimde gündeminden düşürmeyen *Kolektifimiz Çalışanları, Dergi ve Telif Kitap* üreterek can alıcı bir konuya parmak basmayı başarmıştı. Burjuva ve küçükburjuva “solcu” takımının artık tezlerimizin tartışılmasını “sinsi kuşatma” yöntemleriyle önlemeye güçleri yetmiyordu. Günümüz başka bir gündü. İdealizasyona-mistifikasyona dayalı teori pratikler giderek yıkılıyordu. Bilimsel bilgi edinmeye, bilinçlenmeye, akla ve mantığa dayalı arayışlar gelişme gösteriyordu. Tezlerimiz senteze kavuşturulmak üzere donanımlı kadrolarca tartışılıyor ve kabul görüyordu.

Marksist Klasiklerin üretimini her türden sömürüden arındırabilmek için ***İşçi Sınıfı Partisi'nin*** disipliniyle oluşturulmuş ***Bilim Kurulu, Enstitü*** ve ***Akademi*** gibi kurumlar üstlenmeliydi. Tecimsel kaygılı bireyler değil. Hayat ve mücadele kurumsal merkezi disiplinli ***Araç***ların üretilmesini öğretiyor, dayatıyordu.

* * *

“K. Marx Tartışmaları”, “*Kapital*’in bir banka sermayesi tarafından basılmak istenmesi”, “*Komünist Manifesto*’nun 15 yayınevi tarafından baskısının yapılması”, tecimsel kaygılarla *Manifesto* üstüne yapılan tartışmalar, kitabın üretimi ve tercümesi üzerine burjuva hukuku zırhına bürünerek yayınevlerinin birbirine karşı açılan davalar vb. çabalar kendiliğinden oluşmuyordu. Bir nedeni vardı. En özlü ifadeyle: Bir yandan bu türden eserlerin nasıl ve kimler tarafından üretilmesi gerektiğini öne çıkarıyordu; diğer yandan hayat ve mücadele Marx-Engels-Lenin’in teori pratiğini yeniden doğruluyordu.

“K. Marx Tartışmaları”ndan sonra sıra “*Komünist Manifesto* tartışmalarına” gelmişti.

Celâl Üstel (13 Kasım 2008 tarihli *Cumhuriyet* Kitap Eki, s, 8-12-14-16-17-18-19), “*Komünist Manifesto*’nun Doğuşu” başlıklı yazısıyla celseyi açtı. *Bilim ve Sosyalizm Yayınları* sahibi Süleyman Ege’de aynı yerde “‘*Komünist Manifesto*’ Üzerine Zorunlu Bir Yazı” başlıklı yazısıyla konuyu kendi bakış açısına göre işledi. *Komünist Manifesto*’nun basımıyla ilgili daha başka yazıların da çeşitli basın organlarında kaleme alındığını, TV.lerde tartışıldığını gördük.

Bu konuyu gündem yapanların hiçbirinin aynı eserin üretiminde rol ve sorumluluk alan *Öncü Kitabevi Yayınları*’ndan ve Zeki Öztürk’ün “vukuatından” bilinçli olarak söz etmediğini gördük.

Öncü Kitabevi Yayınları sahibi ve yönetmeni Zeki Öztürk, Marksist Kitapları yayımlayan yayınevlerinin sahip ve sorumlularından hiç de aşağı kalmayan bir konumdadır. Emeği geçmiştir. Bedel ödemiştir. Cü-

retinin sonuçlarına katlanmasını bilmiştir. Marksist klasikleri yayınlamaya cüret etmesiyle birlikte *Öncü*'nün başına gelenler romanlara sığmayacak düzeyde ve öğretici derslerle de doludur.

Öncü Kitabevi Yayınları; Devrimci Aile Kolektifimizin ve Tarihî TKP kadrolarının dayanışmasıyla oluşturulmuştur. Bu oluşumda anılan-anılmayan Devrimci insanlarımızın teri ve kanı vardır. Tarihî TKP'nin Devrimci Kanadı kadrolarından Mustafa Börklüce, Hüsamettin Özdoğu, Dr. Hikmet Kıvılcımlı *Öncü*'nün oluşturulması, yayın çizgisinin oturtulması, yayınlanacak kitapların öneri ve hazırlanmasında anılmaya değer katkılarını sunmuştur. Daha sonra Abidin Nesimi, Orhan Kemal, Av. Muvaffak Şeref, Kerim Sadi, Prof. Üstün Korugan, Selahattin Hilav, Muzaffer Özkoçak, Avni Memedoğlu, H. Hilmi Öztürk, Suat Derviş, Rifat Ilgaz, Asım Bezirci, Fethi Naci vb. yazar ve kadrolar zaman zaman kendi uzmanlık alanlarına giren konularda *Öncü*'ye yayın ve danışma kurulu üyeliği gibi katkılar vermiştir.

Öncü'nün 1962'de başlayan kitap üretimi "serüveni" hukukî, cezaî, icraî, keyfî ve fiilî infaz, kundaklama vb. olaylardan sonra 1979'da² sona ermiş, 1995 yılında da ticarî hayatı noktalanmıştır.

Marksist Klasikleri basıp yayınlayan diğerleri gibi bir yaşantısı ve maddî-sosyal güvencesi olmamıştır Zeki Öztürk'ün. Burjuva resmî tarih anlayışına ve resmî ideolojisine meşrebince karşı durmuştur. 33 yıllık yayınevi sahipliği ve kitapçı dükkan işletmeciliğinden parasız, pulsuz, mülkiyetsiz, sigortasız bir yaşama geçmiştir.

Kapitalist anarşide avanta ve yağmadan pay alanların "akıllı", almayıp akıntıya kürek çekenlerin ise "ahmak" olarak nitelendirildiği bir düzende Zeki Öztürk ikinci kategoride yer alanlardan biri olmayı seçmiştir.

Zeki Öztürk'ün hem özel yaşamında, hem ticari ilişkilerinde, hem de yayın faaliyeti konusunda çok büyük hatalar yaptığını söylemek-belgelemek de bizim sorumluluğumuzdur.³

Kolektifimiz Çalışanlarının "kardeşlik insiyakı" ile asla hareket etmediğini dost-düşman herkes bilmektedir. Bu satırları kaleme alırken de 34 yıldır ısrarla, inatla oluşturduğumuz ve de işçi sınıfına armağan ettiğimiz **Kurum**'un (*Sorun Yayınları Kolektifi*'nin) ve de iddiamızın arkasında durduğumuzu göğsümüzü gererek söylüyoruz. İlkelerimize bağlı olduğumuzun, çizgimizde sürekliliğimizi koruduğumuzun ve de gelişmemizi bu Marksist yöntemlere bağlı kalışımızı da yine herkes bilmektedir. Yazdıklarımız belgelidir. Dileyen ayrıntılı inceleme şansına sahiptir.

Kardeşim Zeki şu an yoksunluklar içinde ve ağır hasta olarak yaşamını sürdürmeye çalışmaktadır. Yazı başlığında belirttiğimiz konuları ve yayın faaliyetinde bulunurken karşılaştığı sorunları içeren mektubunu burada yayımlamayı devrimci sorumluluğumuz olarak algılıyoruz.

Marksist Klasiklerin Üretiminde

Tecimsel İlişki mi? Devrimci Sorumluluk mu?

Bir 'Komünist Manifesto Öyküsü de Öncü'den:

"Uzun süreden beri 'hipertansiyon ve böbrek yetmezliğinden' tedavi görüyorum. Bu rahatsızlığın başlangıcı 12 Mart 1971-12 Eylül 1980 yıllarından bu yana sürgit devam ediyordu. O denli zulmetin içinden ayakta kalabildiğimize de 'şükrediyorduk' Sistemin mantığı böyle işliyor / işletiliyordu. Sınırlı bilgilerimizle üzerimize düşen devrimci görevlerimizi yerine getirmeye çalışırken hâkim gerici sınıflara göre bizler 'tehlikeli ve sakıncalı' idik. Lafın kısası 'harmana giren porsuk dirgene dayanacaktı.' Öyle de oldu. İdeolojik-ruhsal sağlığımızı korumaya çalışmak bir yana, bedensel sağlığımızı da yeterince koruyup kollayamamıştık. Ankara İbni Sina hastanesinde Eylül 2008'den bu yana diyaliz ameliyatı ve "hastane mikrobi" denilen enfeksiyon sonunda zatürree yakamı bırakmadı.

Bugün 13 Kasım 2008 perşembe, kızım Deniz öğleden sonra ziyaretime geldi. Günlük gazetelerin yanı sıra ilaçlarımı da getirdi. *Cumhuriyet* gazetesinin Kitap eki 'Komünist Manifesto 160. Yıl, yaklaşımlar, tartışmalar...' süper başlıkla sunuluyordu. Acılarımı unutarak bu yazıları hemen okumaya başladım. Celal Üster (8. 19. sayfalarda) bir çevirmen, ülkemizde *Komünist Manifesto* çevirilerinden söz ediyor. Süleyman Ege de *Bilim ve Sosyalizm Yayınları* sahibi ve editörü olarak yayımladığı kitapla ilgili zorunlu bir açıklama yazıyor. Celal Üster-Nur Deriş, Can Yayınlarından çıkan *Komünist Manifesto* nedeniyle ve ayrıca 11 yayınevinin yayımladığı *Komünist Manifesto* çevirilerinden söz ediyor.

Sağ olsunlar. Fakat ne hikmetse *Komünist Manifesto*'yu yayımlayan, yargılanan ve bu yolda bir bedel ödeyen *Öncü Kitabevi Yayınları*'ndan hiç söz edilmiyor. Hâkim gerici sınıfların *Öncü*'ye uygulayageldiği baskı ve teröre taş çıkaran ölçekte küçükburjuva 'sol' ideologlar tarafından da *Öncü* aforoz edilmiştir. *Öncü*'nün Marksist Klasiklerin üretimi yolundaki mütevazı katkısını 'suskunluk kumkuması' yöntemleriyle es geçip anmayan 'solcu'lardan başka türlü bir davranış beklenmeyeceği-

ni 33 yıllık yayın faaliyetleri arasında görmüş ve yaşamıştım. Aslında *Öncü*'de yayımlanan *Komünist Manifesto*'nun başına gelenleri ilkeli, militan ve dürüst kadrolar asla unutmamış değildir. Ben de unutmadım. Devrimci ve Marksist yayın faaliyetlerine emeği geçen, bu uğurda bedel ödeyen insanlarımızın cüreti ve katkısına ebedî saygı duyuyorum. Tecimsel ilişkileri fazlaca idealize edip sömürü malzemesi yapanları da unutmuyorum. İlerici yayın faaliyetlerinde yapılan tahrifatları, ihanetleri, sahte komünistlere, sağ ve 'sol' teslimiyetçi oportünistlere, devrim simyacılarına ve bu türden 'insan malzemesine' karşı tavrımızı bilen bilir.

Sözümüz *Komünist Manifesto*'dan açılmışken bugüne değin içimde sakladığım bir konuyu hem belgelemek, sahte komünistleri açığa vurmak, hem de bu durumu, Devrimci ve Marksist Kadrolarla paylaşmak istedim.

Bilindiği gibi *Öncü Kitabevi Yayınları* 1962'de oluşturuldu. *Öncü*'nün sahip ve editörlüğünü ben üstlendim. Tarihi TKP'nin devrimci kadrolarının öneri, uyarı ve eleştirel katkılarını tüm süreçlerde daima yanımda hissettim. Dönemin Devrimci ve Marksist kadrolarından Mustafa Börklüce, Hüsametin Özdoğu, Dr. Hikmet Kıvılcımlı, Fuat Sabit, Abidin Nesimi, Orhan Kemal, Ağabeyim Avni Memedoğlu, Ağabeyim H. Hilmi Öztürk, Muzaffer Özkolçak, Av. Muvaffak Şeref, Selahattin Hilav, Şerif Hulusi, A. Kadir, Kerim Sadi, Prof. Üstün Korugan ve zaman zaman Rifat Ilgaz, Asım Bezirci, Fethi Naci'nin yardımlarını gördüm; uzmanlık alanlarına giren konularda onlardan yararlandım. Yayın ve danışma kurulu katkılarını asla unutmadım. Bana maddî dayanışmasını ve moral desteğini sunan insanlarımızın katkısını da hiçbir zaman unutmadım.

Yayın politikamızda K. Marx Biyografisi, Max Beer, SSCB'nin ve Çin'in Tarihi vb. kitapların Türkçeye kazandırılması vardı.

Komünist Manifesto ile Marx-Engels'in *Politika ve Felsefe* isimli eserlerinin Türkçeye çevirisi için Tektaş Ağaoğlu ile anlaşmıştık. Ayrıca *Manifesto, Politika ve Felsefe* kitabımızın içinde de yer alacaktı. T. Ağaoğlu ile *Öncü* arasında yapılan telif-tercüme sözleşmesi için de avans ücret verilmişti. Tercümeler tamamlanıp getirilene kadar da T. Ağaoğlu'ya fazlasıyla tercüme bedeli ödenmişti. Anılan kitapların dizgi-redaksiyon çalışmaları tamamlanmıştı; basım işleri de devam ediyordu.

Bir akşam üzeri A. Kadir yayınevine geldi. Oldukça telaşlıydı. Çantasından bir mektup çıkarıp bana verdi. "Bak *Öncü*, PTT'de yanlışlıkla benim kutuya atmışlar, seninle ilgili, al oku ve aramızda kalsın..." dedi. Aradan tam 42 yıl geçti. Şimdi açıklıyorum. MİT'e ihbar niteliğinde yazılmış bu mektup "GELGEF" imzalı. ABD emperyalizminin kullandığı

eloğullarından, servis uşaklarından biri *Öncü*'nün yayımladığı kitaplardan, benim I. TİP içindeki (Fatih İlçe Başkanlığı yaptığım dönemden) çalışmalarımından, yayın politikamızdan ve özellikle de *Manifesto*'nun basımından söz ediyordu. Bu türden ajan provokatörleri tanımam uzun sürmüyordu, kendilerini hemen ele veriyorlardı.

Aradan bir iki gün geçti, postacı iadeli taahhütlü, noterden tasdikli bir protestoyu elime sıkıştırmıştı. Protesto; *Manifesto*'nun tercümesiyle ilgiliydi ve Tektaş Ağaoğlu tarafından geliyordu. Merakla okudum. Protestoda mealen: “Çevirisini *Öncü*'ye verdiğim *Komünist Manifesto*'nun şu an sakıncalı bulduğumdan yayımlanmasını istemiyorum. Yayımladığınız takdirde doğacak sorumluluğu şimdiden ihtaren bildiriyorum. İşbu ihtarnamenin bir sureti İstanbul Emniyet Müdürlüğü I. Şube Basın Bürosu Başkanlığı'na, bir nüshası İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na, bir nüshası *Öncü Kitabevi Yayınları* sahibi ve sorumlusu Zeki Öztürk'e ve bir nüshası da noterliğimizde saklı kalmasına...” İmza: Tektaş Ağaoğlu.

Bu olayı Av. Muvaffak Şeref'e bir fotokopisiyle birlikte ilettim. T. Ağaoğlu'nun bu türden “vukuatına” karşı ne yapmalıydık? Gülüp geçmeli miydik? Yoksa bu durumu Sol “cenahımıza” lisanı münasiple duyurup açığa mı vurmalıydık? Bu türden eserlerin üretilmesinde rol ve sorumluluk alanlar bir yandan daha dikkatli olmalıydı, diğer yandan hesap sorulmalıydı.

Aynı günlerde postadan bir taahhütlü mektup ve paket daha geldi. Gönderen: Ankara'dan Cemal Süreya idi. O da dört ay önce Maksim Gorki'nin siyasî yazılarını içeren bir kitabın tercümesi için ve anlaşmamız gereği, benden tercüme-telif hakkı için bir miktar avans para almıştı. C. Süreya mektubunda bu tercümeyi özür dileyerek yapamayacağını, dava konusu olursa, açıkça korktuğunu ve bu nedenle kitabın orijinalini ve aldığı avansı iade ederek, bu arada ‘başarılar’ da dileyerek “dürüst” bir tavır sergilemişti.

C. Süreya ile ilgili bu konuyu, Bay T. Ağaoğlu utanır mı? diye yazıyorum. Yazarken de bu türden “aydın”ların yetişmiş olmasından kendi payıma utanıyorum.

Av. Muvaffak Şeref birikimli ve onurlu bir Marksist idi. Yaptığı durum değerlendirmesi ile ‘Komünist Manifesto’yu tercüme eden yerine yüz kişilik imza açın. En başa da benim imzamı koyun...’ diye öneride bulundu. Prof. Üstün Korugan ise ‘Bize yakışan T. Ağaoğlu'nun ismini aynen koymak, duruşmada devrimci ilke ve ahlâka yakışan bir tavır sergilemek, kitabın sorumluluğunu *Öncü* üzerine alarak sistemin saldırısını göğüslemek olmalıdır.’ demişti. Kerim Sadi de *Manifesto*'nun tercü-

me edilip forma forma basılmasında daha önceleri emeği geçmişti. O da mealen; “Yayınevinin çizgisine ve onuruna yakışan bir tavır sergilenmeli ve *Öncü* sorumluluğu mahkemede üstlenmelidir,” diye görüş bildirmişti.

T. Ağaoğlu'nun tercüme ettiği *Manifesto*; onun imzası ve benim yazdığım önsöz ile yayımlandı. Kitabın üretim süreci böyle işlemişti. *Manifesto* hemen toplatıldı. Yayınevi sahibi olarak bana ve T. Ağaoğlu'na TCK'nın 142. Maddesine göre dava açıldı. Ticari defterlerime el konulup incelenmeye alındı.

Sistem öylesine saldırdı ki bir yandan içimizdeki eloğulları, diğer yandan tekelci militarist polis devleti peşimizi bırakmıyordu. Her gün yeni bir olayla karşılaşılıyorduk.

Bu arada Mihri Belli arkadaşı siyasî aklı-bâliğ dahi olmamış üç-beş zavallıyı Ankara'dan İstanbul'a gönderiyor, başlarında da Nahit Töre... 'Gidin *Öncü*'ye haddini bildirin...O, kime sordu da *Manifesto*'yu bastı... Yayınevini başına geçirin!...' diye: Dev-Genç'in bilinçsiz kadrolarını bana karşı kıskırtmıştı. Mihri Belli *Manifesto* tercümesinde yaptığı tahrifatı böylece engellemeye çalışıyordu zahir...

Ağabeyim Sırrı Öztürk; 15/16 Haziran ile ilgili eserinde bu konuyu şöyle anlatıyordu⁴: 'Nahit bir gün: 'Ağabey, demek sen *Öncü*'nün ağabeyisin (*Öncü* Yayınevi'ni ve kardeşim Zeki Öztürk'ü kastediyor). Vay canına... demek ki Mihri İneği'nin tahririne kapılıydık, *Öncü*'de seninle karşılaşacaktık. Vay anasına. Biliyor musun ağabey ...kardeşin *Manifesto*'yu bastı diye... sanki kitap basmak kendi tekellerindeymiş gibi... Proletarya adına *Öncü*'ye el koymaya gelecektik... Kardeşinin ağzını burnunu dağıtacak... dükkânını başına yıkacaktık... yanıma 20 tane asker almıştım... anlarsın ya!' 'Peki neden yapmadınız?' dedim; 'O sıralar daha acil bir iş çıkmıştı. Türk Solu'nu bastık... Proletarya adına el koyduk... İneklerin neyi var nesi yoksa!'

Nahit övünerek konuşuyorken; içimden, 'ey proletarya, çabuk davran bak senin adına el koyulacak o kadar iş var çabuk be kardeşim, silkin' diye haykırmak geçiyordu.'

Manifesto ile ilgili duruşmalar, 1969'da İstanbul 5. Ağır Ceza Mahkemesinde başladı. Av. Muvaffak Şeref, Hâkim Tayyip Bey, Savcı Çetin Yetkin idi. İlk duruşmada dava bilirkişiye havale edildi.

Aynı gün Savcı Çetin Yetkin, elinde çantası ve pür telaş yayınevine daldı. Rengi solmuş, eli ayağı titriyordu. Korku halindeyken, çantasını bir kenara attı ve silahına davrandı. “*Öncü* Adliyeden beri (*Öncü Kitabevi* Adliyeye 100 metre mesafedeydi) beni takip ediyorlar, korkarım

bu adamlar beni vuracak...” (Çetin Yetkin, o dönem TCK'nın 141. ve 142. Maddelerinden yargılananlara karşı demokrat bir tavır sergiliyor ve açılan davaların beraatla sonuçlanmasına katkı getiriyordu.) Silahını doldurup davrandı, elinden aldım silahını. Yoksa kendisini takip edenleri az kalsın vuracak ve elinden bir kaza çıkacaktı. Birlikte dışarı çıktık. Takip edenleri gördüm. Elimdeki silahı görünce toz oldular.

O akşam Çetin Yetkin'i yalnız bırakmadım. O sıralar yayınevine gelen Birsen Balcıkardeşler ile O'nu Boğazdaki evine götürdük. Birsen, o dönemlerde Hukuk Fakültesi'nde öğrenciydi. Arada bir tashih işlerinde çalışıyordu. Aynı zamanda Suat Derviş'e de yardım ediyordu. Suat Derviş, Kıvılcımlı'nın önerisi ile hazırladığımız Henri Barbusse'ün *Ateş* isimli eserini tercüme ediyordu. Gözleri son derece bozuktu. Büyüteçle çalışıyordu. Bazen O'na Süavi Kaçar da yardım ediyordu. Sağlık durumu hiç de iyi değildi. Yanında yardımcı olarak TKP'den arkadaşı Neriman Hikmet Öztekin ve üvey kızı Hakiye de vardı. Bu insanları iki yıl süreyle korudum. Tüm ihtiyaçlarını karşıladım. Dayanışmamı eksik etmeyip her şeyimi paylaştım. Bana yapılan tercüme ücreti dışında başka çareleri-umarları yoktu. Bu insanlara birilerinin katkı yapması gerekiyordu.

Günlerimiz çoğunlukla Adliye labirentlerinde geçiyordu. Üretiminde rol aldığımız *Sovyet Şairleri Antolojisi* kitabımız da hemen toplatıldı.

Yine bir ihbar üzerine satışını yaptığımız Sovyet plakları da toplatıldı. Teyp ve plaklara el konuldu. Binlerce longplay plaklar polis arabasına gelişigüzel, tahrip edilerek konuldu. Yeniden Sansaryan Hana I. Şubeye götürüldük. Geceyi 'usulüne uygun' biçimde sorguda geçirdik. "Dükkânda Kızıl Ordu Marşı'nı sürekli çalıyormuşum!.."

Birkaç gün sonra haber gönderdiler 'gel plaklarınızı al' diye. Tüm plaklar ambalajlarından çıkarılmış, tornavida ile çizilmişti (Söz konusu plakların çoğunluğu klasik müziğin SSCB ve diğer Sosyalist ülkeler sanatçılarının eşsiz yorumlarıydı.).

Bir şubat ayı dükkânımıza gelen Sovyetler Birliği Kültür Ataşesi bu durumu bizzat gördü. 'Çok üzüldüğünü' söyledi ve "bunları çöpe atabilirsiniz," dedi. Tahrip edilen plakları dükkânın önüne koydum; teşhir ettim.

Çetin Altan *Akşam* gazetesinde *Sovyet Şairleri Antolojisi* ve Sovyet plakları ile ilgili olayları Taş sütununda yazmıştı.

12 Mart 1971'de tutuklandım. Gece yarısı yayınevine getirildim. Aramalar sabaha kadar sürdü. Kitaplarımın tamamına el konuldu. Yeniden Sansaryan Hani'nin yolunu tuttuk. Aynı gün yayınevinde çalışan Sabri Kösem de depo olarak kullandığımız Kasımpaşa'daki evde (kendisi orada ikamet ediyordu) kitaplarımızla birlikte gözaltına alındı. Depo-

muzdaki tüm kitaplar askeri (GMC) cemse kamyonlarına dolduruldu ve Selimiye Kışlası'na götürüldü.

Kitaplarımız: *Manifesto* (2978 adet), *Politika Felsefe* (2930 adet), *Ekonomi Politiğin Eleştirisine Katkı* (2600 adet), *Kadın ve Komünizm* (2260 adet), muhtelif dergi ve kitaplar (124 adet) isimli kitaplarımız idi.

Ateş isimli kitabımız da toplatıldı. Bu kitabı benim yokluğumda (günümüzde) komünizm tüccarlarından biri, bu kitabın öyküsünü, emeği geçenleri dahi anmadan, iznimizi de almadan iki kez yayımlamıştı! Kerim Sadi *Ateş*'in sonuna Henri Barbusse için bir araştırma yazısını eklememi önermişti.

Yayın faaliyetimizi sonlandırdıktan sonra da pek çok kitabımız, iznimizi almadan 'korsan yayın' olarak yayımlanacaktı.

Öncü Kitabevi Yayınları (12.060 adet) Selimiye Kışlası avlusundaki çöp yakma yerinde, yazılı hukukta yeri olmayan biçimlerde 12 Mart tutsaklarının pencerelerden faşizmi lanetleyen 'yuh!' sesleri içinde yakılarak imha edildi.⁵

12 Mart süresince 'Sıkıyönetim yasalarına uymamak ve yasak yayın bulundurmamak' gibi gerekçelerle yargıldım.

1976'da bir gün Av. Müşür Kaya Canpolat Adliyeye giderken bana uğradı. '*Öncü, Aydınlık*' gördün mü? Senin hakkında yazılanları okudun mu?' demişti. Ayaküstü konuyu görüştük. *Aydınlik* dergisi âdeti olduğu üzere SSCB'ye, Sosyalist Sisteme düşman; ABD doğrultusunda yayın yapan, solcu ve devrimci geçinen bir organdı. *Aydınlik*, şahsım ve *Öncü Kitabevi Yayınları* hakkında çeşitli ihbarlarda bulunuyordu. Tüm elogulları gibi bu dergi de yaptığı ihbarla bizi neredeyse "Rus Casusu" yerine koymuştu. Tercüme eserlerimizle SSCB yanlısı bir yayın çizgisi izlediğimizi, SSCB'nin gönderdiği eserleri yayımladığımızı, benim 'sosyal faşist' olduğumu ve kaleme almaya dahi irkildiğimiz bir sürü herzeyi sayfalarında, fotoğraflarla döktürmüştü. Sistemin mantığına ve işleyişine uygun hizmetini böylece yerine getirmişti.

Vakit geçirmeden ihbarlarını kanıtlamaları için Adliye'de Toplu Basın davalarına bakan mahkemeye müracaat ederek *Aydınlik* hakkında dava açtık. Adliye dönüşü saat 16.00 civarında Yayınevine geldiğimde, ilgili polisler, polis arabaları kapıda beni bekliyordu. Cumhuriyet Baş Savcılığı *Aydınlik*'in yazılarını ihbar kabul ederek polislerce gözaltına alınmamı istemişti. Polisler beni Cumhuriyet Savcılığı yerine o zaman Sansaryan Hanı'nda bulunan Emniyet I. Şube Müdürlüğü'ne götürdü. Orada, hücreye atıldım ve sabaha kadar alıkonuldum. Polisler ellerinden geleni artlarına koymadı. 'Usul' böyleydi. Çaresiz işlemlerden geçirecektik. Sabah Adliye'de Savcılığa çıkardılar. Benim de *Aydınlik*'ta

yayımlanan asılsız ihbarlara karşı dava açtığım tespit edilince ifadem alınarak serbest bırakıldım.

Faşist cuntacılar Hitlerden derslerini iyi almış olacaklar ki Treblinka Yangını'nı aratmayacaklardı / aratmadılar...

Bu süreçte şahsıma yapılan işkence ve hakaretleri bilmem ki anlatmama gerek var mı? Fukara Anşa Anam 'ölmediğine şükret' demişti. Bize de onun sözünü tutmak düştü!...

Hücre arkadaşım tiyatrocu-yazar Tanju Cılızoğlu kitabında bu konuları birazcık işledi. Tanju bana: 'Öncü Abi (Babıali de bana 'Öncü' diye hitap ederlerdi.), şu *Manifesto*'yu senin kışına nasıl soktuklarını bir daha anlat n olur?...', diyerek takılırdı. 'Teatral tiyatro yazılarımda bu olayları canlandırmaya çalışacağım,' diyordu. Hücre arkadaşım THKO'lu Yavuz Yıldırım Türk de 12 Mart sürecinde bana yapılanların yakın tanığıdır.

Hazır Sıkıyönetim ilan edilmiş ve de polisin elindeyken, Dr. Hikmet Kıvılcımlı'ya yataklık etmek, yurt dışına kaçmakla da suçlandım! Kıvılcımlı'nın önerisiyle *Sosyalist Gazetesi* bürosunun kira mukavelesinde imzam ve yayınevini kaşesi (kefaleti) vardı. Oysa benim üstüme yıkılmaya çalıştıkları olayın içyüzü ve Kıvılcımlı'yı kimlerin yurtdışı serüveni-ne götürmeyi planladığı çok daha sonraları meydana çıkınca hakkımdaki suçlamalardan vazgeçeceklerdi.

Bu süreçte 'yeni' bir dava ile ilgili olarak da sorgulanacaktım: 'İran Tudeh Partisi militanlarının İstanbul'da teorik çalışmalarına yardımcı olmak ve yurtdışından gelen Farsça broşür ve kitapları onlara ulaştırmak!... Beni Sadr ile örgütsel işbirliği içinde olmak!...' vb. suçlamalarla yargılandım.

Sistemin yaptıkları yetmemiş olmalı ki 2 Şubat 1971'de *Öncü Kitabevi Yayınları*'nı (Dükkânımı) kundaklayıp yaktılar. Bu türden kundaklama, yağmalama işleri artık umur-u adiyeden bir hale gelmişti. En sonunda 26 Şubat 1976'da *Öncü Kitabevi* tümünden yakılıp yok olacaktı!⁶

Öncü'yü hedef gösterenler, azmettirip kundaklayanlar daha sonra faşist partiden milletvekili ve bakan oldular. MİT Raporu da bu yolda bilgi vermişti, yangın sonu hakkımda açılan dava dosyasında...

Öğrencilik yıllarında *Öncü*'yü hedef gösterenler ise kara gerici, ırkçı ve faşist bir partiden milletvekili, bakan ve başbakan oldu. Biri de "döruk"lara oturmaya başarmıştı!⁷

12 Eylül 1980 askerî faşist darbe döneminde de benzeri işlemlerden geçtik. *Öncü*'nün yayınladığı ve toplatılan *Manifesto* kitabımız bu kez *Sorun Yayınları Kolektifi*'nin bürosuna polis marifetiyle konularak

ağabeyim Sırrı Öztürk yeniden tutuklandı (Ağabeyim 12 Eylül 1980'den 12 gün önce zaten bilinen gerekçelerle gözaltına alınmış, 11 Eylül akşamı serbest bırakılmıştı.). Oysa *Sorun Kolektifi*'nin kapısı kırılarak girilen bürosunda iyi saatlerde olsunların işine yarayacak tek satır bir 'sakinliği malzeme' bulunamamıştı. *Sorun Yayınları* 12 Eylül 1980 - 12 Kasım 1986 yıllarında, tam altı yıl süreyle biri, Emniyet I. Şube, diğeri Sıkıyönetim'in aramalarında yetkilerce çifte mühürlü ve çifte kilitli tutulmuştu. TCK'nın 141. ve 142. maddelerini ihlal, yasak yayın bulundurmak, Devrimci ve Komünist içerikli yayın faaliyetinde bulunmak ve Sıkıyönetim kanunlarına aykırı hareket etmek ve benzeri gerekçelerle *Sorun Yayınları* 6 yıl süreyle kapatıldı. Kitapları kamyonlarla Selimiye Kışlasına taşındı ve yakıldı. Sırrı Öztürk ve Yayın Kurulu üyeleri tutuklandı. Yargılamalar sonunda *Manifesto*'nun polis marifetiyle yayınevine konulduğu neden sonra anlaşıldığından Sırrı Öztürk "beraat" etti!

Yaşam alanlarımız boğuma getirildiği için 1995 yılında *Öncü*'nün faaliyetine son verdik.

Manifesto'yu yayımlamakla 'övünen' ve günümüzde ahkam kesen birileri kitabın bedelini ödeyenlerin "vukuatını" anmamakta âdeta yeminlidir. Burjuva resmî tarih ve resmî ideolojiye gerdan kıranlar açısından doğal bir olaydır; yadırganamaz.

T. Ağaoğlu'nun *Manifesto*'nun tercümesi bahsindeki 'vukuatını' açığa vurmaya amaçlarken konu haliyle başka alanlara kaydı. Benim birileri gibi sistemin gazabından korunmak gibi şerbetli olmadığım açık. Burjuva resmî ideolojisi ve revizyonizmin koruyuculuğuna da sığınmadım. Cebimde de renk renk pasaportlarım yok. Sosyalist Sistem'in kimileri gibi beni beslemesine de ihtiyacım yok. Devrimci ilke ve ahlâkımızda ağlayıp sızlanmak da yok. Evet **PARTİ** disipliniyle oluşturulmuş *Bilim Kurulu, Enstitü ve Akademi*'lerin Marksist Klasikleri sorumlulukla üretmesi esastır. Olanaklarım ölçüsünde bu ilkeselliğe saygılı olmaya çalıştım. *Öncü* hiçbir zaman kendi konumunu parti ve anılan kurumlar yerine koymadı. Yaptıklarının bedelini ödedi. Artısı eksisi ile bazı gerekli eserlerin üretiminde rol ve sorumluluk üstlendi. Kitap ve kırtasiye satışı yapılan kitapevinden ve de kitap üretiminden hem ekmeğimi kazandım hem de paylaşmasını bildim. Devrimci birlik ve dayanışmadan uzak durmadım. Ne yaptysak belgelidir. Yapmaya çalıştıklarımızı küçükburjuva 'solcu' takımı değil, işçi sınıfı, Devrimci ve Marksist kadrolar değerlendirecektir.

Bay Tektaş Ağaoğlu, gerek yayınevimize karşı işlemiş olduğu 'vukuatı' yüzünden, gerekse Sol 'cenahımıza' karşı örgütsel 'vukuatından' ötürü şimdiye kadar ne özür diledi, ne hatır sordu ne de bir özeleştiriye

bulundu. İ. TİP, TSİP, ÖDP ve benzeri siyasî tercihlerinden sonra Kızılıcık dergiciliğine ve heykelciliğe merak saldığını öğrendim.

Not: Sistemin keyfi-fiilî uygulamalarına karşı yazılı hukuktaki haklarımı kullandım. Fakat hiçbir olumlu yanıt alamadım. Anlatmaya çalıştığım konular belgelidir.”

Zeki Öztürk

12 Mart 2009

Dipnot Açıklamaları:

- 1 Ayrıntılı bilgi için bakınız: S. Ö., *İlerici Yayıncılığın Sorumluluğu*, Sorun Yayınları, 1985.
- 2 1979 yılında *Sorun*, *Öncü*, *Ser*, *Kızılırmak*, *Tan*, *Devrim* vb. yayın kolektifleri aralarında bir toplantı düzenlemiş, Devrimci ve Marksist nitelikli yayın faaliyetlerini buluşturup birleştirme kararı almış, bu kararlarını uygun bir bildiri ile kamuoyuna duyurmuşlardır. Anılan yayınevleri bu ilkesel karardan sonra yayın faaliyetlerini durdurmuş, yeni oluşumun *Sorun Yayınları Kolektifi* olarak devamına karar vermiştir. Sorun Yayınları yüzde yüz bağımsız ve yüzde yüz işçi sınıfı ve emekçi halklarımızın sosyal / evrensel kurtuluşu yolundaki konumu ve yoğunluklu olarak telif kitap ürettiği, iddiasının arkasında durduğu, Devrimci ve Marksist açıdan siyasî bir kurum niteliği taşıdığı için yayınına devam edilmesine ve adının kullanılmasına karar verilmiştir. Ayrıca, “**Komünistlerin Birliği**” ekseninde teorik bir derginin yayımlanması için 8 kişilik uygun bir Yayın Kurulu oluşturulmuştur. Bu karar bildirisi Sıkıyönetim Komutanlığınca TCK'nın 141. ve 142. Maddelerini ihlâl gerekçesiyle Sırrı Öztürk sorgulanmış ve dava konusu yapılmıştır. 12 Eylül 1980 askerî faşist darbesi anılan yayınevlerinin tamamını kapatmış, kitaplarına el koymuştur.
- 3 Ayrıntılı bilgi için bakınız: S. Ö., *12 Mart 1971'den Portreler*, C: III, s. 171-182, Sorun Yayınları, 1994.

- 4 S. Ö., *İşçi Sınıfı Sendikalar ve 15/16 Haziran -Olaylar-Nedenleri-Davalar-Belgeler-Anılar-Yorumlar- "Anılar Bölümü"*, s. 368, Sorun Yayınları, (1. Baskı 1976) 2. Baskı, 2001.
- 5 S. Ö., *12 Mart 1971'den Portreler, C: I., II., III.,*
- 6 *Öncü Kitabevi'nin kimin / kimlerin yaktığı "resmen" ortaya çıkmadı / çıkarılmadı.* Konuyu açıklayan MİT raporu belge olarak dava dosyasına girmesine rağmen, bilinen sorumlular korundu. Faşist kundakçılar tarafımızdan bilinmektedir. Bu konuyu çeşitli vesilelerle basına da yansıtmış bulunuyoruz. Ayrıca, fiilin bizzat kimin tarafından yerine getirildiği çok önemli de değildir. Sistemin Devrimcilere, Komünistlere karşı ideolojik-sınıfsal karakterini ve mantığını açığa vurmayı öne çıkarmayı amaçlamıştık.
- Bu kundaklama ile; *Kitabevi'nin* tüm maddî varlığının yanı sıra arşivi de yandı-yok oldu. Yangından sonra kimi ilkesiz dayanışma örneklerinin yanı sıra o zamanlar plaklarını *Öncü'den* başka kimsenin bulundurmaya ve satmaya cesaret edemediği "büyük halk sanatçısı" Ruhi Su'nun eşini de yanına alıp bir miktar alacağını tahsile gelmesi ise unutulmaz bir "anı" olarak kaldı...
- 7 Ayrıntılı bilgi için bakınız: 1.) **SORUN Polemik Dergisi**, Ocak 2008, Sayı: 29, s. 26-28, S. Ö., "*Kim "İşçi Çocuğu"* başlıklı yazı. 2.) *SPD.*, Mayıs 2007, Sayı: 26, s. 19-22, S. Ö., "*'Cumhur' ile 'Başkan' Polemikleri*" başlıklı yazı. 3.) *SPD.*, Mayıs 2007, Sayı: 2007, s. 23, Belge.

F TİPİ CEZAEVLERİNDEKİ FİİLÎ-KEYFÎ UYGULAMALARI ANLATAN BİR
BELGE

Musa Şanak

-Mektup-

Sayın Sırrı Öztürk;

Öncelikle merhaba diyor, en içten selam ve saygılarımı iletiyor, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Düzenli olarak yolladığınız “**SORUN Polemik**” Dergisi’ni son sayıya kadar aldım. İlginin ve duyarlılığınız için teşekkür ediyorum.

Yollamış olduğunuz son sayı (**SORUN Polemik**, Ocak 2009, Sayı: 34) Cezaevi Eğitim Kurulu’nca “Sakıncalıdır” gerekçesiyle alıkonuldu. Eğitim Kurulu’nun 11.02.2009 Tarihli 2009/12 Sayılı Kararı’nın bir örneğini ekte gönderiyorum. İnfaz Hakimliği’ne itiraz başvurusunda bulundum. Ancak sonucun değişeceğini sanmıyorum. Konuyu bilginize sunmak istedim. Belki sizlerin de hukukî olarak yapabileceğiniz şeyler olabilir.

Yazmışken önemli bir sorunumuzu daha bilginize sunmak istiyorum. Yıllardır yazdığımız Kürtçe yazıları posta yolu ile dışarı gönderemiyoruz. Bir mektupta Kürtçe yazıya yer verecek olsak, bizden çeviri ücreti talep ediliyor. Ödediğimizde mektuplarımız iade ediliyor. Geri almadığımızda ise Disiplin Kurulu’na sevkedilmekte ve mektuplarımız hakkında imha edilmesi kararı verilmektedir. Bizden çeviri ücreti istenmesi ile Apê Musa’nın anılarında değiştiği Kürtçe konuşanlara para cezası kesilmesi arasında bir fark yoktur. Çeviri parası isteme de bir tür cezalandırmadır.

Bu yılın başlarında annemin anısına Kürtçe bir şiir dosyası hazırladım. Ve anma yıldönümünden (29 Mart) önce kardeşlerime ulaştırmak istedim. İlkesel olarak kendi ülkemde anadilimle yazdığım yazılar için çeviri ücreti ödemeyi reddediyor olmama rağmen; ana hakkı için bir defaya mahsus olarak bu dosyanın çeviri parasını ödemeyi düşündüm. Şiir dosyasının bir nüshasını bir dilekçe ile birlikte 15 Ocak 2009’da yetkililere teslim ettim. Çeviri masrafının ne kadar tutacağını, bunu ödemeye gücümün yetip yetmeyeceğini öğrenmek istediğimi belirttim. 21 Ocak 2009’da dosyam kısa bir bilgilendirme notu ile birlikte bana iade edildi. Notta, “Tercüme masrafı 980-1.000 YTL arası tutmuştur” deniliyordu. Çok yüksek bir rakamdı. Ödemem imkansızdı. Bunun üzerine dosyayı kısa bir mektupla birlikte bir zarfa koyup yakınım Kemal Yılmaz’a gönderilmek üzere 26 Ocak 2009’da yetkililere teslim ettim. Ekte sunduğum dilekçede; çeviri masrafının gücümü çok çok aştığını, ödeyemeyeceğimi belirterek, mektubumun olduğu gibi gönderilmesini, eğer gönderilmeyecekse de Disiplin Kurulu’na sevkedilmesini bildirdim. Disiplin Kurulu 27.01.2009 tarihli, 2009/15 Sayılı Kararı’yla dosyamın içinde bulunduğu mektubun hakkında imha edilmesi hükmünü verdi. İtiraz başvurularımı reddeden İnfaz Hakimliği’nin 03.02.2009 Tarihli, 2009/97 esas, 2009/96 Sayılı ve Ankara 2. Ağır Ceza Mahkemesi’nin 17.02.2009 Tarihli, 2009/92 D. İş Esas Sayılı kararlarıyla imha kararı kesinleşmiş oldu. Anadilimizi kullanmamızı bin bir türlü yolla engelleyen siyasal iktidarın, Kürtçe’nin serbest olduğu iddiasında bulunduğu bir dönemde yaşadığım bir olayı bilginize sunuyorum.

02 Mart 2009 - 2 Nolu F Tipi Cezaevi Sincan-Ankara

2.Yazılı Hukuk Dışı Keyfi Uygulamaya Yaptığımız İtiraz Dilekçesi:

T.C. Adalet Bakanlığı

12 Mart 2009

Ankara 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz

Kurumu Müdürlüğü Eğitim Kurulu Başkanlığına

SİNCAN/ANKARA

2 Nolu F Tipi Cezaevi C 12-101’de hükümlü Musa Şanak isimli okurumuzdan aldığımız 02.03.2009 tarihli taahhütlü mektup ile birlikte **SORUN Polemik** Marksist İnceleme Araştırma Eleştiri Dergi’mizin Ocak 2009 tarihli 34. Sayısının kendisine verilmemesini bildiren ekli karar metnini Kurumunuzun yazısından öğrenmiş bulunuyorum.

1. **SORUN Polemik** Dergimiz isminden ve içeriğinden de anlaşılacağı üzere kitap değil dergidir.

2. Hükümlü Musa Şanak’a verilmemesine karar verilen “Özgür Yurttaşlık” ile “Komünal Toplumsallaşma” isimli kitapların Sorun Yayınları ve **SORUN Polemik** Dergimiz ile hiçbir ilgisi bulunmamaktadır.

3. Dergimizin 34. Sayısında da sözü edilen kitaplarla ilgili herhangi bir yazı da yoktur.

4. Dergimizin okurumuz Musa Şanak’a verilmemiş nedeninin mevcut yazılı hukuka aykırı keyfi bir tasarruf olduğu kanısındayım.

5. Dergimizin okurumuza verilmemiş gerekçesini imzalayan tam sekiz şahsın ne anılan kitapların hangi yayınevi tarafından basıldığını, yazarının kim olduğunu ne de Dergimiz ile bir ilgisinin bulunup bulunmadığını incelememiş olduğu anlaşılıyor. Anılan şahısların âdetâ bilgisayarında teksir edilmiş benzeri karar örneklerini ceffelkalem doldurup imzaladıkları anlaşılmıştır. Bu durumda kurumunuzun yanlış bir karar aldığı okurumuza verilen söz konusu karar metniyle de maddi kanıt olarak belgelenmiştir.

6. Kurumunuzun bu türden keyfi tasarrufunun en kısa zamanda düzeltilmesini ve **SORUN Polemik** Dergimizin 34. Sayısının okurumuz Musa Şanak’a verilmesini önemle rica ederim.

7. Bu türden fahiş bir hatadan ya da keyfi bir uygulamadan ötürü doğacak hukuki haklarımızı kullanacağımız, konuyu basın-yayın organları aracılığıyla kamuoyuna ileticeğimiz tabiidir.

Gereği için bilgilerinize sunulur.

Sorun Yayınları ve **SORUN Polemik Dergisi**

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü

Sırrı Öztürk

Not: Bu dilekçenin bir örneği okurumuz Musa Şanak’a da iletilmiştir.

SORUN Polemik Dergisi

1 Mayıs 2009 Değerlendirmesi

8 Mart, 21 Mart Kütlesel Çıkışlardaki Coşku ve Heyecanı Harmanlayarak 1 Mayıs'a Taşyalım. Bu Süreci 15/16 Haziran Ruhuyla Buluşturup Bütünleştirerek Kendi Sentezimizi Üretelim.

Kütlesel çıkışları daha da anlamlı kılabilmek için 8 Mart, 21 Mart, 1 Mayıs, 15/16 Haziran türünden devrimci geleneklerimizden yola çıkarak hareketimizi bir basamak ileri sıçratabiliriz. Aleyhimizdeki pek çok faktöre rağmen, bahar ayları ile gelen kütlesel eylemlerimiz öğretici derslerle doludur. Hele 29 Mart 2009 Mahallî Seçimler dolayısıyla kitlelerin nasıl politize olduğunu, özellikle de Kürt illerindeki coşkulu eylemleri gördükten sonra Sol "cenahımızın" teori pratiği yeniden sınanmaya başlamıştır.

Şartlarını burjuvazinin tayin ve tespit ettiği "seçim hesaplaşması" sürecinde Sol "cenahımızın" belirleyici taraf olmasını gerektiren pek çok işaret alındı. Sol'un uygulamaya yöneldiği taktiksel duruşu önemli tartışmaları gündeme getirdi. Devrimcilerin, Sosyalistlerin, Komünistlerin devrimci taktik esnekliklerinin nasıl olması gerektiğine ilişkin bir deneyim birikimi süreci yaşandı.

Artısı eksisi ile yaşanan bu süreçten çıkarılması gereken biricik ders: 8 Mart, 21 Mart, 1 Mayıs, 15/16 Haziran türünden devrimci geleneklerimizden nasıl bir ders ve sonuç çıkardığımızın muhasebesi olmalıdır. Bu anlamlı tarihsel günlerin birbiriyle olması gereken organik ilişki ve bağlarının kurulup güçlendirilmesi gereği öne çıkmaktadır. Bu sürecin tutarlı-amaçlı-somut bir iktidar projesiyle bütünleşmesine katkı getirmeliyiz. Kolektif aklı, bilinci ve eylemi örgütleme becerisi gösterdiğimizde kendi sentezimizin üretilmesi de kolaylaşacaktır.

Tarihsel anlamı büyük olan bu sürecin artılarını kendiliğinden-bürokratik-ikameci ve "dar grup tavrı" ile hareket eden örgütsel çıkarılara kurban etmemeliyiz. Kürt ulusal hareketine faydacı yöntemlerle tutunan küçükburjuva "sol" yaklaşımları sosyal pratikte açığa vurarak devrimci harekete verdiği zararı izole etmeliyiz.

Kütlesel ve demokratik çıkışlarda rol ve sorumluluk alan grup, çevre ve örgüt yapıları doğallıkla birlik, dayanışma, tartışma, ayrışma, bölünme ve yeniden buluşma sürecine girecektir. Girmiştir.

Proleter Devrimci Kadroların atacağı her ileri adıma zarar vermeye aday bilim ve akıldışı sekter, fanatik ve dogmatik akımların atakları önlenmelidir. Hayat ve mücadele belirli örgütsel disiplin, amaç ve güvencelerle sokağı kullanan kadrolara çok şey öğretir. Öğretmiştir. Sol "cenahımızın" iddiasının arkasında nasıl durduğunu sokağın kullanılmasındaki pratik gösterecek-belirleyecektir.

Sol "cenahımız" İstanbul'da 2009 1 Mayıs etkinlikleri için Taksim'i fetihmeyi hedef olarak göstermiştir. 1 Mayıs etkinlikleri için Taksim'in fethet-

dilmesi tek yol-tek amaç değildir elbet de. Fakat Taksim'in organik ilişkili güçlerce fethedilmesi Devrimci ve Marksist Kadrolar açısından çok önemlidir. İşçi sınıfı ve müttefikleri tarihsel-sosyal haklılığıyla, talepleriyle bu alanda kan bedeli ödemiştir.

Mevcut Sol bu 1 Mayıs etkinliklerinde kolektif aklı, kolektif bilinci ve kolektif eylemi örgütlemeyi deneyecektir. Bunu başarabildiğimizde sistemin "rahatlıkla" uygulayageldiği baskı ve terör geri tepecektir. Ayrıca, iktidar perspektifli yeni yol arkadaşlıklarının zeminini oluşturacaktır.

Sistemi geri adım atmaya, hareketimizi bir basamak ileri sıçratmaya, yeni bir mevziye yerleşmeye ve tutarlı-amaçlı-somut bir iktidar projesiyle kapitalist anarşiyi aşmaya talip ve taraf isek sorunlarımızı ilkeli olarak gündemleştirmeliyiz.

Bu 1 Mayıs etkinliklerinde işçi sınıfının sendikal ve siyasal birliği davasını gerçekleştirememiş olarak katılıyoruz.

İlerici, demokrat, devrimci, yurtsever, sosyalist ve Marksist cenahımız henüz "uyumlu adımlar" atacak **Kurum** ve **Araç**'lara sahip değildir. Devrimci ve Marksist Kadroların yaşadığı "öndersizlik krizi" aşılamamıştır. Proletarya Devrimcilerinin Ulusallık-Sınıfsallık dinamiklerini uyumlandırıp seferber edecek -kurmaylık yapabilecek- güvencelerden de yoksun bulunmaktayız. Cenahımızda "benim partim, benim sendikam, benim işçi, gençlik, kadın örgütüm, benim platformum, gazetem, dergim, pankartım, vb." türünden anlayışlar da henüz kırılmamıştır. Kolektif hareket edebilen ve "bizim" demeyi ideolojik süzgeçlerinden geçirmiş olan kadrolarımız da "**Komünistlerin Birliği**" temelinde bir basınç uygulayamamaktadır.

Yaşadığımız bu coğrafyada **1 Mayıs Uluslararası İşçi Sınıfının Birlik, Dayanışma ve Mücadele Günü**, tüm süreçlerde burjuvazinin baskı ve terörü altında ve de mücadele ile geçmiştir.

Sıralanacak pek çok ideolojik, politik ve örgütsel eksiğimize rağmen, Devrimciler, Sosyalistler, Komünistler buldukları her yerde 1 Mayıs etkinliklerine kararlı ve direngen nitelikleriyle katılacak, İstanbul'da da Taksim Alanı'nın fethedilmesi hedefinden geri adım atmayacaktır.

Sistemi geri adım atmaya zorlamak, kapitalist anarşiyi aşmak, gündemi yarım saatte işçi sınıfı ve emekçi halklarımızın talepleri yörüngesinde değiştirmek / dönüştürmek bizim elimizdedir. Yeter ki tutarlı bir tarih ve sınıf bilinciyle hareket edelim... Yeter ki tutulacak **Ana Halka**'yı yakalamayı bilelim.

8 Mart, 21 Mart, 1 Mayıs, 15/16 Haziran...deneyimlerimizin organik bağlarla birbirine bağlanabilmesi çok önemlidir. Bu süreç kendi sentezimizi üretebilmemiz için büyük zenginliklerle doludur.. Böylece bulunduğumuz coğrafyadan dünya devrimci pratiğine bir halka da biz ekleyebiliriz. Bunun imkân ve fırsatlarını yakalayabiliriz.

1 Mayıs etkinliklerimizi pratik örgütçü çabalarımızla, sınıfsal amacına uygun olarak örgütleyebildiğimizde bunun bereketini de birlikte devşirebiliriz

SORUN Polemik Dergisi Çalışanları Adına

Sırrı Öztürk 8 Nisan 2009

Not: Bu metin E-posta ile basına ve 5.000 adrese gönderildi (**S.P.**).

EMEP'in 1 Mayıs'taki Tavrı Üzerine Eleştirel Notlar

Türkiye'de sendikal hareket içinde işçi mücadelesi içinde görünen, ancak belli siyasal olaylarda kendi çizgisinden kopan, Marksist-Leninist anlayıştan oportünist veya pragmatik bir çizgiye kayan birçok parti, örgüt veya sol grubun sorunlarına bugüne dek defalarca tanık olduk. Farklı örgütlerde varolan çeşitli iç sorunların, örgütlenme biçimlerindeki farklılıklardan veya değişen toplumsal koşul ve siyasî olaylardan ötürü başka siyasî boyutlar kazanabildiğine Türkiye devrimci mücadele geçmişimizde birçok kere şahit olduk.

Son 10-15 sene içinde dağılan ve dağıtılan sol grup ve örgütlerin yeniden yapılanma ve kitleselleşme adına yeniden belini doğrultmaya çalıştığı bir zamanda bu senenin 1 Mayıs gösterileri de kitleselleşme polemğinde bir takım olaylara sahne oldu. 1977 1 Mayıs'ında Taksim'deki göstericilere düzenlenen saldırılardan beri Taksim Meydanı -İstanbul'un en büyük ve merkezî meydanı olmasından da ötürü- emek mücadelesinin ve devrimci hareketin bir simgesi haline gelmiştir.

Türkiye'de her 1 Mayıs'ta 1977 Taksim olayları bir kez daha anılırken 2008 ve 2009 1 Mayıs gösterilerini Taksim'de kutlamak isteyen göstericilere polisler tarafından yapılan saldırılar, otuz sene evvelki olaylardan bu yana burjuva hükümetinin emekçilere karşı olan saldırganlığında pek de bir değişikliğin olmadığını göstermektedir. 1 Mayıs'ın gösteri ve kutlamalardan sokak çatışmalarına dönüşmesi aslında Türkiye işçi sınıfının kendisini devrimci mücadele yolunda kısmen de olsa yenileyebildiğinin ve işçi bayramında gösteri yapma hakkını Taksim gibi tarihi ve sembolik bir yerde talep etmesi belli ölçüde emekçi hareketinin birkaç adım ileri gittiğinin kanıtı.

Tüm bu olumlu gelişmelere rağmen işçi sınıfı ve sendikal mücadele içinde önemli bir konuma sahip olan EMEP'in "Taksimcilik" olarak damgaladığı Taksim gösterileri ve EMEP'in tavrını eleştiren diğer parti ve gruplar, yeniden sosyalist örgüt sorunu ve kitleselleşme tartışmalarını bir kez daha ateşlemiş gözükmüyorlar.

EMEP'in internet sitesinde yaptığı açıklama ve *Evrensel* gazetesinde çıkan birkaç köşe yazısında belirtilen ana düşünce, EMEP'in "işçi sınıfının partisi" olarak 1 Mayıs'ı Kadıköy'de büyük bir kitlesellik içinde kutlamanın, işçi mücadelesinin kitleselleşmesi yolunda önemli bir adım olduğu ve çeşitli parti, grup ve sendikaların 1 Mayıs'ı kendi çapında başka yerlerde kutlamasının sınıf mücadelesine zarar verdiği şeklindeydi. "TKP"nin kendi başına 1 Mayıs'ı ayrı yerlerde kutlaması ve sınıftan kopuk bir siyasî tavrı benimsemesi 1 Mayıs etkinliklerinde de kendini göstermektedir.

Ancak anlaşılana, EMEP, Taksim'deki gösterilere katılanları "TKP"li elitist, küçükburjuva entelektüelleriyle aynı kefeye koyuyor. Kitleselleşmenin sağlanması gerektiğini savunan EMEP, Kadıköy'deki gösterilere katılmayan -Taksim olsun olmasın- tüm emekçileri bölücü olarak suçluyor.

EMEP'in bu tavrına karşın örneğin *Kızıl Bayrak*, EMEP'i, Taksim'de polisle çatışmaktan korkmak, sermayeye direnmek yerine ona hizmet etmek, düzene karşı gelmek yerine düzen partisi olmak gibi birkaç argümanla eleştirdi. Türk-İş'le birlikte EMEP'in 1 Mayıs'ı kutlamasını hainlik ve döneçlik olarak niteleyen *Kızıl Bayrak* EMEP'i gerçek bölücü olarak gördüklerini açıkça dile getirmişlerdir.

30 sene evvel yaşanan kanlı 1 Mayıs olaylarına sahne olan Taksim Meydanı bugün sıradan bir gösteri yeri değil, Türkiye devrimci emekçi hareketinde bir sembol haline gelmiş veya getirilmiştir. "TKP"nin kendi elitist ve emekçilere tepeden bakan tavrından ötürü kendi halinde 1 Mayıs'ı kutladığı bilinirken, EMEP'in, Taksim'deki göstericilerle "TKP" arasında sunî bir benzetme yapması 1 Mayıs gösterilerine tek taraflı yaklaştığını gözler önüne seriyor.

"Taksimcilik" yapmakla suçladığı göstericileri, EMEP Kadıköy'e çağırırken, 1 Mayıs gösterilerinin herhangi bir mekânla sınırlandırılmaması gerektiği savına da çelişiyor. "Taksimcilik" karşısında yapılan "Kadıköycülük" çağrısı şüphesiz kitleselleşme sorununa bir çözüm getiriyor. "Taksimcileri" bölücülükle suçlayan EMEP, kendi "Kadıköycülük" savından ötürü karşılaştığı bu kadar tepkiden sonra acaba kendi tavrının bölücü olup olmadığı konusuna kafa yormuş mudur?

Kızıl Bayrak'ın yaptığı haklı eleştiriye rağmen, benimsediği militan tavrın da eksiksiz olduğunu söylemek mümkün değil. *Kızıl Bayrak*'a göre EMEP "Kadıköycülük" yaparak sermaye ve düzen partisi olmuş, bölücülük yapmıştır. Ancak bunun yanında Türk-İş'le birlikte 1 Mayıs'ı kutladığı için aynı zamanda hainlik de yapmıştır. Çünkü *Kızıl Bayrak*'a göre Türk-İş'in devrimci harekete katacağı hiçbir şey olmadığı gibi, sosyalist hareketi gerileteceği düşünülmektedir. İlk haklı eleştirisinin ardından *Kızıl Bayrak* tutarsız ve kendi eleştirel yaklaşımına çelişen bir tez ileri sürüyor burada. Eğer sosyalizm ve emekçi hareketi evrensel bir hareket ise ve tüm işçi ve emekçilere seslenmek gibi bir yükümlülüğün altına girmişse, bu durumda hangi sendika veya örgüt olursa olsun, o işçi ve emekçiyi sosyalizme kazanmak zorundadır. "Türk-İş işçilerinden adam olmaz" demek, aslında EMEP'in belli ölçüde "Taksimciler" başlığı altında yaptığı içi boş ve anlamsız damgalamadan farksız bir tavidir.

EMEP veya *Kızıl Bayrak* gibi örgüt ve grupların her birinin devrimci harekete sahip çıkmak istemeleri oldukça olumlu ve anlamlı, ancak her grubun kendisini emekçi hareketin tek önderi ve diğerlerini bölücü olarak ilan etmeleri, özellikle tüm bu grupların aynı cephede bulunduğunu göz önünde bulundurursak, oldukça acıdır. Yapılması gereken, ortaklaşa bu çelişkinin çözümü ve aşılmasıdır. Taksim'de 1 Mayıs'ı kutlamak veya kutlayabilmek burjuva devletine karşı kazanılmış bir zaferdir. Taksim'de 1 Mayıs'ı kutlamak işçi sınıfının hakkıdır. Ancak bu hakkı burjuva devleti bize vermeyecek, biz onlardan alacağız!

11 Mayıs 2009

Bizden Haberler

Sistemin Baskısı Bu Kez Maliyeden...

28 Şubat-8 Mart 2009 tarihleri arasında yapılan Bursa 7. Kitap Fuarı'nda, sistemin siyasî-hukukî alandan bir türlü punduna getirip ko-taramadıkları baskılarını bu sefer maliyecileri devreye sokarak gerçekleştirmeye yeltendiği görülmüştür.

Maliyeci olduğunu söyleyen birileri, ederini ödemediği standımızdaki arkadaştan 10 TL.lık fiş kestirmiş, sonradan “faturasız kitap satılıyor” iddiasıyla sonradan tutulan iki adet zaptı imzalatmaya kalkmıştır. Maliyecilerin başvurduğu hileli yöntemleri protesto eden yetkili arkadaşlarımız tutulan iki adet zaptı imzalamamıştır. Arkadaşlarımız maliyecilerin usulsüzlük yaptığını, ederini ödemediği fiş talebinde bulduklarını, sonradan “faturasız kitap satıldı” iddiasıyla ceza zaptı düzenleyişleri karşısında: “Gidin avanta ve yağma düzeninden nemalananların işyerlerinde zabıt tutun. Devrimcilerin standlarında ne işiniz var? Kasıtlı hareket ediyorsunuz. Zaptınızı imzalamıyoruz.” Maliyeciler bu itiraz karşısında: “Biz de devrimciyiz, görevimizi yerine getiriyoruz.” diye bir karşılık verince, arkadaşlarımız: “Ne biçim devrimcisiniz?” cevabını vermiştir. Bu karşılığı beklemeyen Maliyeciler: “Biz Allahın emrini yerine getiriyoruz!...” diyerek başvurdukları hileli yöntemin hangi manaya geldiğini kendi sözleriyle de ifade etmişlerdir. Bu tatsız tartışmalar fuarda yan-kısını bulmuş, maliyeciler polis çağırmıştır. Polis olayı ayrıca soruşturmuştur. Tuttukları zabıtların imzalanmayışı karşısında zor durumda kalan maliyeciler bu kez: “Gelin cezanın üçte birini kabul edin, anlaşalım” diyerek âdeta rüşvet talep etmeye kalkışmıştır.

Mevcut hukuk düzenini zorlayarak Kolektifimize kilit vuramayan sistem, bu kez maliyecilerini devreye sokarak Devrimci Yayın Kolektiflerini “vergi kaçırın, fişsiz kitap satın” durumuna sokmayı denemiş, bu na da becerememiştir.

18- 26 Nisan 2009 14. İzmir Kitap Fuarı Etkinliklerimiz :

1. Etkinliğimiz:

Konu : **Resmî İdeoloji ve Solun Gündemi**

Katılımcılar : 1. **Sırrı Öztürk** (Sorun Kolektifi Çalışanı)

2. **Ahmet Kale** (Araştırmacı-Yazar)

Yöneten : **Sırrı Öztürk**

Tarih / Saat : 19 Nisan 2009 / Pazar / Saat: 17. 30 - 18. 30

Yer : Tüyap İzmir Kitap Fuarı (I. Nolu Konferans Salonu)

(Etkinliğimize 140 kişi katıldı, sorular cevaplandı ve bu türden etkinliklerin başka mekanlarda tekrarı istendi.)

2. Etkinliğimiz:

Konu : **Devrimci Aşk Şiirleri ve**

Sanat Cephesi Şairleriyle Söyleşi

Katılımcılar : 1. **Kemâl Kök**, 2. **Ragıp Özcan**, 3. **İrfan Ünal**,

4. **Hüseyin Gül**, 5. **Asım Gönen**, 6. **Refik Uğur**,

7. **Tacim Çiçek**, 8. **Ferhat İşlek**

Yöneten : **Kemâl Kök**

Tarih / Saat : 19 Nisan 2009 / Pazar / Saat: 18.45- 19. 45

Yer : Tüyap İzmir Kitap Fuarı (I. Nolu Konferans Salonu)

(Etkinliğimize 130 kişi katıldı, sorular cevaplandı; *Sanat Cephesi* ile ilkeli diyaloglar gerçekleştirildi.)

3. Etkinliğimiz:

Konu : **Kıvılcımlı ve Sosyalist Hareketin Birliği**

Katılımcılar : 1. **Sırrı Öztürk** (Sorun Kolektifi Çalışanı)

2. **Ahmet Kale** (Araştırmacı-Yazar)

Yöneten : **Sırrı Öztürk**

Tarih / Saat : 23 Nisan 2009 / Perşembe / Saat: 15. 30 - 16. 30

Yer : Tüyap İzmir Kitap Fuarı (I. Nolu Konferans Salonu)

(Etkinliğimize 180 kişi katıldı, sorular cevaplandı ve yaratıcı diyaloglar gerçekleştirildi.)

4. Etkinliğimiz:

- Konu : **Sanat Cephesi Şairleriyle
Şeyh Bedreddin Destanı** (Saz Eşliğinde)
- Katılımcılar : 1. **İrfan Ünal** (Şair-Yazar)
2. **Asım Gönen** (Şair-Yazar)
3. **Refik uğur** (Şair-Yazar)
4. **Ferhat İşlek** (Şair-Yazar)
- Yöneten : **İrfan Ünal**
- Tarih / Saat : 23 Nisan 2009 / Perşembe / Saat: 18. 00- 19. 00
- Yer : Tüyap İzmir Kitap Fuarı (I. Nolu Konferans Salonu)
(Etkinliğimize 140 kişi katıldı ve büyük bir ilgi gördü.)

5. Etkinliğimiz:

- Konu : **Kızılbaş Toplumsal Tasarımı ve
Günümüz Devrimciliği**
- Katılımcılar : 1. **Sırrı Öztürk** (Sorun Kolektifi Çalışanı)
2. **Esat Korkmaz** (Araştırmacı-Yazar)
- Yöneten : **Sırrı Öztürk**
- Tarih / Saat : 25 Nisan 2009 / Cumartesi / Saat: 17. 00 - 18. 00
- Yer : Tüyap İzmir Kitap Fuarı (I. Nolu Konferans Salonu)
(Etkinliğimize 140 kişi katıldı, sorular cevaplandı ve özenle izlendi.)

1 Mayıs 2009 Değerlendirme Yazımız Birgün'de...

Sırrı Öztürk'ün **SORUN Polemik Dergisi** Çalışanları Adına kaleme aldığı; **"8 Mart, 21 Mart Kütleli Çıkışlardaki Coşku ve Heyecanı Harmanlayarak 1 Mayıs'a Taşyalım. Bu Süreci 15/16 Haziran Ruhuyla Buluşturup Bütünleştirerek Kendi Sentezimizi Üretelim"** başlıklı değerlendirme yazımız talep üzerine 11 Nisan 2009 tarihli, *Birgün* gazetesi, 4. sayfasında yayımlandı. *Birgün* gazetesi ilk kez *Kolektifimiz'den* yazı talebinde bulunmuştur.

Ayrıca, bu değerlendirme yazımız 5.000 adrese e-posta ile gönderilmiş ve yurtdışında ve içinde kardeş sitelerde yayımlanmıştır.

İşçi-Kitle Gazetemiz Yakında Yayımlanıyor

SORUN Polemik Dergî mizin 17. Sayı eki olarak yayımladığımız; “**İşçi-Kitle Gazetesi İçin Sınıf Bilinçli İşçilere Çağrı**” broşürümüzde sözünü ettiğimiz gazete, işçi sınıfına dayalı kolektif çabalar içinde öne çıkan mücadele arkadaşlarımızla birlikte yakında yayımlanacaktır. 15/16 Haziran Direnişini gerçekleştiren kadroların güvencesinde yayımlanacak olan gazeteyi işçiler finanse edecek, işçiler yönetecek, işçiler yazacak ve işçiler örgütleyip dağıtacaktır. Gazetenin sahibi, yazı işleri müdürü, yayın kurulu ve yazarları da işçilerden oluşmaktadır.

Bu türden bir yayının organının yayımlanmasını doğru bulan proleter devrimci kadrolar; üretiminden dağıtımına kadar tüm süreçlerde kolektif rol ve sorumluluk üstlenmiştir. Gazetenin dağıtım ve örgütlenmesi öncelikle modern proletaryanın bulunduğu İstanbul, Kocaeli, Bursa, Eskişehir, Ankara, İzmir, Adana, Mersin ve Hatay vb. illerden başlayarak yapılacak, daha sonra Türkiye çapında yaygınlaştırılacaktır.

Gelenekten Geleceğe 15/16 Haziran ve Günümüz Etkinlikleri

15/16 Haziran Geleneğimizin 40. Yıldönümünde *Kolektifimiz*'in düzenleyeceği “**Gelenekten Geleceğe 15/16 Haziran ve Günümüz**” konulu panel-söyleşi etkinliklerimizde 15/16 Haziran 1970 kadrolarından Sırrı Öztürk konuşacaktır. İstanbul, Eskişehir, Bursa ve Ankara'da düzenlenecek etkinliklerimizle ilgili haber ve yorumlar *Dergî* mizin 37. sayısında yayımlanacaktır.

“Osmanlıdan Günümüze Ordunun Evrimi” Kitabımızın Yargıdaki Serüveni(!)

Osman Tiftikçi'nin yazdığı ve *Kolektifimiz*'in ürettiği *Osmanlıdan Günümüze Ordunun Evrimi* kitabımızın yazarı ile *Kolektifimiz*'in sorumlusu Sırrı Öztürk TCK'nın 301. Maddesince tam üç yıldır yargılanmaktadır. Dava dosyası yasal düzenleme sonucunda Adalet Bakanı'nın masasındadır. TCK'nın 301. Maddesinin “Anayasaya aykırılık” gerekçesiyle ilgili mahkemeye yaptığımız başvuru ise reddedilmiştir.

14. İzmir Kitap Fuarında, 23 Nisan 2009, “Kıvılcımlı ve Sosyalist Hareketin Birliği” Panel - Söyleşimizi izleyenlerden bir görüntü...

SORUN YAYINLARI KOLEKTİFİ YAYIN LİSTESİ

<i>Bilimsel İnceleme-Araştırma Dizisi (Tercüme):</i>	<i>TL</i>
1. KARL MARX - BİYOGRAFİ 2. Baskı Bilimler Akademisi 608 s. B. Boy - Kuşe Resimli - Bez Ciltli (Şömizli)	40
2. FRIEDRİCH ENGELS - BİYOGRAFİ <i>Bilimler Akademisi</i> 472 s. B. Boy - Kuşe - Renkli Resimli - Bez Ciltli (Şömizli)	30
3. V. İ. LENİN - BİYOGRAFİ <i>Bilimler Akademisi</i> 532 s. B. Boy+48 s. - Kuşe S/B - renkli resimli- Bez Ciltli (Şömizli)	40
4. MARKSİST - LENİNİST PARTİNİN TEMEL EĞİTİM DERSLERİ <i>F. Engels Enstitüsü</i> B. Boy - Renkli Grafik - Resimli 488 s. 2. Baskı	28
5. SENDİKALAR ÜZERİNE <i>V. İ. Lenin</i> 512 s.	22
7. MARX'IN SOSYOLOJİSİ <i>Henri Lefebvre</i> 176 s. 3. Baskı	8
8. KADIN VE MARKSİZM <i>K. Marx - F. Engels - V. İ. Lenin</i> 224 s. 8. Baskı	10
9. MARKSİZM VE PSİKOANALİZ <i>V. İ. Dobrenkov</i> 160 s. 4. Baskı	9
10. Ailede ve Okulda ÇOCUK EĞİTİMİ <i>Anton S. Makarenko</i> 128 s. 5. Baskı	6
11. ANA - BABALARIN KİTABI <i>Anton S. Makarenko</i> 320 s. 4. Baskı	14
12. MAKARENKO - Eğitimsel Görüşleri - Yaşam Öyküsü - Anı ve Notları 160 s. 2. Baskı	9
13. EĞİTİM ÜZERİNE <i>V. Suhomlinski</i> 208 s. 3. Baskı	10
14. LENİN VE EĞİTİM <i>Fyodor Korolyov</i> 408 s. (Beraat Etti)	18
15. DEVRİMCİ EĞİTİM DEVRİMCİ AHLAK <i>M. İ. Kalinin</i> 232 s. 6. Baskı	11
16. KALİNİN Devrimci İşçi - Parti'nin Oğlu - İşçi Başkan <i>A. Dementyev - A. Pyanov</i> 152 s. 2. Baskı	7
17. EMPERYALİZMİN FELSEFESİ PRAGMATİZM <i>Harry K. Wells</i> 256 s. 2. Baskı	12
18. İŞOKULU - EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜM YÖNETİMİ OLARAK MARKSİZM <i>P. P. Bolonski</i> 128 s. 2. Baskı	6
19. SOSYALİZM VE HÜMANİZM <i>S. İ. Popov</i> 208 s. 2. Baskı	10
20. LATİN AMERİKALI MARKSİST <i>Jose Carlos Mariategui</i> 216 s.	10
21. GÜN DOĞUMUNU GÖRMEK I. DOĞU HALKLARI KURULTAYI, B. Boy, 304 s.	14

*Banka Hesap No: T. İş Bankası İstanbul - Çağaloğlu Şubesi 325835

*Posta Çeki Hesap No: 098213

*Büro'dan Parakende satış %25 indirimli

*Dağıtım %40 indirimli, 3 ay vadeli, Kargo, posta giderleri eklenerek gönderilir.

Cezaevlerine %50 özel indirim uygulanır.

*Kitaplarımız: İnternet'te:

www.kitapyurdu.com-www.ideefixe.com-www.abonet.net-www.weblebi.com

www.elektronikticaret.gen.tr-www.yenisayfa.com-www.kitapnet.com adresinden satın alınabilir.

Fiyatlara KDV Dahildir

BİLİMSEL BİLGİ VE BİLİNÇLENME SÜRECİNDE SUYU KAYNAĞINDAN İÇİN!...

Bilimsel İnceleme-Araştırma Dizisi (Telif):**TL**

1. İŞÇİLER İÇİN TEMEL HUKUK BİLGİLERİ *Av. Zeki Öçal* 264 s. 12
2. İŞYERİ SENDİKA TEMSİLCİLİĞİ ATANMASI-GÖREVLERİ-GÜVENCESİ
Av. Zeki Öçal 104 s. 5
3. İŞÇİ SINIFI-SENDİKALAR VE 15-16 HAZİRAN
Olaylar - Nedenleri - Davalar - Belgeler - Anılar - Yorumlar
Sırrı Öztürk B. Boy 568 s. **2. Baskı** 30
4. "KOMÜNSÜZ KOMÜNARLARA" HAYAT BİLGİSİ *Tolga Ersoy* 112 s. 5
5. LOZAN - BİR ANTIEMPERYALİZM MASALI NASIL YAZILDI?
Tolga Ersoy 224 s. **2. Baskı** 11
6. SAVAŞIN ŞAİRİN KİMLİĞİN SORGULANIŞI (Kolektif) 112 s. 5
11. HEKİMLERİN SINIFSAL KÖKENİ *Ata Soyer* 152 s. **2. Baskı** 7
12. TABİP ODALARI BEYAZ EYLEMLER *Ata Soyer* 432 s. 20
13. OSMANLIDAN GÜNÜMÜZE ORDUNUN EVRİMİ *Osman Tiftikçi* 248 s. 11
14. TIBBİYE-ŞAHANE'DE 20 YIL *Tolga Ersoy* 288 s. 12
15. RESM TARİH POLEMİKLERİ *Tolga Ersoy* 208 s. 10
16. KAPİTALİZMİN DÜĞÜMLERİ *Coşkun Adalı* 144 s. 6
17. EMPERYALİZMİN ORTADOĞUYA MÜDEHALESİ
Coşkun Adalı 192 s. 10
18. SİNOP'UN HANI "SİNOP HAPİSHANESİNİN TARİHİ VE
EDEBİYATTAKİ YERİ" *Tolga Ersoy* 112 s. 5
19. TÜRKİYE TIP TARİHİ İÇİN MATERYALİST NOTLAR
Tolga Ersoy 128 s. **(Beraat Etti.)** 6
20. İTOKRASİ - TIP VE KÜLTÜR *Tolga Ersoy* 96 s. 4
21. SINIF SAĞLIK EŞİTSİZLİK *İlker Belek* 176 s. 8
22. SINIFSIZ TOPLUM YOLUNDA TÜRKİYE İÇİN SAĞLIK TEZİ
Dr. İ. Belek - Dr. E. Nalçacı - Dr. H. Onuroğulan - Dr. F. Arslan 144 s. **2. Baskı** 7

Reprodüksiyonlar - Posterler:

- Karl Marx-Friedrich Engels-V. İ Lenin Kuşe-Renkli (23x33 cm) (Beheri) 1.00 TL
- Avni Memedoğlu Dağdakiler S/B (25x35cm) 70 KR
- Avni Memedoğlu (18x25 cm) 8 adet renkli (zarflı) 6 TL
- Avni Memedoğlu (18x25 cm) 1 adet renkli (zarflı) 70 KR

Dergi ve Ciltleri:

- SORUN Birlikte Sosyalist Dergi Ciltleri I-II-III (Her Cildi) 25
- **SORUN Polemik** Marksist İnceleme - Araştırma - Eleştiri Dergisi (Her Sayısı) 4
- **KIRMANCIYA BELEKE** Kültür-Tarih-Halkbilim-
Bilimsel İnceleme-Araştırma-Eleştiri Dergisi (Her Sayısı) 5

Halkların Tarih-Kültür Dizisi:

TL

1. GÜRCÜSTAN TARİHİ *N. Berdenişvili-Ş. Canaşia* 308 s. **2. Baskı** 14
2. TRABZON'DAN ABHAZYA'YA DOĞU KARADENİZ HALKLARININ TARİH VE KÜLTÜRLERİ (*Kolektif*) 176 s. **2. Baskı** 8
3. Bilim Tarih ve Metodoloji -KÜRT TARİH YAZIMI-*Medeni Ayhan* 192 s. **2. Baskı** 9
4. HALKLARIN MELODRAMİ - ÜÇ KADIN BİR DENİZ *Tolga Ersoy* 96 s. 4
6. ÇEÇEN - İNGUŞYA HALKIYLA RUSYA ARASINDAKİ İLİŞKİLER *Yavus Ahmadov* 152 s. 7
7. BİRLİKTE OLDUĞUMUZ HALKLAR KELDANI-ASSURİ-SÜRYANİ-ERMENİ *İrfan Işık (Wêlate Torî)* 120 s. **3. Baskı** 6
8. ÜNLÜ KÜRT BİLGİN VE BİRİNCİ KUŞAK AYDINLAR *Mehmet Kemal Işık (Torî)* 192 s. (**Beraat Etti**) 9
9. TARİHSELDEN GÜNCELE KÜRT GERÇEĞİ *Mehmet Kemal Işık (Torî)* 192 s. 9
10. KUZAY KAFKASYA MİTOLOJİSİ-NARTLARDAN BERİ *Nuray Gök Aksamaz* 208 s. 10
11. ANADOLU'YA AĞLIYORDU NİOBE - TÜM YÖNLERİYLE RUM TEHCİRİ VE TEHCİRİN TARİHSEL KAYNAKLARI *Pervin Erbil* 208 s. 10
12. EKİMİN YETİŞTİRDİKLERİ ÇEÇEN EDEBİYATI *Moxhmat Sulayev* 112 s. 6
13. DOĞU KARADENİZ'DE RESMİ İDEOLOJİLER KUŞATMASI *Ali İhsan Aksamaz* 152 s. 7
14. İŞLÂM VE MODERNİZM *Muhammed Rıza Şalguni* 144 s. 7
15. ANA DİLDE EĞİTİM VE AZINLIK HAKLARI (*Kolektif*) 144 s. 7
16. LAZ MASALLARI *M. Yılmaz Avcı* 392 s. 18
17. DIMİLİ DERSİM ÖYKÜLERİ *Turabi Saltık* 128 s. 6
18. DERSİM...DERSİM... GEZİ NOTLARI-DERSİM'İN NABZI *Sırm Öztürk* 200 s. 10
19. PROTO DERSİM KÜLTÜRÜ ÜZERİNE TEZLER *Turabi Saltık* 208 s. 10
20. PİR SULTAN ABDAL ESNAF-SANATKÂRİN FÜTUVVA HIRKASI *Suha Bulut* 160 s. 9
21. ÇERKES KİMLİĞİ-TÜRKİYE'NİN SORUNLARI *Yalçın Karadağ* 256 s. **2. Baskı** 16

Emperyalizmin Gizli Örgütleri Dizisi:

1. GLADIO: NATO'NUN GİZLİ TERÖR ÖRGÜTÜ *Jens Mecklenburg* 152 s. **5. Baskı** 7
2. MEHMET EYMÜR ZİVERBEY'DEN SUSURLUK'A BİR MİT'ÇİNİN PORTRESİ *Talat Turhan-Orhan Gökdemir* 312 s. **9. Baskı** 15
3. ÇARMIHTAKİ ÜLKÜCÜ - TANIK VE BELGELERİYLE AĞCA İPEKÇİ'Yİ NEDEN ÖLDÜRDÜ? *Tamaşa F. Dural* 240 s. **5. Baskı** 11
5. GİZLİ ORDULAR - CIA *Halid Özkul* 376 s. **2. Baskı** 17
6. EMPERYALİZMİN BATAKLIGINDA İSTİHBARAT ÖRGÜTLERİ - DORUK OPERASYONU- *Talat Turhan* 296 s. **3. Baskı** 13
7. YARGILAYANLARI YARGILIYORUM! BOMBA DAVASI -SAVUNMA -1- *Talat Turhan* 264 s. **3. Baskı** 11
8. DEVRİMCİ BİR KURMAY SUBAYIN ETKİNLİKLERİ **2 KİTAP** *Talat Turhan* 320 s. 14
9. GİZLİ ORDULAR - RT - CFR - BG - TC *Halid Özkul,* 384 s. 17

1. POLİTİKA-SANAT-ESTETİK YOLUNDA 'EMEĞİN RESSAMI' Avni Memedoğlu
Hazırlayan: *Sırm Öztürk* 352 s. 1. Hamur - B. Boy - Kuşe Resimli 25
4. KURŞUNA DİZİLENLERDEN MEKTUPLAR J. *Duclos Önsöz* 112 s. **2. Baskı** 5
5. 12 MART 1971'DEN PORTELER C. I *Sırm Öztürk* 416 s. **6. Baskı** 19
6. 12 MART 1971'DEN PORTELER C. II *Sırm Öztürk* 288 s. **4. Baskı** 13
7. 12 MART 1971'DEN PORTELER C. III *Sırm Öztürk* 432 s. **2. Baskı** 19
8. "TERÖRİST"İN GÜNLÜĞÜ *Sırm Öztürk* 208 s. 10
13. GERÇEĞİN SEVDA TUTANAĞI 1. Hmr. *Kemal Kök* 96 s. *Şiir* 4
15. CUMARTESİ ARANIŞLARI 1. Hmr. *İsmail Hardal* 96 s. *Şiir* 4
17. EYLÜLNAME *Kemal Urganç* B. Boy 80 s. Karikatür Albümü 8
18. PANİK ATAK *Canol Kocagöz* B.Boy 80 s. Karikatür Albümü 8
19. İÇERİDEKİ DIŞARIDAKİ HAPİSHANEDEN BİZİM ŞİİR ANTOLOJİSİ
İsmail Hardal - Kemâl Kök B.Boy 384 s. 19
20. SU DAMLASINA SİĞDIRILAN YAŞAM 1.Hmr. *S. Oral Uyan* 80 s. *Şiir* 5
21. KUYTUDA VE KÖZ 1.Hmr. *S. Ali Tayır* 80 s. *Şiir* 5
22. BARIŞ VE BAŞAK 1.Hmr. *Kemâl Kök* 80 s. *Şiir* 5
23. EYLÜL FIRTINASI 1.Hmr. *Ertan Taşdelen* 80 s. *Şiir* 5
24. BİTMEDİ *Kemal Urganç* B. Boy 4 renkli 80 s. Kuşe, Karikatür Albümü 20
25. KUŞ DAĞI 1. Hmr. *Hüseyin Gül* **2. Baskı** 80 s. *Şiir* 5
26. ATALARIMIZ NE DEMİŞ *Hüseyin Gül* 80 s. *Şiir-Mizah* 5
27. ÜTÜLÜ PAÇA *Hüseyin Gül* 112 s. *Öykü* 6
28. GÜL VE DÜŞÜN *Hüseyin Gül* 80 s. *Karikatür Albümü-Renkli* 8
29. VAROŞLARIN ULAŞLARI *Sabahattin Ali Tayır* 112 s. *Öykü* 6
30. GÜNEŞİN SOFRASINDA *Bülent Gezgin* 96 s. *Şiir* 6
31. SANAT ESTETİK POLİTİKA
Sanat-Kültür Konferansı Tebliğleri (Kolektif) 272 s. 15
32. TOPLU OYUNLAR - I *Hasan Öztürk* 160 s. *Tiyatro* 10
33. TOPLU OYUNLAR - II *Hasan Öztürk* 160 s. *Tiyatro* 10

Sorun Broşür Dizisi:

8. "İLERİCİ-GERİCİ" KAVGASINDA HANGİ "RESTORASYON"?
HANGİ "KOMÜNİST PARTİ"? *Sırm Öztürk* 80 s. 4
9. HANGİ "BİRLİK"? PARTİLEŞME MÜCADELESİNİN
NERESİNDEYİZ? KOMÜNİSTLERİN BİRLİĞİ *Sırm Öztürk* 96 s. 4
12. DEVRİMCİ SİYASİ TERBİYE-DİPLOMASI-AHLÂK *Sırm Öztürk* 192 s. 9
13. MARKSİST SOL YIĞINAĞI NEREYE YAPMALI? *Sırm Öztürk* 128 s. 6
14. İŞÇİ - KİTLE GAZETESİ İÇİN SINIF BİLİNÇLİ İŞÇİLERE ÇAĞRI
Sırm Öztürk 32 s. 1
15. SANAT CEPHESİ ÇAĞRISI (Kolektif) 40 s. 1
16. 10 EYLÜL 1920 TKP ve GÜNÜMÜZ KOMÜNİST HAREKETİNİN
HAYATİ SORUNLARI FORUM'U Belgeler 268 s. 11
17. ANADOLU ALEVİ KÜLTÜ ve SOL'UN "POLİTİKASI" (Kolektif) 112 s. 7
18. ŞİMDİ SÖZ YAPANLARDAN..
GELENEKTEN GELECEĞE 15/16 HAZİRAN VE GÜNÜMÜZ *Sırm Öztürk* 64 s. 3

Akbiyık Değirmeni Sk. No:33/A-34122 Sultanahmet-Eminönü-İstanbul
Telefon: (0212) 638 81 82 Fax: (0212) 638 81 72
e posta: sorunkolektif@gmail.com
www.sorunyayinlari.net